

Prva izbira velika koalicija, toda ...

RADO GRUDEN

Teden dni po nemških bodo danes še avstrijske parlamentarne volitve. Merklova je v Nemčiji želela obdržati svojo demokršćansko - liberalno koalicijo, v Avstriji pa si socialdemokrat Werner Faymann tudi po današnjih volitvah želi še naprej veliko koalicijo z ljudsko stranko pod vodstvom Michaela Spindeleggerja. Merklovi se želja ni izpolnila, Faymannu se mogoče bo, čeprav se lahko zgodi, da bo potrebna pomoč tretje stranke.

Zmaga socialdemokratov tokrat ni vprašljiva, v skladu z napovedmi naj bi dobili približno toliko glasov kot pred petimi leti, ko so doživeli pravi polom in z dobrimi 29 odstotki dosegli najslabši volilni izid po letu 1945. Veliko vprašanje pa je, kolikšno podporo bo imela ljudska stranka, ki nikakor ne more zlestiti na zeleno vejo.

Še pred tednom dni je bila zanesljivo na drugem mestu, skupaj s socialdemokrati pa naj bi koalicija imela trdno večino v parlamentu. Toda zadnji teden so se stvari precej spremenile, Spindelegger s svojimi nastopi za volivce ni privlačen, proti njemu pa igra tudi dejstvo, da je populistični avstrijsko-kanadski milijarder Stronach izgubil veliko glasov, ki so v glavnem šli k sorodnim skrajno desničarskim svobodnjakom. Zato se lahko zgodi, da svobodnjaki prehitijo ljudsko stranko in osvojijo drugo mesto, ljudska stranka pa dobi premalo glasov za večino s socialdemokrati. Poleg teh treh strank naj bi se v parlament po predvolilnih napovedih uvrstili še Zeleni, Team Stronach in morda še liberalni Neos in nekdanje Haiderjevo Zavezništvo za Avstrijo, medtem ko so komunisti in Piratska stranka brez možnosti za preboj štiridstotnega volilnega praga.

Na listah so tudi trije slovenski kandidati oziroma kandidatke. Edina, ki ima nekaj možnosti, je Angelika Mlinar, ki je na zvezni ravni na drugem mestu na listi Neos, izvoljena pa je lahko samo, če se bo Neosu uspelo prebiti v parlament, kar bo zelo težko. Zalka Kuchling na listi Zelenih, ki se jim sicer obeta 14 odstotkov glasov, in Mirko Messner pri komunistih pa nimata nobenih možnosti.

Vendar ne bo nepomembno, kakšna bo vladna koalicija. Če bodo morali socialdemokrati ob ljudski stranki iskati še enega koalicijskega partnerja, bodo to po vsej verjetnosti Zeleni. To bi bilo dobro tudi za Slovence v Avstriji, saj imajo prav Zeleni že dolgo časa največ razumevanja za probleme slovenske manjšine. Če bi postali še vladna stranka pa bi tudi pridobili na vplivu in bi svojo odprtost do Slovencev lahko tudi konkretno dokazali.

RIM - Na poziv voditelja Silvia Berlusconija

Odstop ministrov LS V Italiji vladna kriza

Oster odziv premierja Lette - Predsednik Napolitano proti stalnim volilnim kampanjam

SESLJAN - Ukaz, naj odstrani vse objekte

Jadralni klub Čupa: kaj bo s sedežem?

SESLJAN - V začetku julija je jadralni klub Čupa proslavil 40-letnico delovanja. Po slabih treh mesecih so se nad društvom zgrnili temni oblaki. Čupa bo morala do 6. oktobra odstraniti z zemljišča v Seslanskem zalivu vse svoje objekte, vključno s sedežem. Tako zahteva ukaz, ki ga je po nalogu deželne uprave izdala devinsko-nabrežinska občina. Po oceni deželne uprave naj bi šlo za črne gradnje. Društvo je za časa Depangherjeve občinske uprave vložilo prošnjo za gradbeni odpust, sanirana pa je bila le ograja.

Predsednik Čupe Roberto Antoni je ocenil, da bo društvo s tem ukrepom prisiljeno prekiniti vse letošnje dejavnosti, na kocki pa je tudi njegovo nadaljnje delovanje.

Jutri bo devinsko-nabrežinski župan Vladimir Kukanja posegel na Deželi, da bi pristojni privolili v podaljšanje roka za izvedbo ukrepa.

Na 2. strani

POSTOJNA - Gledališko tekmovanje

Števerjancem matiček za najboljšo predstavo

POSTOJNA - S podelitvijo matičkov, priznanj za najboljše gledališke stvaritve pretekle sezone, se je v Postojni včeraj končalo 52. Linhartovo srečanje, festival gledaliških skupin Slovenije in zamejstva, ki ga pripravlja Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Sinoči nas je dosegla vest, da je matička za najboljšo predstavo v celoti prejela predstava »Umor v vili Roung« Dramske družine F.B. Sedej iz Števerjana, režiser predstave Franko Žerjal pa je prejel matička za režijo. Ob uspehu je bilo navdušenje igralcev in režiserja veliko. O tem bomo podrobneje poročali v torkovi izdaji Primorskega dnevnika.

RIM - V Italiji je včeraj z odstopom ministrov iz vrst Ljudstva svobode izbruhnila vladna kriza. Ministre je k odstopu pozval voditelj LS Silvio Berlusconi, ki je odločitev utemeljil s stališčem, da je premier Enrico Letta iz vrst Demokratske stranke s svojimi ultimati in zahtevami po preverjanju vladne dejanske povzročil vihanje davka na dodano vrednost Iva. Letta se je na to odzval ostro, Berlusconi je trditve označil za »makroskopsko laž« in vihanje davka Iva pripisal odstopu parlamentarcev LS.

Premier bo morda že danes ali jutri šel na Kvirinal na razgovor s predsednikom republike Giorgio Napolitano, ki je včeraj v Neaplju dejal, da Italija potrebuje reševanje konkretnih problemov, ne pa stalne volilne kampanje.

Na 22. strani

Na Festivalu Next
o življenju v vodi

Na 4. strani

Delavec kradel
v tržiški ladjedelnici

Na 8. strani

Gneča in tatovi
na Okusih na meji

Na 8. strani

Knjižnica zbira gradivo
o Trgovskem domu

Na 10. strani

Odbojgarsko EP: Italija
v finalu danes z Rusijo

Na 18. strani

Z odlokom z dne 31.01.11
je Ministrstvo za Infrastrukture in Promet
pooblastilo tudi upokojene zdravnike
za izdajo zdravniških potrdil
o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU

torej ponovno izdaja

zdravniška potrdila za vozniški izpit,

še vedno v ul. Rossetti 5,

vsak dan od 10h do 12h

in od 15h do 17h.

Ob sobotah pa od 10h do 12h.

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.

Evergreen
TUTTO
GIARDINO

Prodaja
Bukovih in hrastovih drv
Bukovih in
jelkovih
peletov

Ul. Dragotin Kette, 4
Bazovica (Trst)
tel. +39 040 226894
mob. +39 393 7741336

Odkup zlata

Poštenost in transparentnost

Kupimo rabljeno zlato,
srebro in platino

Fernetiči 14
Tel. 334 26 56 119

S tem kuponom dobite 5% več
pri ocenitvi vaših predmetov.

Certificirana elektronska tehnika
Plačamo na stotino grama

Fernetiči 14
Ulica Vergerio 9
Žavljje (blizu bencinske črpalke H6)
Tržič - Drevored San Marco 23
Cervignano - Ulica Garibaldi 44

DEVIN-NABREŽINA - Ukaz Dežele zaradi črnih gradenj na zemljišču v Sosljanskem zalivu

Bo Čupa ob sedež?

Do nedelje, 6. oktobra, mora odstraniti vse svoje objekte v Sosljanskem zalivu

Črn vihar se je konec tedna razbesnel nad jadrlnim klubom Čupa. Devinsko-nabrežinska občinska uprava je vodstvu kluba sporočila, da mora do 6. oktobra odstraniti vse objekte, ki so bili zgrajeni na zemljišču sedeža v Sosljanskem zalivu. Če društvo tega ne bo storilo, bo občina najela podjetje, ki bo na stroške Čupe opravilo, kar predvideva občinski ukaz.

»Občina je bila primorana izdati ta ukaz na izrecno zahtevo deželne uprave,« je včeraj pojasnil devinsko-nabrežinski župan Vladimir Kukanja. Dežela je pred časom aktivirala urad, ki je vzel v pretres vprašanje črnih gradenj na deželni ozemlju, da bi enkrat za vselej uredila to zadevo. Urad je sestavil seznam tovrstnih gradenj, na katerem so se znašle tudi zgradbe sedeža jadrlnega kluba Čupe.

Ukrep je neprijetno presenetil predsednika jadrlnega kluba Čupa Ro-

berta Antonija, ki je septembra so to storili, teden kasneje je z občine romalo na društvo priporočeno pismo z zahtevo po odstranitvi vseh zgradb, zgrajenih dve desetletji prej.

Pismo je presenetilo predsednika Čupe, predvsem ker je rok za odstranitev zelo kratek. Društvo bi moralo do 6. oktobra odstraniti pritlično, kakih 40 kvadratnih metrov obsežno hišico, v kateri je društveni sedež. V njem poteka jo seje, tu je urad za vpisovanje na razne tečaje in regate, tu so razstavljeni osvojeni pokali. Odstraniti bi morali nadalje »zgodovinsko barako«, prostor za kuhanje; kiosk sredi zemljišča, ki naj bi ga po pričevanju nekaterih starejših članov društva zgradili Američani za časa Zavezniške vojaške uprave; zabojnik, ki služi za slačilnico, in tri zabojnike, ki služijo za skladišče. Od sedeža jadrlnega društva naj bi dejansko ostalo samo zemljišče.

Slednje je last družbe Serenissima, lastnika Sosljanskega zaliva. Predsednik Antoni je o zadevi že obvestil odgovornega Cesareja Bulfona. Kaže, da bi zemljišče lahko zasegli, kar bo pomenilo tudi zaseg nekdanjega avstrijskega hotela, ki se nahaja na isti parceli. Za Sosljanski zaliv bi to bila ogromna škoda.

Kaj storiti? Antoni je že posegel pri slovenskih deželnih svetnikih, da bi skupaj z devinsko-nabrežinsko občino dobili sprejemljivo rešitev. V bistvu: da bi dežela podaljšala rok za odstranitev objektov. Na ta način naj bi imelo društvo vsaj nekaj časa za dobro pravno globitev zadeve. Župan Kukanja je že napovedal, da bo jutri od pristojnega deželnega urada izvedel, ali je kaj takega sploh mogoče.

Ko bi taka »politična« obravnava zadeve ne bila mogoča, bi to bila za jadrno društvo prava katastrofa, kot jo je poimenoval sam predsednik Antoni. Že sama obnova Sosljanskega zaliva je vnesla v delovanje društva zadnja leta

Levo: ali bo Čupa spustila svojo zastavo? Spodaj: mladi udeleženci jadrlnega tečaja

KROMA

veliko negotovost. Dolgo se je govorilo, da naj bi društvo dobilo novo zemljišče v uporabo, na katerem naj bi uredilo nov sedež. Če bi se to zgodilo, bi se sedanje vprašanje odstranitve objektov ne zastavilo. Kljub vsem težavam, ki jih je negotovost porodila, je Čupa nadaljevala z delom; nedavno je priredila vsedržno regato, kar pomeni, da uživa zaupanje in ugled italijanske jadrne zveze.

Društvo šteje kakih 300 članov, rednih in družinskih. Kakih 30 jadrcev ga zastopa na regatah v razredih optimist, 420, 470 in v jadrnem deskanju. Razpolaga s 120 privezi (»Ti so zaenkrat varni,« je poudaril Antoni). Na sedežu ima kakih 15 plovil, ki služijo za jadrno šolo in regate ter osem gumenjakov.

Predsednik Antoni je dal že razumeti, da bo deželno-občinski ukaz »prekinil letošnje dejavnosti«. Po vsej verjetnosti bi to pomenilo tudi prekinitev

društvenega delovanja dokler ne bi dobili primerne rešitve.

Usoda se je s Čupo res neprijetno poigrala. Društvo je 7. julija letos proslavilo 40-letnico delovanja. Če ne bo

prišlo do zamika roka za odstranitev struktur, bo tri mesece po tisti slovesnosti ostalo brez sedeža. In to bi se zgodilo prav v tednu Barcolane ...

M.K.

FILM - Snemanje filma Anna La Nera režiserja Ronnieja Rossellija v uredništvu v Ul. Montecchi

Primorski, filmsko prizorišče

Snemanje filma v uredništvu Primorskega dnevnika: prvi z leve režiser Ronnie Rosselli, drugi z desne »novinar« Calogero Chinnici

KROMA

Uredništvo Primorskega dnevnika je postalo včeraj ... filmsko prizorišče. Italijanski režiser Ronnie Rosselli je namreč izbral uredniške prostore v Ul. Montecchi za snemanje nekaterih kadrov svojega filma Anna La Nera. Gre za srhljivko, ki jo že nekaj tednov snemajo na Tržaškem. Po snemanju v devinsko-nabrežinski občini (v Ribiškem naselju in na županstvu v Nabrežini), nekaterih kadrih v mestu (v trafiki v Ul. Roma) ter v tiskarni v Ul. Montecchi 6 je bila včeraj na vrsti še redakcija Primorskega dnevnika. Režiser je namreč v zgodbo vključil novinarja (igra ga znani italijanski fotograf Calogero Chinnici), ki skuša protagonistu pomagati pri razkrivanju okrutnega dogodka: v sedemdesetih letih preteklega stoletja je neprištevna Anna La Nera po umoru staršev izginila, po nekaj letih pa so na Krasu odkrili njeno truplo, sežgano. Obenem je v istem času izginilo nekaj mladoletnikov. Protagonist naj bi prav po dokumentih, ki mu jih je posredoval novinar, razkril zagonetko.

Roberto Antoni

KROMA

Vladimir Kukanja

KROMA

berta Antonija in člane kluba, saj je postavil pod vprašaj nadaljnje delovanje društva. »Zadeva našega sedeža in objektov na zemljišču, ki ga upravljamo, se vleče že več kot dvajset let,« je včeraj zgodbo uokviril Antoni. »Vse so zgradili člani društva udarniško. Za časa Depangherjeve občinske uprave smo vložili prošnjo za gradbeni odpust, da bi zadevo formalno sanirali, prejeli pa smo samo odpust za ograjo. Tako je ostalo vprašanje sanacije za skoraj dve desetletji nerešeno, pozabljeno, vse do srede septembra,« je obrazložil Antoni.

Iz pozabe jo je 15. septembra priklkal klic občinskih mestnih redarjev. Društvo so sporočili, da bodo prišli čez nekaj dni fotografirat obstoječe objekte na sedežu v Sosljanskem zalivu. 18.

DVOJNI INTERVJU - Raziskovalca Igor Guardiancich in Robert Volčič o svojih izkušnjah v različnih državah

V Italiji ni dolgoročnega načrtovanja, Slovenija zapira vrata »vrnitvi možganov«

Politolog na danski univerzi proučuje pokojninske sisteme, nevroznanstvenik v Roveretu med holografijo in virtualno realnostjo

Igor Guardiancich

KROMA

Igor Guardiancich je te dni v domačem Trstu. V petek se je udeležil okrogle mize o kroženju možganov v organizaciji Slovenskega raziskovalnega inštituta, doma bo v kovček stlačil zimsko garderobo in se vrnil na Dansko, kjer je po njegovih besedah že mráz: »To je slaba plat severne Evrope, veliko pa je dobrih plati.« 37-letni nekdanji dijak tržaškega liceja F. Prešerna je politolog z ekonomsko univerzitetno izobrazbo, pred kratkim se je nazadnje preselil v Odense, kjer dela v centru za raziskovanje socialne države na univerzi University of Southern Denmark.

1. Kot politolog se trenutno ukvarjam z vsem, kar zadeva socialno državo: pokojnine, brezposelnost, socialna zavarovanja. Začel pa sem kot ekonomist, študiral sem v Trstu. Po diplomu sem se malo obotavljal, nato sem se vpisal na magistrski študij mednarodne ekonomije v Ljubljani. Leta 2003 sem naletel na zanimiv program priznane London School of Economics, in sicer na temo politične ekonomije tranzicije - prehoda iz socializma v tržno gospodarstvo. Tam sem magistriral, doktorat pa opravil na Evropskem univerzitetnem inštitutu v Firencah. Med doktoratom sem precej potoval, saj sem primerjal Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko in Poljsko, v vseh štirih državah sem prebil nekaj časa. Mojo doktorsko nalogo o pokojninskih reformah so objavili avgusta letos.

Po doktoratu se je začela kalvarija, postal sem prekerni univerzitetni delavec. Seveda pa ni isto, če si prekeren raziskovalec v Italiji ali pa drugje - jaz sem imel nekaj sreče. V Firencah sem bil asistent, en semester leta 2011 sem poučeval na univerzi v ameriškem Michiganu, potem na zasebni visoki šoli Collegio Carlo Alberto v Torinu. Tam so me priporočili, da bi postal asistent. Bil bi kar dobro plačan, a kaj, ko se je zgodila tipično italijanska zgodba. Direktor je odstopil in z njim je moje delo izpuhtelo. Naslednje tri mesece sem kot postdoktorski raziskovalec preživel v Budimpešti, zdaj imam dve do triletno pogodbo v Odenseju. Pravkar sem začel.

2. Upoštevati moramo prednosti in slabosti vsakega kraja. Problem manjših raziskovalnih inštitutov je prav ta, da so majhni. Nimaš kritične mase ljudi, v glavnem delaš sam in sodelovanja je bolj malo. Na večji univerzi je seveda drugače. V Budimpešti in Torinu

Ob Slorijevem Dnevu raziskovanja smo se pogovorili s tržaškima Slovencema, raziskovalcema, ki sta pred leti kot nomada začela nabirati študijske in poklicne izkušnje po Evropi in svetu. Odgovarjala sta na sledeča vprašanja:

1. S čim se ukvarjaš in kakšna je bila (doslej) tvoja poklicna pot po raznih državah?
2. Študiral si in delal v različnih mestih. Kje so bile razmere za raziskovalno delo najboljše?
3. Kje je bilo najbolj prijetno živeti?
4. Glede na dosedanje izkušnje, katere so po tvojem mnenju največje razlike med raziskovalnimi ustanovami v tujini ter v Italiji oz. Sloveniji?
5. Kako gledaš na slovensko manjšino v Italiji? Ali meniš, da je za mlade Slovence v teh krajih premalo delovnih priložnosti?
6. Ali se ti kdaj toži po Trstu? Se boš vrnil, ali pa morda šele po upokojitvi?

so bili pogoji odlični. Razmer, kakršne so v Skandinaviji, pa najbrž ne najdeš nikjer na svetu: tu mislim na kolegalnost, odprtost, učinkovitost institucij, predvsem na ljudi. V anglosaskem svetu je čisto obratno, saj tam prevladujeta individualizem in kompetitivnost.

3. S človeškega vidika? Neodločen sem med Budimpešto ali Varšavo. To sta dinamični in zabavni mesti, v katerih je lepo živeti.

4. Problem ni samo italijanski, temveč zadeva celinsko Evropo. Zanj je značilen sistem izobrazbe, ki mu lahko rečemo konservativen ali korporativen. To, da izbiraš svoje zaposlene po skoraj fevdalnem ključu. Imaš profesorja, ki naj bi izbral svojega najboljšega učenca, ga izobrazil in namestil - to se je izkazalo kot porazno. Med prvimi 50 univerzami ni več nobene italijanske in je samo ena nemška: poraz na celi črti. Imamo seveda posamezne visokokakovostne univerze, na katerih upoštevajo zasluge posameznikov (npr. Bocconi v Milanu, Freie Universität v Berlinu ali Pompeu Fabra v Barceloni), a to so samo otoki v morju povprečnosti in zatohlosti. To je en problem. Drugi zadeva sistem financiranja univerz, ki prejemajo sredstva od davkov. To je regresivno, ker z denarjem vseh davkoplačevalcev financiraš predvsem elite (nižji sloji so v tem svetu manj zastopani). Morda bi morali vnesti večji delež zasebnega kapitala, za to pa potrebuješ funkcionalen finančni trg. Vsekakor, izkazalo se je, da sistem, ki sloni samo na davkih, ne deluje.

V Sloveniji je še slabše. Ko govorimo o begu možganov: v Sloveniji s »kvazimednarodnimi« razpisi celotno preprečujejo, da bi se možgani vrnili. Recimo, da Univerza v Ljubljani razpiše v angleščini mesto za raziskovalca. V teoriji si lahko to mesto izbere najboljši kandidat v Evropi. V resnici potrebuješ nostrifikacijo doktorata, ki so jo zdaj menda reformirali, pred časom pa si nanjo čakal tudi eno leto; pa še habilitacijo v slovenščini. To je avstrijsko-nemški sistem, totalna zapreka pred tujci ali Slovenci, ki so se izobraževali v tujini.

5. Tukajšnjim zadevam sledim bolj malo. Res pa je, da so omenjene zapreke v Sloveniji za zamejske Slovence še hujše. Slovensko zaledje naj bi pomagalo tukajšnji slovenski stvarnosti, s tega vidika pa zaledja ni. Slovenska manjšina vsako leto »proizvede« nekaj odličnih raziskovalcev, ki pa imajo ogromne težave, da bi se zaposlili na tej ali oni strani meje. Tukaj ni možnosti, za kar je kriva tudi Italija, toda Slovenija nam ne pomaga.

6. V Trst se vračam pogosto, za mojo specializacijo pa sploh ni delovnih priložnosti. Tu je lepo, pred upokojitvijo pa se bom težko zares vrnil. (af)

Ob koncu napornega tedna se je Robert Volčič iz Rovereta pripeljal naravnost v Ullico Filzi v Trst, kjer ga je čakala debata. Vožnja ga je nekoliko zdelala. V kulturno bogatem mestecu v pokrajini Trento živi že tri leta, pred tem je živel in delal v Nemčiji in (dvakrat) na Nizozemskem. 36-letni nevroznanstvenik z Opčin, prav tako nekdanji dijak liceja F. Prešerna, je raziskovalec inštituta Istituto Italiano di Tecnologia (IIT), v Roveretu dela v centru za nevroznanost in kognitivne sisteme.

1. Še pred zaključkom študija psihologije v Trstu sem vedel, da me zanima znanstvena pot. Zelo pomembna je bila študentska izkušnja v tujini, ko sem v okviru programa Erasmus pisal diplomsko nalogo v nizozemskem Nijmegnu. Spoznal sem tamkajšnje okolje in si zaželel, da bi kot doktorski študent našel mesto na kaki nizozemski univerzi. To se je tudi zgodilo. Našel sem razpis, poslal dokumente in se odpravil v Utrecht, kjer sem ostal štiri leta. Doktorat sem opravljal na fakulteti za fiziko, le-ta pa je bila vključena v večji znanstveni inštitut, ki je obravnaval nevroznanstvene probleme z različnih vidikov - od bioloških do fizičnih in psiholoških. Po doktoratu sem dve leti preživel v nemškem Münstru, kjer sem nadaljeval z dotedanjim delom, nato pa se je pojavila priložnost na italijanskem inštitutu za tehnologijo v Roveretu. Lahko bi še ostal v Münstru, a delovno mesto v Roveretu je bilo iz različnih razlogov zelo vabljivo. Prijavil sem se na razpis, vzeli so me in tam sem od leta 2010.

Italijanski inštitut za tehnologijo je javni inštitut, ki ima inštitute po vsej Italiji. Jaz delam v centru za nevroznanost in kognitivne sisteme, težko pa je razložiti, s čim se točno ukvarjam. Moje delo zadeva v glavnem zaznavanja in senzomotorično integracijo. Ob samem raziskovanju se ukvarjam z razvijanjem tehnik za raziskovanje, kot so sistem virtualne realnosti, holografski sistem (prikazovanje tridimenzionalnih slik, ki se dinamično spreminjajo) in druga sredstva, ki imajo lahko razne aplikacije.

2. K sreči sem vedno naletel na zelo dobre razmere. V resnici je bil to eden izmed kriterijev, ki so bili zame pomembni pri iskanju zaposlitve. Raziskovalne skupine so bile vedno dobre, s sodelavci smo se dobro razumeli. Finančna sredstva niso bila nikoli problem, inštituti so bili že precej razviti in močno povezani z univerzami iz drugih držav. S tega vidika so bile vse izkušnje nedvomno pozitivne. Morda je še najboljše prav v Roveretu. Center je v začetnih fazah razvoja, tako da se ukvarjamo tudi z organizacijo dela in

Robert Volčič

KROMA

načrtovanjem prihodnosti centra. Redkokdaj se zgodi, da si kot raziskovalec vpleten v te zadeve.

3. Najlepše je bilo na Nizozemskem. Nedvomno. Razen hrane. Lepo je bilo zaradi ljudi, njihovega mišljenja v službi in zunaj nje. Kraji so lepi in država je z vseh pogledov razgibana, mlada ter dinamična.

4. V Sloveniji nimam izkušenj. V primerjavi z Italijo so v tujini opazne razlike organizacijske narave, pa tudi bistveno večja internacionalizacija. To pomeni, da bo na nizozemski, nemški, danski ali angleški univerzi poleg tebe gotovo drugih deset kolegov iz raznih krajev sveta, medtem ko se v Italiji to malokdaj dogaja. Na našem inštitutu je nekoliko drugače, saj je politika ta, da iščejo raziskovalce po vsem svetu. V Italiji pa je to izjema.

Potem je tu še ena ključna razlika. V krajih, kjer sem delal, je bilo eno glavnih vprašanj, kje in kaj bomo čez pet ali deset let. Razmišljali smo, kaj hočemo doseči v prihodnjih nekaj letih. Nismo živeli iz dneva v dan in računali, da ko se bo pojavil kak problem, ga bomo pač tako ali drugače rešili. Dolgoročno načrtovanje dela je verjetno najpomembnejša razlika.

5. Informacije dobivam posredno, pretežno od prijateljev, precej redno berem Primorski dnevnik na spletu. Zelo direktnih informacij pa nimam. Ko govorimo o zaposlitvenih priložnostih za raziskovalce pa je Trst pomemben center, ki privlači ljudi z vseh koncev. Če hočeš biti raziskovalec in živeti v Trstu, moraš po vsej verjetnosti študirati teoretično fiziko ali kaj podobnega.

Po drugi strani pa si raziskovalec, ker se tako odločiš - to ni usoda, ki te doleti. Del raziskovalnega dela pa je tudi ta, da se človek premika in nabira izkušnje po svetu. Sooča se z različnimi ljudmi v različnih kontekstih. Pilot si ne more predstavljati, da bo vse življenje letel samo iz Ronk v Ljubljano in nazaj ...

6. Včasih se mi toži po Trstu, kakor tudi po Utrechtu in vseh mestih, kjer sem živel. Ko se človek večkrat seli, se mu toži po več krajih, ker je povsod nabiral prijateljstva in spoznaval okolje, del njegovega življenja pripada tudi tistim krajem.

Ne vem, ali se bom vrnil v Trst. To je odvisno od okoliščin: če bo kaka zanimiva ponudba, se bom rade volje vrnil, če je ne bo, pa bom šel drugam. Upokojitve pa ... če bo kdaj. (af)

BRITISH SCHOOL

"EXCELLENCE in ENGLISH"

Trst • Ulica Torrebianca 18 • 040-369.369

UNIVERSITY of CAMBRIDGE
ESOL Examinations
Authorised Centre

The British School of Friuli Venezia Giulia

Tudi:

- **Tržič**
- **Gorica**
- **Videm**

Ulica Duca d'Aosta 16
0481-411.868

Korzo Italia 17
0481-33.300

Vicolo Pulesi 4
0432-50.71.71

www.British-FVG.net

PRISTANIŠČA - Okrogla miza o povezovanju pristanišč v severnem Jadranu

NAPA mora privabiti nove ladje, drugače nima smisla

Združenje pristanišč severnega Jadrana Napa mora zasledovati svoj strateški cilj. Napa mora prispevati k rasti prometa v pristaniščih oziroma privabiti nove ladje v severni Jadran, ker nima drugače nobenega smisla. Pristanišča v združenju Napa pa si morajo deliti delo in sodelovati, ker bodo le tako konkurenčna s severnoevropskimi pristanišči. Napa mora biti torej sredstvo za razvoj in ne združenje, ki skrbi samo za porazdeljevanje obstoječega prometa med člani in je v bistvu samo sebi namen.

To je poudarila predsednica Dežele Furlanije-Juljske krajine Debora Serracchiani na okrogli mizi o pristaniščih severnega Jadrana, ki je bila včeraj popoldne v mali dvorani gledališča Verdi v okviru prireditve Next. Srečanja z naslovom Veliko pristanišče za severni Jadran? so se poleg Serracchianijeve udeležili predsednik združenja Napa in sicer predsednik Pristaniške oblasti v Benetkah Paolo Costa, predsednik Pristaniške oblasti v Ravenni Galliano Di Marco in direktor Pristaniške oblasti na Reki Vlado Mezak, povezoval pa ga je odgovorni urednik dnevnika Il Piccolo Paolo Possamai. Na okroglo mizo so bili povabljeni tudi predstavniki tržaške Pristaniške oblasti in Luke Koper, ki pa se na vabilo niso odzvali, je pojasnil Possamai.

Okrogla miza je bila zanimiva in mestoma živahna, čeprav bi lahko udeleženci posredovali bolj konkretne predloge. Vsi so namreč soglašali, da se lahko s tesnim sodelovanjem doseže kaj več, toda pravega recepta še ni. Vsa pristanišča skupaj lahko pretvorijo isto količino blaga kot Hamburg, so med drugim povedali. Potrebno je zato sistemsko delovanje, ki bo nudilo dovolj razlogov (predvsem ekonomskih), da se ladjarji odločijo za severni Jadran.

Toda problemov je še mnogo, začeniši s previsokim številom pristaniških oblasti. V Italiji jih je kar 24, medtem ko bi jih potrebovali 4-5, je ocenila Serracchianijeva, ki se je ponovno zavzela za ustanovitev deželne pristaniške oblasti v deželi FJK. Temu gre dodati pomanjkljive infrastrukture v zaledju, še predvsem glede skrajno pomanjkljivih železniških povezav.

Prireditve Next se bo nadaljevala še danes. Na sporedu je vrsta pobud in dejavnosti, vse potrebne informacije nudijo na spletni strani <http://www.trieste-next.it/>.

A.G.

Okrogla miza je bila v mali dvorani gledališča Verdi v okviru prireditve Next

KROMA

FESTIVAL NEXT - Predavanja znanstvenikov in okrogla miza

Življenje v vodi

Tudi včerajšnji dan je bil v znamenju prireditve Trieste Next, ki se je letos osredotočila na še eno zelo aktualno temo; na vodo. Sobotno jutro je bilo zelo pestro v Operni hiši Verdi, kjer sta bila na sporedu predavanja znanstvenikov in okrogla miza, na kateri so debatirali znanstveniki in ugledni italijanski podjetniki.

Prvo srečanje je potekalo v Mali dvorani gledališča Verdi, kjer so se znanstveniki dotaknili različnih aspektov raziskovanja vode na zemlji. Izrazito strokovno zastavljeno srečanje je postreglo z zanimivimi predavanji, ki so bila razumljiva tudi za nestrokovno publiko. Prvo predavanje je imel Carlo Barbante, sicer prof. klimatologije na beneški Univerzi Ca' Foscari, ki je govoril o izgubljenem svetu ledeniških jezer. Slišali smo, do katerih ugotovitev so pred nedavnimi prišli ruski znanstveniki, ki so raziskovali največje podledeniško jezero na svetu, ki leži na Antarktiki - jezero Vostok. Govornik je razložil, da so se znan-

stveniki na tem območju skozi ledeno ploščo prebijali desetletja, njihov trud pa očitno ni bil zaman. S preučevanjem plasti ledene kape in vode v jezeru bi namreč lahko postavili hipotezo o naravnih klimatskih spremembah v naslednjih milijonih let. Zanimiv pa je predvsem podatek, da so znanstveniki z vrtnjem skozi led dosegli gladino jezera Vostok in odkrili, da v vodi živijo do danes neznane oblike življenja. Do teh ugotovitev so znanstveniki prišli z analizo usledin z dna jezera, je dejal prof. Barbante, ki je v nadaljevanju navedel še primer raziskovanja jezera Whillans, ki pa ni bilo tako dolgo odrezano od sveta kot Vostok. Ameriški znanstveniki so naleteli na nekatere forme mikroorganizmov, ki so jih odkrili v vodi.

Čisto drugačen vodni ekosistem je obravnaval prof. Nando Boero, ki je spregovoril o meduzah. Profesor je povedal, da so bila ta živa bitja dolgo časa zelo zane-marjena s strani znanstvenikov, ki se običajno raje osredotočajo na bolj posebne pojave. Prav pomankljivo vedenje o meduzah je tega znanstvenika pred leti spodbudilo k raziskovanju razširjenosti meduz. Raziskave so namreč pokazale, da je za silni porast števila meduz povsod po svetu najverjetneje kriv človek sam s svojo dejavnostjo, ki spodbuja naravno ravnotežje v ekosistemi. Predavatelj je spomnil, da mu je pri njegovih raziskavah zelo pomagala tudi poljudno-znanstvena revija Focus, ki je na svoji spletni strani objavila poster z vrstami meduz, napotke, kaj storiti, če kopalca opeče meduza, in celo aplikacijo, s katero lahko kopalci fotografijo meduzo in fotografijo pošljejo znanstveniku. Slišali smo tudi, da nekatere vrste meduz požrejo ogromne množine zooplanktona, vključno z ribjimi ikrami in svojimi ogromnim številom resno ogrožajo ostale ribe in tudi sicer pustošijo samo morsko okolje. (sč)

Okrogla miza o inovacijah

Za več uspešnih inovacij je potrebna več zaupanja, tako vase kot v tiste, ki znajo, več proaktivnosti in radovednosti, je bilo slišati na odprtju okrogle mize, na ka-

teri je beseda tekla o inovacijah, s katerimi bi podjetja lahko beležila večjo gospodarsko rast. Treba je tudi več poguma za nastop na trgu in vztrajnosti, dobrodošlo pa bi bilo tudi tesnejše sodelovanje med inovacijo in podjetji.

Paolo Gubitta, znanstveni direktor Podjetniškega oddelka Fundacije CUOA na Univerzi v Padovi, je prepričan, da je ključno zaupanje v inovacije, ki so pripravljene za uporabo. Po njegovem mnenju je treba raziskave oplemeniti na trgu in skušati inovativna podjetja narediti bolj kompetitivna, ob tem pa bi po njegovem prepričanju morali v podjetjih uvesti sistem, ki omogoča inovatorstvo. Poleg tega zaupanja je pomembno razmišljanje zunaj okvirov, je dodal Francesco Venier, izvršni direktor poslovne šole MIB School of Management, ki meni, da je ključno, da določena inovacija postane tržna uspešnica, da si najboljši v tistem, kar počneš.

V nadaljevanju je besedo prevzelo šest mladih znanstvenikov, ki so uglednim italijanskim podjetnikom, med katerimi je bil tudi Matteo Marzotto, predstavili svoje inovacije. Univerzo v Salernu je zastopala Valeria Bugatti, ki je predstavila embalažo, ki različnim svežim živilom podaljšuje rok trajanja (tudi do 50 dni). Velik interes za predstavljeno embalažo je pokazala podjetnica Roberta Virago, ki je na mlado znanstvenico naslovila kar nekaj vprašanj. Bolj tehnične narave pa je bila inovacija Lorenza Albaneseja, ki je predstavil multifunkcionalno napravo za kavitacijo. Oba znanstvenika sta svoja izuma patentirala, v tej fazi pa iščeta gospodarstvenike, ki bi jih morebiti zanimala njuna izuma.

Srečanje, ki bi se ga predvidoma moral udeležiti tudi minister za gospodarski razvoj Flavio Zanonato, a je bil žal zadržan drugje, je postreglo še z drugimi zanimivimi inovativnimi idejami, ki jih je zdaj treba le še konkretno izpeljati in preveriti, ali bi lahko bile na trgu uspešne. (sč)

prej do novice
www.primorski.eu

»Zimski« urnik občinskih izpostav

Občina Trst obvešča, da bo s torkom, 1. oktobra, začel veljati »zimski« urnik občinskih izpostav oz. krajevnih uradov. Urad za Novo mesto in Novo mitnico v Ul. Giotto 2 bo ob ponedeljkih in sredah deloval med 8.45 in 16. uro, ob torkih četrtek in petkih pa med 8.45 in 12.15. Urad za Sv. Jakob in Staro mitnico bo na novem sedežu v prostorih knjižnice Quarantotti Gambini v Ul. Lodole 6 deloval ob ponedeljkih in sredah med 9. uro in 12.30 ter med 15. in 17. uro, ob torkih, četrtek in petkih pa med 8.45 in 12.15. Urad za Sv. Vid in Staro mesto v Ul. Locchi 23/b bo deloval ob ponedeljkih in sredah med 8.45 in 12.15 ter med 14. in 16. uro, ob torkih, četrtek in petkih pa med 8.45 in 12.15. Urad za Rojan, Greto in Barkovlje na Rojanskem trgu 3/3 bo deloval ob ponedeljkih in sredah med 8.45 in 12.15 ter med 14. in 16. uro, ob torkih, četrtek in petkih pa med 8.45 in 12.15. Urad za Vzhodni Kras v Doberdobski ulici 20/3 na Opčinah bo deloval ob ponedeljkih med 8.45 in 12.15 ter med 14. in 16. uro, ob torkih, četrtek in petkih pa med 8.45 in 12.15, medtem ko bo ob sredah zaprt. Urad za Zahodni Kras na Proseku št. 159 pa bo odprt samo ob sredah med 8.45 in 12.15 ter med 14. in 16. uro. Urad za Valmauro in Naselje sv. Sergija je začasno zaprt. Zainteresirani občani se poleg tega lahko poslužijo službe na domu, za kar sta na voljo telefonski številki 040-6754479 in 040-6754878.

Ribiška razstava v Nabrežini

Razstava Iz zapuščine nabrežinskih ribičev, ki je doživela uspeh avgusta letos v okviru praznovanj sv. Roka, je od začetka šolskega pouka pa vse do 5. oktobra v Grudnovi dvorani v Nabrežini namenjena ogledu šol, ki so se na vabilo SKD Igo Gruden množično odzvale. Zaradi velikega zanimanja bo razstava izjemoma ponovno odprta za občinstvo še v nedeljo, 6. oktobra, zaključila pa se bo s prireditvijo, ki bo 8. oktobra v bližnji župnijski dvorani in gost katere bo raziskovalec našega pomorstva in ribištva Bruno Volpi Lisjak. Program, ki ga bo povezovala Loredana Gec, bodo obogatili zbora Igo Gruden in Vesna ter recitator Daniel Doz.

Zbirali so ukradeno blago

Izvidnica devinsko-nabrežinskega policijskega komisariata je ovadila tri hrvaške državljane zaradi zbiranja ukradenega blaga. Izvidnica je namreč na avtocestnem počivališču Devinjug naletela na furgon znamke fiat ducato, v katerem se je peljalo šest hrvaških (od katerih trije mladoletni) in en srbski državljan. Pri preverjanju istovetnosti so policisti ugotovili, da sta dva od sedmerice že znana silam javnega reda zaradi kraje, zato so izvedli tako telesno preiskavo kot tudi preiskavo vozila, v katerem so odkrili več izdelkov zelo znanih in prestižnih znamk: šlo je za porcelanaste servise, ženske torbice, usnjene pasove in denarnice, rute, očala in uro, katerih izvor potniki niso znali pojasniti. Blago so policisti zasegli ter ovadili zaradi ukradenega blaga tri osebe: 19-letnega B.K. in 21-letnega C.K. ter 19-letno D.K.

Štivan: na njivi naši protitankovske granate

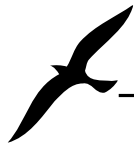
Pirotehnik in pripadniki protisabotažne enote tržaške kvesture so v petek posegli v Štivanu, kjer je neki občan policijo obvestil o prisotnosti nekaterih neeksploziranih bojnih sredstev na neki njivi. Ugotovili so, da gre za tri protitankovske granate kalibra 75 milimetrov v dobrem stanju, zelo verjetno iz časa druge svetovne vojne. Granate so prepeljali v primerne prostore policije, da bi jih tam onesposobili.

STARA MITNICA - Tatvina v zlatarni

Lepo oblečen moški odnesel dragoceno verižico

Videz vara. Tako bi lahko komentirali dogodek v zlatarni Al gioiello na Trgu Stare mitnice, v katero je preteklo sredo vstopil lep oblečen (s srajco in kravato) moški, po videzu star kakih 52-55 let, visok približno meter in 90 centimetrov, nekoliko osivel in plešast. Lastnika je najprej v angleščini, nato pa v polomljeni slovenščini povprašal za moške verižice. Ko mu jih je lastnik dal nekaj na ogled, je izkoristil trenutek nepazljivosti, zgrabil 50 centimetrov dolgo verižico iz belega in rumenega zlata, vredno 1500 evrov, jo skril v roko in vtaknil v žep. Moškega je posnela kamera, zato policija poziva vse, ki bi ga utegnili prepoznati, naj pokličejo na številko 113 ali pa na številko tržaške kvesture 040-3790111. Prav tako naj trgovci v slučaju, da opazijo osebo na posnetku oz. da se v njihovih trgovinah dogaja kaj nenavadnega, takoj obvestijo sile javnega reda.

DSI - Jutri gosta zgodovinarja mag. Metka in dr. Boris M. Gombač

Trpljenje slovenskih otrok v italijanskih taboriščih

Jutri bosta gosta Društva slovenskih izobražencev na ponedeljkovem večeru v Peterlinovi dvorani v Trstu zgodovinarja mag. Metka in dr. Boris M. Gombač iz Ljubljane. Nedavno sta v ugledni zbirki založbe Mladinska knjiga Premiki in v sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije izdala knjigo Trpljenje otrok v vojni, Sedemdeset let po zaprtju italijanskih taborišč.

Tako v Italiji kot v Sloveniji se je zadnja leta povečalo zanimanje za interniranje v italijanska fašistična taborišča, ki je bilo obenem zločin in tragedija. K povečanju zanimanja je pripomogla tudi razstava o trpljenju otrok Ko je umrl moj oče, ki sta jo omenjena avtorja pripravila skupno z ravnateljem Posoškega središča za zgodovinske in družbene raziskave in dokumentacijo Leopoldo Gasparini iz Gradišča prof. Dariom Mattiussijem. Nastala je na podlagi risb in spisov, ki so jih nekateri preživeli otroci pripravili spomladi 1944 v partizanskih šolah na južnem Notranjskem in Dolenjskem, ohranili pa so se v Arhivu Republike Slovenije. Od leta 2005 je razstava obiskala številne kraje v Italiji, Sloveniji, Avstriji, Hrvaški in Srbiji, lani pa na pobudo VZPI-ANPI še vrsto mestnih četrti in vasi na Tržaškem. V več izdajah in ponatisih je izšel tudi bogat razstavniki katalog.

Knjiga Trpljenje otrok v vojni to problematiko strokovno uokvirja v prostor in čas, razstavo in katalog pa dragoceno nadgrajuje s tem, da objavlja intervjuje, ki sta jih Metka in Boris Gombač imela v letih 2009-12 z nekaterimi preživeli avtorji razstavljenih risb in spisov. Pričevanja o trpljenju med vojno, a tudi po njej, nudijo iztočnice za razmišljanje o številnih žgočih vidikih tako preteklosti kot sedanjosti.

Izbor panojev z razstave bo za to priložnost na ogled v Peterlinovi dvorani.

Včeraj danes

**Danes, NEDELJA,
29. septembra 2013**

MIHAEL

Sonce vzide ob 7.01 in zatone ob 18.50
- Dolžina dneva 12.55 - Luna vzide ob 1.11 in zatone ob 15.48

**Jutri, PONEDELJEK,
30. septembra 2013**

SONJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, veter 5 km/h jugovzhodnik, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21 stopinj C.

OKLICI: Cristian Potocco in Elisa Rauber, Mauri Saibu in Eveline Coren, Abdurrahman Anacur in Nadica Dinic.

Lekarne

**Nedelja, 29. septembra 2013
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00**

Ul. Roma 16, Ul. Stock 9, Garibaldijev trg 5, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Roma 16 - 040 364330, Ul. Stock 9 - 040 414304, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Nabrežina - 040 200121- samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Ul. Roma 16, Ul. Stock 9, Garibaldijev trg 5, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s pred-

Gledališki vrtljak: danes Volk in kozlički

V okviru že šestnajstega Gledališkega vrtljaka, s katerim Radijski oder v sodelovanju s Slovensko prosveto ponuja v letošnji sezoni sedem otroških predstav, bo danes popoldne v Marijinem domu pri Sv. Ivanu zaživila prva, ki je nastala v okviru Male gledališke šole Matejke Peterlin. Mali igralci bodo prikazali igrice Volk in kozlički, znano pravljico bratov Grimm, ki pa jo je avtorica Lučka Susič malo po svoje zasukala in modernizirala, režijo pa je podpisala Manica Maver. V Volkovi družini se volčiji Vili, Lili in Kili pod vplivom televizijske reklame navdušijo za mesne krokete v škatli. Oče Volk in mama Volkulja sta sicer proti hrani v škatli, vendar pa mladiči preprosijo mater, da jim dovoli, da jih vsaj pokusi. Ko pa grejo ponje na sejem, zavohajo tam mlade kozličke... in ti jim seveda bolj dišijo kot kroketi. Tako prepričajo očeta Volka, naj ugrabi kozličke. Konec je seveda srečen, zato bodo ob njem veselo zaplesali vsi natopajoči. (Protagonistov je toliko, da v vsaki izmeni nastopa kar 27 otrok.)

Ta priredba otrokom na nevsiljiv način približa nekatere nevarnosti, ki so še kako prisotne v današnji družbi in ki se jim morajo izogibati: sladkim in lažnim besedam raznih »volkov«, vplivom televizijskih reklam, rušenju ravnotežja v naravi. Pa tudi starši se morda lahko zamislijo, če so včasih podobni mami volkulji in očetu volku, ki popustita zahtevam svojih malčkov v škodo sebi in njim samim.

Predstava je nastala s pomočjo številnih vaditeljev Radijskega odra, plesne točke so mali igralci naštevali s Kim Furlan, »televizijski« video je posnel in montiral Damjan Košuta, scenske elemente je izdelal Niko Trento, songe je uglasbil Aljoša Saksida, tehnična mojstra pa sta Samuel Kralj in Danijel Radetič.

Pred obema predstavama (za abonma Pingvinček je začetek ob 16. uri, za abonma Tjulenček pa ob 17.30) za animacijo skrbi ŠC Melanie Klein. Tudi letos je za male gledalce razpisan risarski natečaj na temo Moj najljubši gledališki junak. Risbe bodo ob koncu sezone razstavljene in nagrajene.

Organizatorji abonmajske ponudbe so pozorni še posebej do številčnih družin, ki bi si težko privoščile obisk predstav za vse svoje člane in so prilagodili cene abonmajev, ki so tembolj ugodne, čim več članov iste družine si jih nabavi. Celotno ceno namreč plača le prvi član družine, drugi ima popust, vsi ostali člani pa imajo abonma zastonj. Gledalci naj na prvo predstavo pridejo dovolj zgodaj, da lahko pravočasno dvignejo oz. kupijo svoje abonmaje ali listke.

Jutri v Lovatu prevod Jelinčičevega Umora pod K2

Jutri se v knjigarni Lovat v Drevoredu XX. septembra 20 obeta poseben večer, saj bodo ob 18. uri predstavili najnovejši italijanski prevod kriminalke Dušana Jelinčiča Umor pod K2 - Assassinio sul K2, ki je izšel pri založbi Vivaldi. Knjiga je prvič izšla v slovenščini leta 2000 pri koprski založbi Lipa, pred leti pa jo je še ponatisnila ljubljanska založba Sanje, medtem ko prvi italijanski prevod sega v leto 2008 pri založbi Antony. Dušana Jelinčiča in njegov visokogorski triler bosta ob avtorjevi prisotnosti predstavila znani tržaški odvetnik in pisatelj Alessandro Giadrossi ter kulturni delavec, novinar in pisatelj Luciano Santin.

hodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Garibaldijev trg 5 - 040 368647.

Od ponedeljka, 30., do sobote, 5. oktobra 2013
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Largo Sonnino 4, - 040 660438, Ul. Alpi Giulie 2 - 040 828428, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Sesljan - 040 208731- samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Largo Sonnino 4, Ul. Alpi Giulie 2, Trg Sv. Ivana 5, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan - 040 208731- samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Sv. Ivana 5 - 040 631304.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Veliki boben je 70-krat zaigral, ker je naš predsednik

Jadran

*rojstni dan praznoval!
Vsi godci veseli se bomo na vajah zbrali
in ti z vso sapo napitnico zaigrali.
Tvoja trobenta bo na ves glas zadonela,
klapa pa bo s tabo zapela.
Še mnogo koncertov in glasbenih dosežkov ti želimo*

vs pri Pihalnemu orkestru Breg

"Cin - cin"

18. septembra je na Filozofski fakulteti v Ljubljani, na oddelku za SINOLOGIJO, diplomirala naša

Tina Krizmancic

Iz trojne piramide ji čestitamo

vs pri AŠD CDMillennium

Na univerzi v Ljubljani, na Fakulteti za matematiko in fiziko, je z uspehom magistrirala naša

Veronika Pegan

Iz srca ji čestitamo in ji želimo še veliko uspehov

Jana, Nataša, Boris
in nonoti Sonja, Silva in Drago

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3,

na razgovor ob izidu knjige

Trpljenje otrok v vojni. Sedemdeset let po zaprtju italijanskih taborišč.

Sodelovala bosta avtorja **Metka in Boris M. Gombač.**

Na ogled bo tudi razstava **Ko je umrl moj oče.**

Začetek ob 20.30

GLEDALIŠKI VRTILJAK

Mala gledališka šola **Matejke Peterlin**

VOLK IN KOZLIČKI

Režija Manica Maver

.....

Dvorana Marijinega doma pri Sv. Ivanu (Ul. Brandesia 27)

Danes ob 16. uri in ob 17.30.

Sodeluje ŠC Melanie Klein. Animacijo podpira **ZKB** Zadruga kraška banka.

SKD PRIMORSKO in SPD MAČKOLJE

vabita na

SPOMINSKO SLOVESNOST

ob 70-letnici POŽIGA VASI MAČKOLJE

Spored:

v soboto, 5.10.2013 ob 20. uri *sveta maša* za žrtve vojnega nasilja;

v nedeljo, 6.10.2013 ob 11. uri *osrednja slovesnost*

- nastopajo **Nonet Primorsko, dekliška pevka skupina in kvartet QuatTromboni;**

slavnostni govornik: *prof. Milan Pahor*

Sodeluje VZPI-ANPI, sekcija Mačkolinje, Prebened in Dolina

Pokrovitelj: Občina Dolina

Kino

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Rush«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.30, 21.30 »Teorema Venezia«; 17.00, 20.00 »Tra cinque minuti in scena«.

FELLINI - 16.45 »Percy Jackson«; 18.30, 20.15, 22.00 »Una fragile armonia«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 17.50, 19.15, 20.40, 22.00 »Vado a scuola«; 18.10 »The Grandmaster«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 20.10, 21.45 »Via Castellana Bandiera«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.40, 18.20, 20.00, 21.40 »Sacro Gra«.

KOPER - PLANET TUŠ - 19.50 »2 na muhi«; 17.10, 20.45 »Abeceda seksa«;

13.30, 15.50 »Avioni«; 15.00 »Avioni 3D«; 17.50, 20.20 »Diana«; 17.55, 20.30 »Drzna igra«; 17.00 »Jaz, baraba 2«; 19.20 »Jobs«; 13.00 »One Direction: To smo mi 3D«; 18.20 »Razredni sovražnik«; 20.00 »Skozi čas«;

13.30, 16.05 »Smrkci 2«; 15.10 »Smrkci 2 3D«; 13.20, 15.15 »Turbo«; 14.00, 16.00, 17.30 »Turbo 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.30, 16.40, 18.20 »I Puffi 2«; 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Universitari, molto più che amici«; Dvorana 2: 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »Bling Ring«; Dvorana 3: 17.15, 19.45, 22.00 »Sotto assedio«; 18.20, 20.15, 22.15 »Come ti spaccio la famiglia«; Dvorana 4: 16.30, 20.15 »Un piano perfetto«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 11.00, 13.50, 16.30, 19.05, 21.40 »Rush«; 11.10, 13.20, 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »I Puffi 2«; 17.45, 20.00, 22.15 »Come ti spaccio la famiglia«; 11.00, 17.15, 19.25 »Percy Jackson 2 - Il mare dei mostri«;

13.15, 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Universitari, molto più che amici«; 11.00, 13.40, 16.20, 19.00, 21.40 »Sotto assedio«; 11.15, 13.30, 15.20, 17.50, 20.05, 21.35, 22.15 »Bling Ring«; 11.00, 13.15, 15.30 »Monsters University«; 11.10, 13.30, 15.40 »Turbo«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 14.50, 16.45, 18.40 »I Puffi 2«; 20.40, 22.00 »Come ti spaccio la famiglia«; Dvorana 2: 15.00, 17.20, 20.00, 22.15 »Rush«; Dvorana 3: 14.50, 17.20, 19.45, 22.15 »Sotto assedio«; Dvorana 4: 16.10, 18.00, 20.10, 22.10 »Universitari, molto più che amici«; Dvorana 5: 15.30, 17.40, 20.10, 22.10 »Bling Ring«.

prej do novice

www.primorski.eu

Turistične kmetije

AGRITURIZEM BAJTA, Salež 108

je odprt s sledečim urnikom: od četrta do nedelje od 10.00 do 24.00.

Pogostili vas bomo zopet ob nedeljah zvečer. Vabljeni!

Tel. 040-2296090,

mob. 338-3676498

Osmice

FRANC IN TOMAŽ FABEC sta v Mavhinjaj odprla osmico. Vljudno vabljeni! Tel. št. 040-299442.

OSMICO sta odprla na cesti za v Sliвно Corrado in Roberta. Tel. št.: 338-3515876.

OSMICO je odprl Škerk v Praprotnu. Tel. 040-200156.

ŠAVRON ROBERTO je odprl osmico v Gabrovcu št. 27. Vesel bo vašega obiska! Tel.: 347-2511947.

Loterija 28. septembra 2013

Bari	86	19	14	80	89
Cagliari	13	70	39	6	41
Firence	15	54	16	82	29
Genova	46	3	4	47	89
Milan	67	18	88	31	84
Neapelj	79	45	42	4	83
Palermo	25	82	1	10	53
Rim	28	57	64	71	17
Turin	34	67	38	53	75
Benetke	74	41	43	34	4
Nazionale	4	46	60	44	41

Super Enalotto Št. 117

28 57 61 69 78 83 jolly 86	
Nagradni sklad	16.231.284,28 €
brez dobitnika s 6 točkami	– €
brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
4 dobitnikov s 5 točkami	75.935,56 €
673 dobitnikov s 4 točkami	460,21 €
27.738 dobitnikov s 3 točkami	22,11 €

Superstar

	44
Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
4 dobitnikov s 4 točkami	46.021,00 €
201 dobitnikov s 3 točkami	2.211,00 €
2.514 dobitnikov s 2 točkami	100,00 €
15.792 dobitnikov s 1 točko	10,00 €
37.686 dobitnikov s 0 točkami	5,00 €

Obvestila

PLAVALNI KLUB BOR organizira tečaje plavanja za otroke od 4. leta dalje. Info: 040-51377, pon-pet 14.00-17.00.

MLADINSKA GLASBENA SKUPINA VIGRED-KRAŠKI FENOMENI vabi srednje in višješolce na skupne vaje v Škerkovo hišo v Šempolaju ob torkih, 18.00-19.30. Info: tajnistvo@skdvigred.org, tel. 328-4754182, 380-3584580.

OTROŠKA GLASBENA SKUPINA VIGRED vabi vse osnovnošolce, ki bi radi preko igre spoznali čarobni svet glasbe in razne instrumente (na razpolago na licu mesta) na skupne vaje ob ponedeljkih, 17.00-18.00. Info: tajnistvo@skdvigred.org, tel. 328-4754182, 380-3584580.

OTROŠKA PEVSKA SKUPINA VIGRED vabi v svoje vrste otroke, ki obiskujejo vrtec in osnovno šolo. Pevske vaje v Štalci, v Šempolaju vsak ponedeljek, 16.00-17.00 za vrtec. Info: tel. 328-4754182, 380-3584580.

SLOVENŠČINA ZA ODRASLE - ŠC Melanie Klein prireja 1x tedensko 20-urne tečaje: začetniški tečaj od 22. oktobra, ob torkih 19.15-20.45; nadaljevalni tečaj od 24. oktobra, ob četrtek 19.15-20.45. Info in prijave: www.melanieklein.org, info@melenieklein.org, tel. 345-7733569.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR PRI SKD IGO GRUDEN, ki ga vodi Mirko Ferlan, ima vaje ob torkih 17.30-19.00 v društvenih prostorih. Dobrodošli novi člani, tudi fantje do 15. leta.

KRU.T obvešča člane, da je na razpolago še nekaj mest za skupinsko bivanje v Talaso Strunjan od 13. do 23. oktobra z možnostjo individualnega prilagojenega paketa za zdravje oziroma dobro počutje. Info in prijave na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8, 2. nadstropje, tel. 040-360072, krut.ts@tiscalii.it.

MLADI, vas zanima pisanje člankov, intervjujev, reportaž...? Bi radi okusili ustvarjalno delo v časnikarski redakciji? Pridružite se skupini sodelavcev mladinskega lista Rast (priloga revije Mladika)! Kontaktirajte nas preko Facebooka (skupina Mosp-Skk) ali preko naslova rast.mladika@gmail.com.

ŠPORTNA ŠOLA TRST obvešča, da bo telovadba za otroke od 6. do 8. leta ob ponedeljkih 17.30-18.30 na Stadionu 1. Maj in četrtek 17.00-18.00 v telovadnici v Lonjerju. Info: v uradu Stadionu 1. Maj, tel. 040-51377 ali urad.bor@gmail.com.

ANGLEŠČINA ZA NAJMLAJŠE - Center otrok in odraslih prireja Tečaj angleščine za otroke stare od 2. leta dalje. Info in prijave: center.harmonija ali 328-0196920.

SAMOPODOBA - Center otrok in odraslih Harmonija prireja inovativni tečaj na katerem lahko izboljšaš svojo samopodobo in se počutiš boljše, namenjen najstnikom in odraslim. Info in prijave: center.harmonija@gmail.com ali 320-7431637.

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE vabi osnovnošolce na plesno delavnico Hip-Hop vsak ponedeljek, 16.30-17.30 v društvene prostore na Štadionu 1. Maj (Vrdelska cesta 7). Mentorica Jelka Bogatec. Info: 349-7338101.

TAI-CHI pri Skladu Mitja Čuk ob ponedeljkih, 19.30-21.00 v večnamenskem središču Sklada, Repentabska 66, na Opčinah. Info in prijave: 334-1166624 Sergio. (Po dogovoru, možni tečaji tudi v jutranjih urah).

DEVINSKI GRAD vabi danes, 29. septembra, na ogled 18.000 različnih sredozemskih rastlin, ki so prisotne v privatnem delu parka. Društvo Orpheon bo poskrbelo za glasbeno spremljavo. Samo danes bo za vstop v park predvideno doplačilo. Info: 040-208120.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA obvešča, da se je začelo vpisovanje v Glasbeno šolo za otroke, mlade in odrasle. Info na tel. 348-4203196 (Niko).

PIHALNI ORKESTER BREG - DOLINA sporoča, da sprejema vpise za glas-

beno šolo. Info: 338-6439938 ali vsak četrtek na sedežu godbe.

ZŠSDI vabi na Festival estetskih športov danes, 29. septembra, ob 16. uri na kotalkališču pri Poletu na Opčinah.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM organizira v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah tečaj gimnastike/akrobatike ob sredah: 7-10 let 18.00-19.15, 11-14 let 19.00-20.15, 15-20 let 19.00-20.30; Cheer fun fitness (zabavni treningi za višješolce in univerzitetnike): pon. 19.30-21.30 in/ali pet. 19.30-21.00; Happy fitness time (vadba za odrasle) pon. 17.00-18.00 (center M. Čuk-Repentabska ul. 66). Prvo srečanje v ponedeljek, 30. septembra. Vpis in info: info@cheerdancemillennium.com, Jasna 347-8535282 in Ryan 347-9227484.

AŠZ SLOGA prireja v telovadnici openske nižje srednje šole tečaj mini odbojke s poudarkom na splošni motoriki za osnovnošolske otroke, 2x tedensko: torek 18.00-19.00 in četrtek 18.00-19.15.

BALETNO DRUŠTVO SEŽANA vabi k vpisu baleta (od 4. leta dalje) jazz baleta (od 11. leta) baleta za odrasle (brez omejitve let). Vpis poteka do 30. septembra po tel. št. 00386-041524310. Info: www.baletnodruštvosezana.si.

BALETNO DRUŠTVO SEŽANA vabi nove člane k delovanju društva. Rekreativna baletna gimnastika v dopoldanskem in večernem času v prostorih Kosovelovega doma v Sežani pod vodstvom baletnega pedagoga Eugena Todorja. Primerna je za vse starostne skupine ter pripomore k boljšemu zdravju in počutju posameznika. Info: tel. 00386(0)41524310.

KD IVAN GRBEC, Škedenjska ul. 124, vabi v svoje prostore (zraven avtobusne postaje št. 29) v ponedeljek, 30. septembra, ob 18. uri na predstavitev tečaja yoge. Prost vstop. Info: 328-1839881 (Vittoria).

KK ADRIA obvešča, da se bo v ponedeljek, 30. septembra, ob 20. uri v ŠKC v Lonjerju pričela telovadba za odrasle. Informacije na tel. št.: 040-910339 (Pierina).

PLESNA AEROBIKA: dejavnost SKD F. Prešeren začena v ponedeljek, 30. septembra, od 19. do 20. ure v zgorjem prostoru občinskega gledališča Boljunec. Info na tel.: 348-0451875.

SKD RDEČA ZVEZDA organizira tečaj yoge z vaditeljem Janom Budinom. Predstavitveni večer bo v ponedeljek, 30. septembra, ob 20.30 v društvenih prostorih v Saležu. Info: 340-6887720 (Jan).

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE vabi na odprta vrata tečaja Contemporary dance Daša Grgič v ponedeljek, 30. septembra, ob 17.30 za mladince in ob 19. uri za odrasle. Tečaj bo potekal vsak ponedeljek in četrtek v društvenih prostorih na Štadionu 1. Maja. Info: 333-8139018.

TEČAJI ŠPANSKEGA JEZIKA za vse stopnje pri Skladu Mitja Čuk. Predstavitve v ponedeljek, 30. septembra, ob 17. uri, Proseška ul. 131, Opčine. Info: 040-212289.

TELOVADBA za starejše pri Skladu Mitja Čuk vodi fizioterapevtka v Večnamenskem središču - Repentabska ul. 66, Opčine, ob torkih od oktobra do maja. Vpisi in info: 040-212289, pon-pet, 10.00-14.00.

TELOVADBA ZA PRAVILNO DRŽO - vodi fizioterapevtka pri Skladu Mitja Čuk v Večnamenskem središču - Repentabska ul. 66, Opčine, 2x tedensko (torek in petek), od oktobra do maja. Vpisi in info: 040-212289, pon-pet, 10.00-14.00.

V MATEMATIKO s sošolci ... skupaj je lepše za osnovnošolce in srednješolce, pri Skladu Mitja Čuk na Opčinah. Utrjevanje snovi 1x tedensko. Vpisi in info: 040-212289.

Š.Z. BOR obvešča, da bo telovadba za odrasle začela v ponedeljek, 30. septembra. Urnik: ponedeljek in petek 9.00-10.00 in 10.00-11.00 s prof. Drasicem ter v torek in četrtek 17.30-18.30 s prof. Meulio. Informacije v uradu Š.Z. na Stadionu 1. Maja, tel. 040-51377, urad.bor@gmail.com.

ASD SHINKAI KARATE CLUB obvešča, da se bodo treningi začeli v torek, 1. oktobra, v zgonski telovadnici, torek/petek otroci, sredo/petek odrasli. Info: 334-6218712, 347-3955129, www.shinkaikarate.it.

AŠD MLADINA organizira smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini z društvenimi učitelji: pričetek v torek, 1. oktobra, 16.00-18.00 in nadaljevalni tečaj v sredo, 2. oktobra, 16.00-18.00. Info: 347-0473606.

DPZ KRAŠKI SLAVČEK-KRASJE bo začel s pevskimi vajami ob petkih zvečer v prostorih SKD Igo Gruden v Nabrežini. Nove navdušene pevke, višješolke in univerzitetne študentke, sprejemamo na avdicijo. Info: 339-1115880 ali 333-1435318.

PLAY&LEARN - Želiš, da bi se tvoj otrok učil angleščine na preprost in zabaven način? Igre, pesmice, maske in še marsikaj drugega čakajo otroke od 3. do 10. leta starosti. Urniki: torek, 16.45-17.35 (3-5 let) začetek 1. oktobra; četrtek, 17.30-18.20 (6-10 let) začetek 3. oktobra. Info in prijave: www.melanieklein.org, info@melenieklein.org, tel. 345-7733569.

TEČAJI ANGLEŠČINE pri SKD Igo Gruden, 2. in 3. nadaljevalna stopnja, uč. Kerrie Connor, 28 lekcij od oktobra do maja, vpisovanje v Občinski knjižnici N. Pertot ali v Uradu za stike z javnostjo v Nabrežini. Info: 040-299632 ali 339-5281729 (Vera Tuta).

TEČAJI SLOVENŠČINE pri SKD Igo Gruden: 1. in 2. nadaljevalna stopnja, 28 lekcij od oktobra do maja, vpisovanje v Občinski knjižnici N. Pertot ali v Uradu za stike z javnostjo v Nabrežini. Info: 040-299632 ali 339-5281729 (Vera Tuta).

TELOVADBA ZA DOBRO POČUTJE pri SKD Igo Gruden, ki jo vodi Divna Slavec, začne v torek, 1. oktobra. Urnik: torek 9.00-10.30 in 10.30-12.00, sredo 18.30-20.00 in četrtek 9.00-10.30. Info: 040-299632 (Vera) ali 040-220469 (Divna).

TPPZ PINKO TOMAŽIČ obvešča, da bo v torek, 1. oktobra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska vaja; v soboto, 5. oktobra, ob 8.30 iz Padrič odhod avtobusa za nastop v Baški Grapi.

ŠD ZARJA obvešča, da se bo s 1. oktobrom pričela splošna rekreacijska vadba, ki jo bo vodila prof. Silva Meulja ob torkih in četrtek, 20.00-21.00 v športnem centru Zarja v Bazovici. Info: 333-1755684 (19.00-21.00).

PREDSMUČARSKA TELOVADBA - Smučarski odsek SPDT obvešča, da se v sredo, 2. oktobra, ob 20.30 začenja predsmučarska vadba za odrasle v telovadnici šole Codermatz, Ul. Pindemonte 11 v Trstu. Info in prijave: 335-6123484.

SKD IGO GRUDEN - moška posturalna in razgibalna telovadba je umirjena vadba, prilagojena specifikam moške konstitucije in namenjena raztezanju mišic ter izboljšanju gibljivosti. Redne vaje ob ponedeljkih in četrtek od 20.00 do 21.00. Info: 338-4563202 (Katja).

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB KOŠIR sporoča svojim članom in prijateljem, da bo prihodnje srečanje v sredo, 2. oktobra, v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Frančiška, 20 ob 18.30.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE krožek »Canciani« vabi člane in simpatizerje na srečanje z izvoljenimi in praznik včlanjevanja v sredo, 2. oktobra, ob 18. uri v Ljudski dom Zora Perello v Škedenju.

TEČAJ ŠIVANJA za začetnike in nadaljevalce se začne v sredo, 2. oktobra, ob 17. uri v prostorih društva Valentin Vodnik v Dolini.

ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK KONTOVEL prireja tečaj latinsko-ameriških plesov v kulturnem domu na Proseku. Prvo poskusno srečanje bo v sredo, 2. oktobra, 20.00-21.00 skupinski ples, 21.00-22.00 pa salsa v parih. Info: 327-1952267.

ACQUAFITNESS - ŠC Melanie Klein obvešča, da se bo skupinska vadba v bazenu začela v četrtek, 3. oktobra. Potekala bo ob ponedeljkih in četrtek, 19.45-20.30 na Pesku. Info in prijave:

www.melanieklein.org, info@melenieklein.org, tel. 345-7733569.

EVROPSKA SVETOVALSKA SKUPINA GUE/NGL IN SKP-TRST vabita na posvet »Okolju prijazen razvoj-obnovljivi viri omrežja in velikih infrastrukture« v četrtek, 3. oktobra, 17.30-19.30 na tržaški federaciji SKP v Ul. Tarabochia 3; v petek, 4. oktobra, 10.00-13.00 v Dvorani kulturnega centra Millo v Miljah.

KRD DOM BRIŠČIKI vabi v četrtek, 3. oktobra, 16.00-18.00 v društvene prostore na prvo srečanje tečaja vezanja z gospo Marico Pahor.

MLADINSKI TREBENSKI KROŽEK prireja začetni tečaj slovenščine. Prva lekcija bo v četrtek, 3. oktobra, ob 19.30 v prostorih ljudskega doma v Trebčah. Info in prijave: +39348-3288130 ali mtk.trebce@gmail.com.

OTROŠKA IN MLADINSKA PLESNA SKUPINA VIGRED vabita tudi nove plesalke v Štalco v Šempolaju na plesne vaje v četrtek, 3. oktobra, 16.00-17.00 za zadnji letnik vrtca ter od 1. do 4. razreda osnovne, 17.00-18.00 za 5. razred osnovne in za srednjo šolo. Ob zaključku vaj bo seja s starši za uskladitev urnikov. Info: tajnistvo@skadvigred.org, tel. 320-0220059, 380-3584580.

PILATES v jutranjih urah - Skupina 35-55 in vaditeljica Sandra sporočajo, da bo v oktobru stekla vadba Pilatesa v jutranjih urah. Prva vaja bo v četrtek, 3. oktobra, 9.00-10.00 v društveni dvorani občinskega gledališča v Boljuncu. Prijave in info: 333-3616411 (14.00-15.30) ali skupinaboljunec@yahoo.it.

SKD TABOR Opčine - Prosvetni dom: v četrtek, 3. oktobra, vpisovanje in začetek 2x tedenskih tečajev telovadbe za dobro počutje od 8. do 12. ure. Pohitite.

SLOVENSKI ABC - zabavni tečaj slovenščine za otroke od 3. do 6. leta bo potekal ob četrtek, 16.20-17.10 na društvenem sedežu, Ul. Cicerone 8. Začetek 3. oktobra. Info in prijave: www.melanieklein.org, info@melenieklein.org, tel. 345-7733569.

AŠD SK BRDINA prireja ob petkih v prostorih telovadnice v Repnu, 20.30-22.00, »rekreacijo za odrasle« s pričetkom 4. oktobra. Vpisovanja in info: 349-7338101 (Tatjana), 347-4421131 (Valentina), v večernih urah.

OPZ FRAN VENTURINI od Domja in Mini Venturini obveščata, da vaje potekajo v kulturnem domu Anton Ukmar pri Domju vsako sredo 16.30-17.30 (Mini Venturini) in 17.45-19.15 (OPZ) ter ob sobotah 14.00-15.00 (Mini Venturini) 14.00-16.00 (OPZ). Vabljeni vsi otroci, ki bi radi zapeli z nami. OPZ bo s koncertom v nedeljo, 20. oktobra, proslavil svoje 30-letno delovanje, zato so vabljeni vsi bivši pevci in pevke na prvo skupno vajo v petek, 4. oktobra, ob 20. uri.

GLEDALIŠKA DELAVNICA za osnovnošolske otroke - informativno srečanje pri SKD Škamperle, Vrdelska cesta 7, v soboto, 5. oktobra, ob 10. uri; pri SKD Ivan Grbec, Škedenjska ul. 124, v ponedeljek, 7. oktobra, ob 16.30 in pri SKD Barkovlje, Ul. Bonafata 6, v soboto, 12. oktobra ob 11. uri.

OTROŠKI PEVSKI ZBOR KRASJE je začel sezono! Navdušeni pevci se bodo srečevali vsako soboto ob 11. uri v prostorih Ljudskega doma v Trebčah. Vodi jih Petra Grassi. Info: 339-1115880.

ŠPORTNA ŠOLA TRST - Š.Z. BOR obveščata, da bo telovadba športna šola za otroke od 1. do 6. leta pričela na Stadionu 1. Maja v soboto, 5. oktobra: 9.30-10.30 za predšolske otroke in 10.30-11.30 ali 11.30-12.30 za otroke, ki obiskujejo vrtec. Info in predvpisi: urad na Stadionu 1. Maja, urad.bor@gmail.com, tel. št. 040-51377.

SK DEVIN vabi na Društveni praznik v nedeljo, 6. oktobra, v Lovsko kočjo na Gorjanskem od 12. ure dalje, kjer bomo predstavili dejavnost v bodoči zimski sezoni, tečaje na plastični stezi in na snegu, smučarski sejem in ostale pobude. Vabljeni člani, prija-

ZŠSDI

vabi na

Festival estetskih športov

DANES, 29. septembra, ob 16.00 uri

kotalkališče ŠD Polet na Opčinah

telji, simpatizerji in ljubitelji zimskih športov.

SLOVENSKO STROKOVNO IZRAZOSLOVJE in poklicni žargon v kmetijstvu in lokalni proizvodnji: 16-urni brezplačni tečaj v okviru evropskega projekta Jezik-Lingua bo potekal v konferenčni dvorani ZKB (Ul. Ricreatorio 2, Opčine) v ponedeljek 7., 14. in 21. oktobra, 18.00-21.00 in v sredo, 9. in 16. oktobra, 18.00-21.30. Info: teco01@jezik-lingua.eu, tel. 345-9703933.

SLOVENSKI STROKOVNI JEZIK in izrazoslovje v informacijsko-komunikacijski tehnologiji: 16-urni brezplačni tečaj v okviru evropskega projekta Jezik-Lingua bo potekal na Ad Formandumu v Trstu (ul. Ginnastica 72) 8., 15. in 22. oktobra, 18.00-21.00 in 9. in 16. oktobra, 18.00-21.30. Info: teco01@jezik-lingua.eu, tel. 345-9703933.

ZAČETNIŠKI TEČAJ DIGITALNE FOTOGRAFIJE - SKD Valentin Vodnik organizira na svojem sedežu v Dolini tečaj vsako sredo ob 20. uri. Tečaj sestavlja 7 lekcij teorije in 1 praktično fotoekskurzijo, prične se 9. oktobra in ga vodi fotografinja Mirna Viola. Za info in vpisovanja pokličite 347-7937748.

KD IVAN GRBEC prireja tečaj Country plesa pod vodstvom Sonje Corbato, ob četrtek: 10. oktobra, 17. oktobra, 24. oktobra, 31. oktobra, 5. decembra in 12. decembra. Vabljeni ljubitelji sproščujočega plesa. Info: 040-382541.

SKD VIGRED obvešča, da se bodo tedenska srečanja »Mi se gremo gledališče« (za otroke in mladince, ki obiskujejo zadnji letnik vrtca, osnovno in srednjo šolo) odvijala v Štalci v Šempolaju vsako sredo, 16.00-17.00. Info: tajnistvo@skdvigred.org, tel. 380-3584580.

ADMINISTRACIJA za ločeno upravljanje jurskega premoženja obvešča vse upravičence, da lahko predložijo prošnje za sečnjo in pobiranje suhih drv na jurskih površinah do 15. oktobra, na sedežu odbora - Prosek št. 159. Info: tel. 040-251241 ali 349-6161023, fax 040-2528069.

BREZPLAČNE MEDITACIJE V SEŽANI: Študijski krožek »Meditacije kot zdravilne seanse - zdravilne seanse kot meditacije« vabi na prvo srečanje v torek, 15. oktobra, ob 16. uri v Kosovelovi knjižnici, pod vodstvom mentorja prof. Marjana Plazarja, v prostorih Ljudske univerze v Sežani. Prijave in dodatne info: (0039)031-397878.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični progi v Nabrežini z društvenimi učitelji ob sobotah popoldne od oktobra do decembra. Informacije: info@skdevin.it, tel. 340-2232538.

BABY BAZEN - Tečaj je namenjen dojenčkom in otrokom do 4. leta in staršem. Izkušnja v vodi pripomore k temu, da se med novorojenčkom in starši ustvari posebna vez. Dojenčki bodo med tečajem zaplavali, starše pa bomo učili pravilne drže dojenčka v vodi. Začetek 19. oktobra. Info in prijave: www.melanieklein.org, info@melenieklein.org, tel. 345-7733569.

TELOVADBA ZA GOSPEV ZLATIH LETIH - Skupina 35-55 in vaditeljica Sandra vabijo na telovadbo za razgibanje in za zdravo hrbtenico vsak torek, 9.00-10.00.

**CERKVENI PEVSKI ZBOR
MAVHINJE**

vabi na predstavitev knjige

IGA LEGIŠE

**Mavhinje
Cerovlje
Vižovlje
Sesljan**

Šola v Cerovljah

**Nedelja, 6. oktobra 2013,
ob 15. uri****Prireditve**

GLEDALIŠKI VRTILJAK vabi danes, 29. septembra, na ogled predstave Volk in kozlički v izvedbi Male gledališke šole Matejke Peterlin iz Trsta in v režiji Manice Maver. Prva predstava bo ob 16. uri (red Pingvin), druga ob 17.30 (red Tjulenj) v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27.

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 30. septembra, v Peterlinovo dvorano v Ul. Donizetti 3 v Trstu, na razgovor ob izidu knjige Trpljenje otrok v vojni, Sedemdeset let po zaprtju italijanskih taborišč. Sodelovala bosta avtorja, zgodovinarja Metka in Boris M. Gombač. Na ogled bo tudi razstava Ko je umrl moj oče, ki jo knjiga nadgrajuje. Začetek ob 20.30.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske Prosvete vabi v petek, 4. oktobra, ob 20. uri na otvoritev likovne razstave. Razstavljajo: Liliana Kafol, Nivea Kofol, Nivea Mislei, Santina Mislei in Majda Pertotti. Predstavitev Ladi Vodopivec, glasbena kulisa mladinci Glasbene Kambrece, umetniški vodja Aleksandra Pertot. Razstava bo na ogled do 9. oktobra, 17.00-19.00, v soboto in nedeljo pa 10.00-13.00.

SKD TABOR IN KNJIŽNICA P. TOMAŽIČ IN TOVARIŠI - Prosvetni dom: v petek, 4. oktobra, ob 10.30 srečanje z mladinskim pisateljem Žigo Gombačem.

SKD VESNA vabi v Ljudski dom v Križu v petek, 4. oktobra, ob 20. uri na ogled kraške muzikomedije (U)tri(n)ki, v izvedbi KUD Grešni kozli (Matej Gruden in Iztok Cergol).

ROJANSKA SKUPNOST vabi v nedeljo, 6. oktobra, na družabnost, ki bo pri Lajnarjih na domačiji gospe Anite Perić (Ul. degli Olmi, 23) od 17. ure dalje.

SKD IGO GRUDEN obvešča, da bo razstava »Iz zapuščine nabrežinskih ribičev« izjemoma odprta še v nedeljo 6. oktobra, 10.00-12.00 in 15.00-18.00. V župnijski dvorani v Nabrežini pa bo 8. oktobra ob 20. uri sklenitev razstave s prireditvijo »Ribištvo našega morja«. Prireditve bodo obli-

kovali: pevska zbor Igo Gruden in Vesna ter recitator Daniel Doz; gost večera bo kapetan Bruno Volpi Lisjak. Program bo povezovala Loredana Gec.

LIKOVNA RAZSTAVA Neve Pertot: otvoritev bo v kavarni Tommaseo (Trg Tommaseo 4/c) v ponedeljek, 7. oktobra, ob 18.30. Predstavila jo bo Marianna Accerboni. Razstava bo na ogled do nedelje, 3. novembra.

18. KRAŠKI MUZIKFEŠT: srečanje godcev in pevcev bo v Praprotnu pod šotom v nedeljo, 13. oktobra, ob 16. uri. Vabljeni so muzikanti, ki igrajo na katerokoli glasbilo (od dua do številne skupine), dobrodošli so tudi pevci. Srečanje je razdeljeno v dve kategoriji: otroci do 14. leta in odrasli. Skupina je lahko tudi mešana. Srečanje je netekmovalnega značaja, udeleženci bodo prejeli simbolično priznanje. Prijave do sobote, 12. oktobra, tel. 380-3584580, tajništvo@skdvigred.org.

SKD FRANCE PREŠEREN in Skupina 35-55 iz Boljunca vabita v društveni bar na G'rici na ogled razstave domače likovne ustvarjalke »Zdenka Ota v svetu barv«.

ZADRUGA NAŠ KRAS vabi do nedelje, 13. oktobra, v Kraško hišo v Repen na ogled likovne razstave »Repen 31. Razgledna točka« goriškega umetnika Ivana Žerjale.

DRUŠTVO HERMADA - VOJAKI IN CIVILISTI, Trnovca 15, sporoča, da bo razstava »Prva svetovna vojna pri nas. Zamočlani« odprta do 27. oktobra ob sobotah in nedeljah, 10.30-18.00. Na ogled je nad 250 fotografij in razglednic, uniform, dokumentov, topografskih kart ter drugih takratnih vojaških in civilnih predmetov. Info: www.hermada.org in 331-7403604.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - kulturni center Krasa in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti objavlja javni razpis za 4. festival otroške popevke Brinjevka. Če si star/a do največ 13 let in nam želiš pokazati kako lepo poješ, se prijavi do 31. oktobra na »Brinjevko«. Info: www.kosovelovdom.si.

Izleti

DRUŠTVO ZA ZDRAVJE SRCA IN OŽILJA SLOVENIJE Podružnica za Kras organizira danes, 29. septembra, ob svetovnem dnevu srca, tradicionalni pohod na Stari Tabor pri Lokvi in ogled jame Vilenice. Brezplačne meritve krvnega tlaka, pulza, holesterola in sladkorja v krvi bodo od 8. ure do pohoda okrog 9.30 in po povratku po 11.30 pred jamo Vilenico. Ob 12. uri bo možen voden ogled jame Vilenice ter druženje do 14. ure. Informacije: 00386-040-900021 (Ljubislava Škibin) vsak dan po 16. uri.

SPDT prireja danes, 29. septembra, izlet na Slavniki, kjer se bo odvijal 35. spominski pohod v organizaciji Obalnega PD Koper. Istočasno pa prireja ta Meddruštveni odbor Primorsko-Notranjskih planinskih društev in

Obalno PD iz Kopra tu tudi osrednjo slovesnost za južno Primorsko ob 120-letnici organiziranega planinstva na Slovenskem. Tržaški planinci se bodo zbrali ob 8. uri v Bazovici pri Kalu. Z osebnimi avtomobili bodo pot nadaljevali do Prešnice in se od tod povzpeli na Slavniki. Izlet je primeren za vse. Predvidene so približno 4 ure hoje.

SKD IGO GRUDEN vabi člane in prijatelje na izlet v Kobarid v nedeljo, 6. oktobra. Ogledali si bomo muzej 1. svetovne vojne, interaktivno razstavo o Poti miru in kostnino. Odhod iz Nabrežine ob 8.30, povratek v večernih urah. Vpisovanje pri Sergiju Kosmini (040-200123) in v kavarni Gruden.

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA organizira tradicionalni jesenski izlet namenjen članom, odjemalcem, oljkarjem in vsem simpatizerjem naše zadruge. Letos bomo obiskali klasično Toskano: Piso, Firenze in Sieno ter tipično toskansko torkljo, od srede 9. do petka 11. oktobra. Prenočitvi v Montecatini Terme. Info in vpis: Laura 040-8990103 in Roberta 040-8990110, 8.30-12.30 ali pri nas v Ul. Travniki 10 v Dolini.

OMPZ vabi na romarski izlet v soboto, 12. oktobra, na Koroško: Tinje, Gospa Sveta in gosposvetsko polje, Celovec in Vetrinj. Vpis in vse ostale informacije čim prej na tel. št. 347-9322123.

Poslovni oglasi

PRODAM BUKOVA DRVA. Informacije na telefon:
0038651 369807

PRODAMO PRAŠIČE TER MALE PUJSKE od 5 do 200 kg

v parku Globojner, vsak dan od 12. do 13. ure.

Tel. 040-226161

V SALEŽU PRODAM HIŠO slovenski družini.

Lepa pozicija, dvorišče, mali vrt.

Info. 348-3968222

GOSTILNA NA KRASU išče natakarico/ja ob vikendih in praznikih.

Tel. 342-5754193

339-2868186

JADRANSKA FINANČNA DRUŽBA D.O.O. IŠČE najemnika za upravljanje dejavnosti TRŽAŠKE KNJIGARNE s sedežem v Trstu in podružnico na Opčinah.

Pisne ponudbe poslati najkasneje do 15. oktobra 2013 na naslov:

JFD d.o.o., Ulica Montecchi 6, 34137 TRST, ITALIJA

ali na elektronski naslov

jdf-sfa@jdf-sfa.com

Pogrebno podjetje

na Opčinah, v Boljuncu, v Miljah, v Trstu in v novem uradu v Nabrežini, 97

Tel. 040 21 58 318**Mali oglasi**

27-LETNIK išče delo. Tel. št.: 327-0538277 ali 040-910393.

DAJEM V NAJEM malo, na novo opremljeno stanovanje v središču Kozine. Tel. št.: 0039-329-2225821.

DIATONIČNO HARMONIKO prodam. Tel. 335-5387249.

GOSPA SREDNJIH LET išče delo, 24 ur dnevno. Tel. št.: 329-6055490.

GOSPA SREDNJIH LET, z dobrimi priporočili, išče delo kot pomočnica v gospodinjstvu, ostarelim in bolnim osebam. Tel. št.: 00386-68-131352, 00386-51-852892.

IŠČEM VIOLINO celinko v dobrem stanju; tel. 333-9124057.

MOŠKI srednjih let nudi manjša hišna popravila, npr. električna in podobno. Tel. št.: 00386-40451616.

NUJNO IŠČEM knjigo za srednjo šolo »Likovno izražanje za 7. razred«. Avtor Tacol, Frelj, Muho- vič, založba Debora. Tel. št.: 340-2719093.

OPRAVLJAM IZNOS, vnos in odvoze pohištva ter varovanje in obnavljanje hišne opreme; tel. 340-2719034.

PRODAJAMO na Vrhju Sv. Mihaela zazidljivo zemljišče na lepi lokaciji v zelenju zraven ceste (zaselek Devetaki, blizu centra Danica). Tel. št.: 347-2349362.

PRODAM črno grozdje sorte refošk po ugodni ceni. Tel. št.: 040-2296038.

PRODAM fiat 600 suite, letnik 1996, tehnični pregled veljaven do leta 2014, nove zimske in navadne gume, cena 500,00 evrov. Tel. 040-228821, ob uri kosila.

PRODAM novo mizo iz masivnega lesa, z merami 3,20x1,00, debelost lesa 8 cm, primerna za taverno. Tel. št.: 040-229250.

PRODAM razne pripomočke za pripravo in prodajo vina (preša, mlin, ...) ter cevi raznih velikosti primerne za ograje v vrtu. Tel. št.: 040-280910, 334-5324224.

PRODAM KNJIGE za prve 3 razrede jezikovne smeri liceja F. Prešeren. Tel. 348-9805039.

PRODAM PEČ na drva, iz keramike, za 250,00 evrov. Tel. št.: 339-3931218.

UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA nudi pomoč pri učenju in pisanju domačih nalog za vse humanistične predmete na osnovni, nižji in višji šoli, vključno za latinščino in grščino na bienju. Tel. št.: 346-0905266.

UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA Pedagoške fakultete pomaga pri pisanju domačih nalog in/ali varstvo predšolskih in osnovnošolskih otrok ter pomoč pri utrjevanju slov. jezika. Tel. št.: 346-1080342.

UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA Pedagoške fakultete pomaga pri pisanju domačih nalog osnovnošolskim otrokom in/ali varstvo predšolskih otrok. Tel. št.: 340-6851231.

V BOLJUNCU dajem v najem novo stanovanje (dnevna soba, kuhinja, 2 spalnici in kopalnica). Tel. št.: 348-3667765.

29.9.2009

29.9.2013

Stelio Krmac

Spomin nate je vedno živ.

Žena Palmira

29.9.2008

29.9.2013

**Albin Vavlik
(Luči)**Vedno v naših srcih.
Z neskončno ljubeznijo

tvoji dragi

Trst, 29. septembra 2013
Pogrebno podjetje Zimolo

30.9.2011

30.9.2013

Dragica PuričSpomin nate je vedno živ.
Maša zadušnica bo v nedeljo,
29. septembra, ob 9. uri
v šempolajski cerkvi.

Svojci

Praprot, Križ, 29. septembra 2013
Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

27.9.2003

27.9.2013

Edi PrašeljDan za dnem, mesec za mesecem,
leta se vrstijo, a spomini nate srca
naša nikoli ne zapustijo.

Danila, Majda in Arianna

30.9.2004

30.9.2013

PeterZvezdica moja zlata,
vedno in povsod si z mano.
Z ljubeznijo

mami

Primorski
dnevnik**tmedia**EKSKLUZIVNA
OGLAŠEVALSKA AGENCIJA
PRIMORSKEGA DNEVNIKATRST, Ul. Montecchi 6
GORICA, Ul. Malta 6Brezplačna št.
800.912.775Informacije in ceniki:
www.tmedia.it/primorski
E-pošta: primorski@tmedia.it**Osmrtnice, zahvale, sožalja,
čestitke in oglase v okvirčku,
oglake društev in organizacij
v okvirčku, male oglase
(proti plačilu)**

sprejemamo s sledečim urnikom:

Ponedeljek - petek 10.00 - 14.00
- po telefonu na 800.912.775
- po e-mailu na primorski@tmedia.it
- po faksu na 0481-32844
- v TRSTU - Ul. Montecchi 6
v GORICI - Ul. Malta 6

Sobota 10.00 - 13.00
- po telefonu na 800.912.775
- po e-mailu na primorski@tmedia.it
- po faksu na 0481-32844

Naročila morajo imeti priložene
naslednje podatke:
ime, priimek, naslov, telefonska številka
plačnika, davčna številka naslovnika,
na katerega bo izstavljen račun.

TRŽIČ - V avtu našli sto kilogramov bakrene žice in računalniško opremo

Kradel na delovnem mestu v ladjedelnici

Mislil je, da je bil dovolj previden in da ne bo tatvine nihče opazil, ampak se je uštel. Nedaleč od obrata so ga namreč čakali karabinjerji, ki so ga po pregledu avtomobila aretirali in odpeljali v zapor.

Goriško sodišče je v minulih dneh obsodilo na pogojno zaporno kazen delavca tržiške ladjedelnice Fincantieri, ki so ga zasačili pri kraji na delovnem mestu. Moški si je skušal protizakonito prilastiti večjo količino bakra in nekaj kosov računalniške opreme, ki so last ladjedelniške družbe, sile javnega reda pa so mu prekrizale načrte.

Moškega je 13. septembra popoldne aretiralo osebje operativnega oddelka karabinjerskega poveljstva v Trzinu, ki ga vodi kapetan Sante Picchi. Delavec se je okrog 16. ure odpeljal iz ladjedelnice s svojim avtomobilom, nedaleč od izhoda pa ga je čakala patrulja karabinjerjev, ki je izvajala nadzor na območju Pancane.

Bakreni plen

Karabinjerji so ustavili delavca in pregledali njegove dokumente, nakar so mu veleli, naj odpre prtljajnik. V njem je moški skrival večjo količino bakrenih žic, zviti v kroge - tehtale so približno sto kilogramov -, ob tem pa še nekaj kosov računalniške opreme. Plen, ki je last ladjedelniške družbe, je bil vreden približno 800 evrov. Po aretaciji so baker in računalniško opremo vrnil podjetju.

Delavca so karabinjerji aretirali zaradi kraje v obtežljivih okoliščinah. Odvedli so ga najprej na poveljstvo, nato pa v goriški zapor. Drugega dne je sodnik potrdil pripor, 17. septembra pa so mu na goriškem sodišču sodili po hitrem postopku. Delavec, ki ga bo tatvina zelo verjetno stala tudi delovno mesto, je pristal na dogovorno kazen. Obsojen je bil na deset mesecev pogojne zaporne kazni in izpuščen na prostost.

Tržiški karabinjerji niso želeli posredovati podrobnejših informacij o tatvini. Možno je, da je delavec že pred tem kradel v ladjedelnici, nekdo pa je očitno opazil, da je občasno zmanjkovalo materiala. Preiskava je še v teku, karabinjerji pa ne izključujejo, da so pri kraji sodelovali tudi drugi delavci.

GORICA - Tatinski pohod na prizorišču Okusov na meji

Postregli so si sami

Trójica je z ukradeno hrano napolnila dve veliki torbi - Goričanu hrvaškega rodu sta pomagala Videmčana

Vonji po peki, cvrtju in žaru, ki se razlegajo po Gorici, in neverjetne količine hrane, ki se kopičijo na stojnicah, so nedobrodošle »goste« privabili v noči s petka na večerajšnji dan. Med potekom pouličnega praznika Okusi na meji so policisti goriške kvarture nekajkrat posegli zaradi preprirov - v Nunki in Diazovi ulici -, h katerim je botrovala tudi stopnja alkohola v krvi, včeraj pa so na Verdijevem korzu prijeli mlada mo-

ška, ki sta iz Vidma prišla v mesto na tatinski pohod po prizorišču prireditve. Pri kraji prehrambenih izdelkov jima je pomagal hrvaški državljan z bivališčem v Gorici.

Klic je policija dobila včeraj navsezgodaj, nekaj minut po šesti uri. Nanje se je obrnil varnostnik, ki je pri kraji zalotil mladeniča in sporočil, da sta pajdaša na begu. Minilo je samo nekaj minut, pa so policisti na Korzu prijeli oba pobegla fanta.

Ugotovili so, da je 21-letni Goričan hrvaškega rodu, ostala dva člana »lačne« tatinske tolpe pa sta 20-letna italijanska državljana iz videmske pokrajine. Zoper trojico so vpisali kazensko ovadbo zaradi tatvine in jih izpustili na prostost. Precejšnjo količino hrane, ki so jo odnesli z različnih stojnic (še zlasti jih je zamikala francoska) in z njo napolnili dve veliki torbi, bo policija vrnila lastnikom.

GORICA - Po včerajšnji gneči danes zadnji dan

Muhasto vreme ni odgnalo ljubiteljev pouličnih Okusov

Ljubitelji Okusov na meji se niso zmečili za muhasto vreme, ki je spremljalo tretji dan poulične kulinarne prireditve. Popoldne je predvsem Raštel, Ulico Roma in korza preplavila gneča obiskovalcev: sodeč po registrskih tablicah vsepovsod parkiranih avtomobilov, med njimi niso bili le Goričani, ampak tudi obiskovalci iz drugih krajev dežele, Slovenije in Avstrije, ki so jih zamikali ponudba kioskov, glasba in veselo vzdušje, ki ga Okusi vsaki pričarajo v Gorici. Med najbolj priljubljenimi vasicami je tudi letos balkanska, mnogi pa se ne morejo upreti skušnjavi, ko gredo mimo francoskih stojnic: le-te ponujajo 82 vrst sirov, najrazličnejše paštete in vina, v dveh dneh pa so prodali čez 100 steklenic šampanjca in nešteto ostrig. Med najbolj priljubljenimi sladicami so madžarski kolači - prodali so jih več tisoč - in belgijski kokosi keksi. »Zadovoljni smo. Upajmo, da bo vreme zdržalo,« je povedal župan Romoli. Prireditve se bo zaključila danes. Med 11. uro in polnočjo bo mestno središče ter parkirišči pri Rdeči hiši in športni palači Palabigot povezoval brezplačni avtobus, novogoriško dalmatinsko vas in Gorico pa čezmejni vlakec.

Gneča v Ulici Roma

BUMBACA

GORICA - Družbeno koristna dela

Na občini potrebujejo še enega uslužbenca

Skrbel bo za zbiranje podatkov o porabi energije in goriva v občinskih stavbah

Goriška občina namerava v prihodnjih mesecih zaposliti začasnega uslužbenca, ki bo skrbel za zbiranje in urejanje podatkov o porabi električne energije in goriva v občinskih stavbah. To predvideva zadnji projekt družbeno koristnih del, ki ga je odobril občinski odbor in ki bo v prihodnjih dneh romal na deželo FJK. Le-ta je namreč pristojna za financiranje tovrstnih projektov, ki so namenjeni brezposelnim občanom: za enoletno zaposlitev uslužbenca, ki bi sodeloval z občinskim oddelkom za upravljanje in vzdrževanje, bi morala FJK odšteti 7880 evrov, dodatnih 1970 evrov pa bi vložila občina. V okviru zaposlitvenih projektov, za katere je pre-

jela deželna finančna sredstva, je goriška občina od leta 2009 do danes nudila delo preko 200 brezposelnim občanom: če upoštevamo tudi zadnji projekt, ki ga mora dežela sicer še odobriti, je bilo z začasnimi pogodbami zaposlenih 229 ljudi. Goriška uprava je sicer v zadnjih letih v okviru politike omejevanja porabe krepko zmanjšala število zaposlenih, s čimer je prihranila več milijonov evrov, vendar je hkrati potrebovala osebje za izboljšanje občinskih storitev, po drugi strani pa je morala priti na protipotrebam brezposelnih. Od tod razvijanje projektov na področju družbeno oz. javno koristnega dela, ki jih je bilo od leta 2009 do danes kar 55.

**Kulturni center
Lojze Bratuž**

**vljudno vabi na
odprtje likovne razstave**

**BOŽIDAR TED
KRAMOLC**

Umetnika in njegova dela bo predstavila umetnostna zgodovinarica **Tatjana Pregl Kobe**

Glasbeni poklon:
Aleš Lavrenčič, violina

Razstava je nastala v sodelovanju z galerijo Rika Debenjaka

**Galerija Kulturnega centra
Lojze Bratuž**

**Ponedeljek,
30. septembra 2013, ob 18. uri**

TRŽIČ - Zalotili so tudi mazača

Zaradi uriniranja dvesto evrov kazni

Uriniranje in mazanje sta ju drago stala. Tržiški mestni redarji so v minulih dneh med nadzornimi akcijami, ki jih redno izvajajo na območju občine, kaznovali dva občana, ki so ju zalotili pri nedovoljenem dejanju.

Denarno kazen so izdali mladotletniku, ki so ga zasačili, medtem ko je mazal zid hiše v Ulici Granatieri. Na podlagi 7. člena pravilnika tržiških mestnih redarjev bo moral mladenič oz. tisti, ki je zanj odgovoren, v teku desetih dni odstraniti napise, ob tem pa bo moral tudi plačati denarno kazen v višini 100 evrov. Do dvesto evrov globe pa bi lahko mestni redarji naložili mlademu

moškemu, ki je uriniral na zid zasebnega stanovanjskega kompleksa v Ulici Pietà v samem mestnem središču. Moškega so odpeljali na poveljstvo redarjev; na podlagi 7. člena omenjenega pravilnika tvega kršitev do 200 evrov globe.

Tržiškim redarjem, ki so od začetka leta 2013 poostri nadzor v mestnem središču, se zahvaljuje podžupan in odbornik Omar Greco. »Cilj dejavnosti, ki jo redarji izvajajo tako v uniformah kot v civilu, je zagotavljanje varnosti in čistote v mestu. Isti cilj imajo tudi sklepi, ki omejujejo prodajo in uživanje alkoholnih pijač,« pojasnjuje občinski upravitelj.

GORICA - Ustanovljena po več desetletnih prizadevanjih

Sto let prve državne slovenske gimnazije

Po nasilni prekinitvi je bilo gimnazijsko šolanje obnovljeno med drugo vojno

Prva državna gimnazija s slovenskim učnim jezikom je bila po desetletja dolgih prizadevanjih ustanovljena v Gorici z odločbo avstrijskega cesarja z dne 3. avgusta 1913. Bila je prvi državni zavod te vrste na Slovenskem za razliko od slovenske zasebne škofijske gimnazije v Šentvidu pri Ljubljani, ustanovljene leta 1905, osem let pred tem. V Goriško-Gradiški, eni izmed 17 dežel, ki so sestavljale avstrijsko polovico države Avstro-Ogrske, je bilo šolsko središče deželno glavno mesto Gorica, kjer je v času pred ustanovitvijo slovenske gimnazije delovala nemška državna gimnazija, nemška realka, slovensko moško učiteljske, ki se je malo pred tem preselilo iz Kopra, žensko učiteljske s slovenskim in italijanskim oddelkom. V mestu je bilo tudi osnovno šolstvo s slovenskim, italijanskim in nemškim jezikom. V Gorici pa je bila tudi visoka šola, in sicer Centralno bogoslovno semenišče za gojence iz škofij goriške metropolitije.

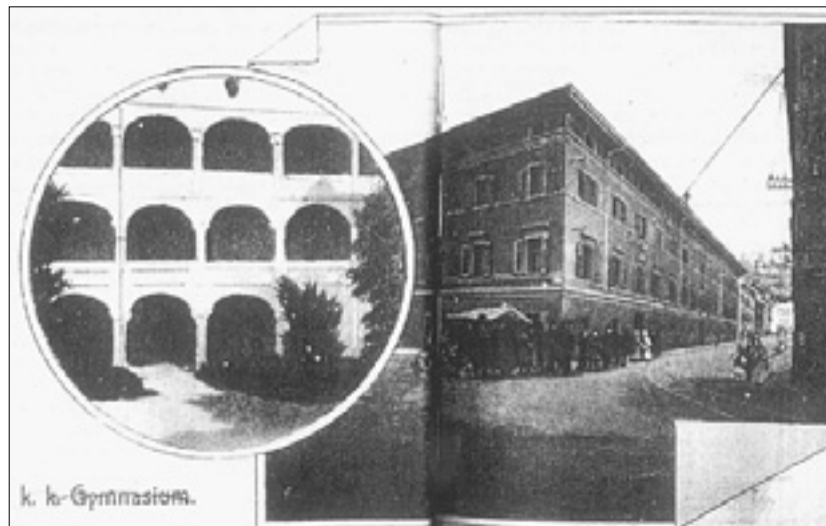
Gimnazija je kot splošno izobraževalna in pripravljala šola nastala v dobi reformacije, se pravi v 16. stoletju. Protestantke šole so na Slovenskem z zmago protireformacije nato prenehale. Nadomestile so jih jezuitske šole in jezuiti so si polet pridobili monopolni položaj v gimnazijskem šolstvu. Kot posledica revolucije leta 1848 se je opravila postopoma nova srednješolska reforma, ko sta bila šestrazredna gimnazija in dvoletni filozofski študij združena v osemrazredno gimnazijo. Latinsčina ni bila več učni jezik.

Kljub temu, da se je raba nemščine kot učnega jezika ni v celoti izvajala in je bilo kar nekaj izjem, se vendar slovenščina nikakor ni mogla uveljaviti. Ob tem je potreba še dodati, da so Slovenci v goriško-gradiški deželi predstavljali dve tretjini prebivalstva, preostalo tretjino pa romansko prebivalstvo (Italijani, Furlani). Goriška posebnost pa je bila, da je imela podoben status kot slovensčina tudi italijanščina. Zato je bila tudi zahteva za gimnazijo z italijanskim učnim jezikom desetletja dolgo na programu dejavnosti tudi italijanske / furlanske skupnosti na Goriškem. Bila pa je vendarle razlika, saj je bila italijanščina kot učni jezik uvedena v goriškem liceju v času Ilirskih provinc.

Nastanek moderne gimnazije na Slovenskem je tesno povezan z zahtevo Slovencev, da se slovenščina vpelje v gimnazije kot učni jezik. Ker je bila uvedba enakopravnosti slovenskega jezika v javno življenje na Slovenskem ena od treh temeljnih sestavin slovenskega političnega programa, je sem sodilo tudi vprašanje mesta slovenskega jezika v šolstvu. Kot šolski predmet je slovenščina imela mesto tudi na goriških srednjih šolah (gimnazija, realka, učiteljske), mnogo težja in dolgotrajna pa je bila pot, da bi postala učni jezik, zlasti na gimnaziji in realki.

O slovenščini kot šolskem predmetu na goriški nemški gimnaziji je prva vest iz leta 1847. Če so se od leta 1848 tako pri Slovencih kot pri Italijanih pojavljali znaki narodnostnih nasprotovanj, pa sta oba tabora našla skupen jezik pri zahtevi, da dobita vsak zase svojo gimnazijo, ki bi dijake poučevala tako v italijanščini kot v slovenščini. Tako je zahtevo italijanskega deželnega poslanca Dottorija za preureditev goriške gimnazije na narodnostni osnovi podprl leta 1866 tudi slovenski del deželnih poslancev. Takih in podobnih posegov posameznikov je bilo veliko in preveč, da bi jih po vrsti našteali. Pravega odziva oblasti pa le ni bilo. Dejstvo, da je na primer v šolskem letu 1899-1900 obiskovalo goriško državno gimnazijo 223 Slovencev, 166 Italijanov, 37 Nemcev in da sta le dva dijaka pripadala drugi narodnosti, ni bil zadosten razlog.

Slovenščina je ostajala učni predmet, sprva sicer neobvezen. Kasneje je svoj položaj, da je postala obvezen predmet, v učnem sistemu utrdila. Veliko so k temu pripomogli, tudi k vsestranskemu obvladovanju slo-

Werdenbergova palača v Gorici (levo, danes posoška državna knjižnica), sedež slovenske gimnazije - prve državne slovenske gimnazije na Slovenskem

venskega jezika, profesorji slovenskega jezika na goriški državni gimnaziji, kot so bili Andrej Marušič, Ivan Šolar, Janko Pajk, Janez Jesenko, Maks Pletersnik, Fran Levec, Viktor Bežek in drugi.

Na predloge (taborske zahteve, interpelacije v deželnem in državnem zboru, resolucije političnih društev in pobude posameznikov), da bi imeli zlasti na goriški državni gimnaziji vzporedne italijanske in slovenske razrede, kar so zahtevali Slovenci in Italijani, je vlada odgovarjala z vztrajanjem pri nemščini. Ta odnos je prizadevanja tako Slovencev kot Italijanov občasno paraliziral. Vlada ni želela pri tem dajati prednosti eni ali drugi sestavini deželnega prebivalstva, da ji je bilo tako lažje obvladovati položaj. Na tem stališču pa ni mogla dolgo vztrajati. Tudi v goriško-gradiški deželi so se z naraščanjem političnega življenja in z soočanjem slovenskega in italijanskega tabora zaostriala narodnostna nasprotja med dijaki obeh narodnosti. K temu pa so prispevali tudi profesorji nemškega rodu z vsiljevanjem nemščine.

Čas pred prvo svetovno vojno je bil na Goriškem poln nemirov, zaznamovali so ga upanje, želje in zahteve po družbenopolitičnih spremembah, tako pri italijanskih kot pri slovenskih pripadnikih avstrijske države. Ta pa je vztrajala pri svoji v nemštvo usmerjeni opredelitvi. Ni dvoma, da so se razmere v javnem življenju goriške dežele zrcalile tudi v šolah, predvsem tistih v Gorici. Ob koncu prvega desetletja 20. stoletja pa so najprej Italijani nato še Slovenci pričeli z delom za ustanovitev zasebnih gimnazij. Italijani so načrtovali zasebno realno gimnazijo s predvidevanjem, da bi prišel zavod sčasoma pod državno upravo. Dne 30. marca 1909 je 12 učiteljev nemške gimnazije - vsi Slovenci razen kateheta Franza Clerija - poslalo prošnjo na ministrstvo za bogočastje in pouk, da naj se s šolskim letom 1909-1910 uvedejo na gimnaziji paralelni razredi.

Pobuda za ustanovitev slovenske zasebne gimnazije v Gorici je bila v krogu dr. Antona Gregorčiča, se pravi v rokah klerikalnega tabora, kar je vzbudilo nejevoljo pri liberalcih, katerih glasilo Soča je zapisalo: »... da smo proti eksperimentu s slovensko zasebno gimnazijo.« Slovenski liberalni tabor se je zavzemal za popolno državno gimnazijo, ker je predvideval, da bo zasebna gimnazija preveč pod vplivom cerkve in klerikalne stranke.

Začetek intenzivnih priprav za ustanovitev zasebne gimnazije je bilo posvetovanje v Gorici, ki ga je 10. aprila 1910 sklical dr. Anton Gregorčič. Profesorji slovenskega rodu so se odločili, da so pripravljeni brezplačno poučevati na novem zavodu. Ustanovljen je bil kuratorij za slovensko zasebno gimnazijo. Njegovi člani so povečini spadali v katoliško stranko.

Priprave za ustanovitev dveh zasebnih gimnazij v Gorici je odmevala v javnosti. Pri

državnih šolskih organih je za rešitev goriške gimnazijskega vprašanja interveniral državni poslanec Josip Fon. Vlada je dvomila, da bo kuratorij zmogel zbrati dovolj denarja, zato se je odločila, da bo ustanovila paralelke s slovenskim in italijanskim učnim jezikom, vendar bo uveljavljen »numerus clausus« tako, da bo bosta obe paralelki sprejeli po 50 dijakov.

S tem je bil postavljen temeljni kamen slovenski gimnaziji v Gorici.

Omejeni vpis v paralelna razreda je bil potreben, da nemška oddelka ne bi izgubila dijakov. Slovenci z omejenim vpisom niso bili zadovoljni, a še preden je preurejena gimnazija začela delovati, so sprejeli ministrstvo razlago, da je ureditev začasna in da se bo iz slovenskih paralelek sčasoma razvila samostojna slovenska gimnazija.

V naslednjem šolskem letu je bila omejitev odpravljena in Slovencev sta bila na voljo dva oddelka. Razmere so prav kmalu narokovale, da se je vlada navsezadnje odločila in z že omenjenim cesarskim dekretom z dne 3. avgusta 1913 ter odlokom šolskega ministrstva ločila slovenske paralelke od nemške gimnazije. Nastal je samostojen zavod, prva popolna slovenska državna gimnazija na slovenskem ozemlju. Iz nemške državne gimnazije pa sta nastali še posebna italijanska in posebna nemška realna gimnazija. Ustanovitev je bila velik uspeh slovenske politike na Goriškem, zlasti dr. Antona Gregorčiča, kar so posrednim potom priznali tudi njegovi politični nasprotniki - tako novostrojarski krščanski socialci kot liberalci.

Za začasnega (interimističnega) vodjo prve državne slovenske gimnazije v Gorici je bil z ministrskim dekretom (23. september 1913) imenovan vladni svetnik dr. Janko Bezjak, dotlej profesor na goriški nemški državni gimnaziji. Ker je bil prof. Bezjak od 1. oktobra 1913, ko se je pričel pouk na novi slovenski gimnaziji, na bolezenskem dopustu, ga je poltretji mesec uradno nadomestil Andrej Ipavec, profesor latinščine, grščine, slovenščine in nemščine. Petdesetletni Haložan dr. Janko Bezjak se je uveljavljal tudi kot pedagoški in literarni publicist ter pisec šolskih učbenikov, sodelil je med najbolj ugledne slovenske šolnike. Skoraj dvajset let mlajši Andrej Ipavec, rojak iz Ročinja, ni imel toliko pedagoških izkušenj kot Bezjak, a je očitno k njegovemu imenovanju za začasnega ravnatelja pripomoglo njegovo delo za ustanovitev zasebne oziroma državne gimnazije v Gorici. Ipavec je ohranil mesto začasnega ravnatelja šole tudi še potem, ko je Bezjak postal deželni šolski nadzornik za Kranjsko. Gimnazijo je vodil med prvo svetovno vojno in tudi potem, ko je italijanska okupacijska oblast ovirala obnovo njene delovanja v Gorici.

V prvem letu goriške slovenske gimnazije se je v štirih razredih (I-IV.) in devetih oddelkih šolalo 345 slovenskih dijakov in 17 dijakinj (hospitantke), skupaj 362. Vseh

Maturanti goriške nemške gimnazije (1902), sedi drugi od leve pisatelj Ivan Pregelj

Spričevalo Klementa Juga (1914), dijaka goriške slovenske državne gimnazije

učiteljev je bilo v prvem letu za ravnateljem vred 20, 13 izmed njih teh je pred tem učilo na prejšnji nemški državni gimnaziji. Na nemški gimnaziji v Gorici se je v istem letu v osmih razredih šolalo 496 učencev (473 dijakov in 23 hospitantk), med njimi je bilo 205 (200 dijakov in 5 hospitantov) Slovencev.

Poleg ravnatelja Bezjaka in njegovega namestnika Ipavca je treba omeniti še druge profesorje in učitelje ter »stranske učitelje« na novi slovenski gimnaziji, med njimi vsaj matematika Karla Pirjevca, kasnejšega ravnatelja Trgovske akademije v Ljubljani, Antona Sovreta, najpomembnejšega slovenskega prevajalca iz starogrščine in latinščine, učitelja telovadbe Rudolfa Cvetka, prvega Slovenca, ki je prejel olimpijsko kolajno, glasbenika-zvonoslovca Ivana Mercino ter kateheta Ivana Tabaja. Učni načrt gimnazije je bil prilagojen avstrijski šolski zakonodaji. Slovenščina je bila seveda učni jezik, razen pri predmetu nemščina.

Šolsko leto 1914-1915 je zaradi vojne napovedi Italije goriška slovenska gimnazija končala predčasno, ob binokostih, konec maja. Takrat je imela gimnazija že peti razred in 11 oddelkov, v katerih je bilo konec septembra 1914 vpisanih 663 rednih in 17 izrednih dijakov / dijakinj, učilo pa je 14 rednih profesorjev in 2 suplenta. Kasneje je število naraslo na 495.

Ob binokostih leta 1915 so se goriški srednješolci, poleg gimnazijcev in realčanov tudi učiteljski, razšli. Svojih drugih Izveštij gimnazij ni uspela izdati. Dijaki so počitnice preživljali v pričakanju sprememb, ki jih je prinašala vojna. Nekateri slovenski dijaki nemške gimnazije pa tudi realke in učiteljske so bili v skladu z nabornimi določili vpoklicani v vojsko. Mnogi so odšli v begunstvo v notranjost Avstro-Ogrske, več dijakov pa se je prepisalo na šole v bližnjem ali pa bolj oddaljenem zaledju fronte na Soči (Trst, Ljubljana). Kasneje so bili uvedeni zaposlovalni tečaji za dijake. Vlada je načrtovala, da bi se goriška slovenska gimnazija odprla v Kromerizu na Moravskem.

Vrnitev Gorice v okrilje avstro-ogrske države konec oktobra 1917 in postopno vračanje iz begunstva je vlilo upanje, da bo mogla v sicer deloma porušeni Gorici obnoviti svoje delo tudi goriška slovenska državna gimnazija. Prvega oktobra 1918 je tržaška vla-

da ravnateljstvu slovenske gimnazije sporočila, da se bo pouk v mestnih šolah pričel v začetku novembra 1918 in da bo imela gimnazija svoje prostore v poslopiju Centralnega bogoslovnega semenišča v Semeniški ulici. V obširnem navodilu, ki je sledilo, je bil določen 4. november za dan pričetka pouka. Toda prav tega dne je stopilo v veljavo premirje med Italijo in Avstro-Ogrsko, ki je tudi določalo, da bo Gorico in celotno deželo Goriško-Gradiško zasedla italijanska vojska.

V zmedbi, ki je vladala po koncu vojne tudi zaradi epidemije španske mrzlice, se je postopoma obnovljalo in nadaljevalo delovanje osnovnih šol, drugače je bilo pri srednjem šolstvu. Konec januarja 1919 je pričela s poukom realka v Idriji, jeseni leta 1919 sta začela slovensko učiteljske v Tolminu in nižja gimnazija v Idriji.

Povsem negotova je bila usoda slovenske gimnazije v Gorici. Okupacijska oblast, ki je kršila določila mednarodnega okupacijskega prava, je z odprtjem goriške slovenske gimnazije odlašala. Po sredi je bilo nacionalistično posredovanje, da se v najbolj italijanski (»italianissima Gorizia«) in pravkar osvobodjeni Gorici odpre šola s slovenskim učnim jezikom. Če pa naj se obnovi njeno delovanje, naj ima ta šola svoj sedež neke drugje, ne pa v Gorici.

Goriška slovenska gimnazija ni bila obnovljena. Nižja gimnazija v Idriji, ustanovljena jeseni leta 1919, je bila po letu dni priključena realki, ki so ji tudi bili šteti dnevi potem, ko je bil sprejet Gentilejev zakon za srednje šole (27. septembra 1923); odločal je, da se tudi na srednjih šolah slovenščina ukinja kot učni jezik. Tako je bilo slovensko gimnazijsko šolstvo na Goriškem povsem ukinjeno. V času te agonije je maja 1924 v štirinštirideset letu starosti umrl tudi prvi začasni ravnatelj Andrej Ipavec. Morda se je zaradi nekega neracionalnega upanja pridružil slovenski fašistični stranki in sodeloval pri njenem glasilu Nova doba / L'era nuova. Slovenci mu tega niso šteli v dobro.

Tako se konča pripoved o začetkih slovenskega gimnazijskega šolanja v Gorici in na Goriškem. Po nasilni prekinitvi se je to šolanje obnovilo med drugo svetovno vojno v času nemške okupacijske cone Jadransko primorje, jeseni 1944. Šestrazredna gimnazija je v Gorici delovala v posebnih razmerah, ki jih je povzročala vojna in dejstvo, da je bila pod okriljem okupatorja in slovenskega domobranstva.

Po drugi svetovni vojni se je gimnazijsko šolstvo v Gorici nadaljevalo na podlagi odloka z dne 8. oktobra 1945, s katerim je Zavezniška vojaška uprava ustanovila tudi klasično gimnazijo. Po uveljavitvi nove državne meje med Italijo in Jugoslavijo se je nova goriška gimnazija ustanovila septembra 1947 v Šempetru pri Gorici. S tem je gimnazijsko in drugo srednje šolstvo v zgodovinski deželi Goriški, razdeljeni med dve državi, dobilo nov razmah in razsežnosti. V matični domovini je nastajala mreža gimnazijskega in drugega srednjega šolstva in to, kar to šolstvo danes predstavlja, je zagotovo naslednik tistega, kar so predniki z veliko predanostjo in upanja ustvarjali in načrtovali desetletja, zlasti z ustanovitvijo slovenske gimnazije pred sto leti, na občutljivem obrobju slovenskega narodnostnega prostora.

Branko Marušič

GORICA - Priprave na predajo ključev

Trgovski dom: kdor ima gradivo, naj ga prinese

Kot pripravo na uradno predajo ključev obnovljenih pritličnih prostorov Trgovskega doma v Gorici zbira Narodna in študijska knjižnica slikovno in arhivsko gradivo vseh društev in gospodarskih obratov, ki so delovali v prostorih Fabianijeve palače na Verdijevem korzu. Zato pozivajo posameznike, naj gradivo posodijo ali podarijo knjižnici, ki ga bo popisala in digitalizirala. Zbiranje poteka v Feiglovi knjižnici, ki domuje v KB centru na Korzu, po prevzemu vseh pritličnih prostorov, tudi vogalnih, pa se bo preselila v Trgovski dom. Zbrano gradivo bo primerno ovrednoteno ravno ob prevzemu ključev.

Leta 1902 je Trgovsko-obrtna druga, na pobudo Henrika Tume, začela pripravljati gradnjo poslopja za potrebe goriških Slovencev. Načrtovanje so zaupali arhitektu Maksu Fabiani, stavbo so zgradili in opremili slovenski obrtniki in podjetniki iz Goriške (gradbeno podjetje bratov Mozetič, Mizarska zadruga Solkan, ključavničarstvo Alojzija Živica, steklarsko podjetje Antona Korena).

Na površini 900 kvadratnih metrov so delovali gospodarski obrati, kulturne in športne ustanove. Del stavbe je bil namenjen sodobno opremljeni dvorani, v katero so goriški Slovenci zahajali, da bi prisluhnili koncertom, si ogledali gledališke predstave ali zaplesali.

Med prvimi, ki so se vselili v nove prostore, je bil odvetnik Dragotin Treo, ki je odprl svojo pisarno decembra 1904. Nato se je vselilo še Pevsko in glasbeno društvo, ki je skrbelo za glasbeno šolo in prirejalo številne koncerte. V nizkem pritlič-

ju je deloval Goriški Sokol, ki je imel na razpolago telovadnico, garderobo, sanitarije in shrambo za orodje. Tudi Narodna prosveta se je preselila s svojo knjižnico v komaj zgrajeno stavbo. Pritlični prostori so služili poslovnim dejavnostim, kjer so delovale trgovine (npr. trgovina z blagom Pregrad & Černetič), kasneje tudi knjigarna Andreja Gabrščka. Banka Trgovsko-obrtna zadruga je imela svojo pisarno v prvem nadstropju. V druge prostore so se vselila društva (npr. Mandolistični krožek).

Do prve svetovne vojne je bilo delovanje zelo pestro in živahno na vseh področjih. Vsak teden so se goriški Slovenci družili na plesih ali se srečevali na koncertih, gledaliških predstavah in predavanjih. Med vojno je bila stavba poškodovana in nekaj let neuporabna. Po popravilih se je vselila podružnica Ljubljanske kreditne banke in postopoma so tudi društva obnovila svoje delovanje.

Živahno delovanje je utihnilo 4. novembra 1926, ko so fašisti razdeljali prostore slovenskih društev. Naslednje leto je fašistični prefekt z dekretom rekviriral prostore Trgovskega doma. Trgovsko obrtna druga je zašla v stečaj leta 1912. Nekaj časa je stavbo upravljal likvidacijski odbor Trgovsko obrtna zadruga, nato so fašistične oblasti imenovalle novega likvidatorja, ki je leta 1933 stavbo prodal goriški federaciji nacionalne fašistične stranke. Trgovski dom so preimenovali v Casa del Littorio. Po drugi svetovni vojni se je Casa del Littorio preimenovala v Ljudski dom, kamor so Slovenci lahko ponovno zahajali, a le kratek čas. Zaživelo je delovanje kar 32

Trgovski dom

organizacij (Slovansko-italijanska antifašistična unija - SIAU, Antifašistična slovensko-italijanska ženska zveza - ASIŽZ, Zveza antifašistične mladine Julijske krajine - ZAMJK, Zveza primorskih partizanov - ZPP, Dramsko društvo, Pevsko in glasbeno društvo, Slovenska prosvetna zveza, uprava Soškega tednika, podružnica Primorskega dnevnika, uredništvo glasila Glas mladih, Rdeči križ, Odbor za izkop, počastitev in pokop slovenskih in italijanskih talcev in partizanov iz Gorice in okolice, Dijaška matica, Goriška nabavna in prodajna zadruga itd).

Leta 1946 je Zavezniška vojaška uprava (ZVU) prostore izpraznila in jih prevzela za svoje urade. Ko je bila meja določena na osnovi mirovne pogodbe, je ZVU prostore odstopila italijanski državi. Vsa prizadevanja, da bi stavbo vrnilo Slovincem, so bila neučinkovita. Po priključitvi Gorice Italiji je italijanska državna uprava tam naselila svoje urade.

GORICA - Predavanja ob robu razstave

Po travmi prve vojne vzknila »felix Austria«

Za konec še o šolskem in zdravstvenem sistemu Goriško gradišćanske pokrajine

»Zgodovina ni zalogaj lahkih receptov, marveč ponuja instrumente, s katerimi lahko operiramo s kompleksnimi, večplastnimi problemi sedanjega časa.« V tej poanti Loredane Panariti, tokrat v vlogi zgodovinarke in ne deželne odbornice, lahko prepoznamo vezno nit srečanj z avtorji raziskav, na katerih temelji razstava, posvečena Goriško gradišćanski pokrajini pred prvo svetovno vojno, ki je postavljena v grajskih prostorih Pokrajinskih muzejev.

Poleg Panaritijeve sta na prvem srečanju spregovorila še Sergio Zilli in Daniele Andreozzi, prav tako profesorja zgodovine na Tržaški univerzi, medtem ko sta prejšnjo sredo demografsko in ekonomsko sliko pokrajine prikazala Aleksej Kalc in Paolo Iancis. Obeh srečanj v palači Attems-Petzenstein na Kornu se je, žal kot edini pokrajinski upravitelj, udeležil odbornik za kulturo Federico Portelli.

V drugi polovici devetnajstega stoletja se je Goriško gradišćanska pokrajina, ki je imela bistveno večje pristojnosti od današnje, soočala z izzivi modernizacije tako na področju reorganizacije javne uprave kot na področju infrastrukture. Upravitelji, ki so izhajali iz številčno zelo omejenega volilnega telesa, so morali novosti prilagajati teritoriju, ki je bil narodnostno mešan in zaradi geografskih danosti slabo notranje povezan ter nehomogeno razvit. Vse to se je nazorno zrcalilo v široki in desetletja trajajoči razpravi, ki se je v prvi polovici devetnajstega stoletja razvila okrog določitve trase nove železnice, ki bi povezovala Beljak s Trstom. Habsburška monarhija je podpirala tovrstne gradnje, saj

je železnica omogočala večjo povezanost in ozemeljsko integracijo. Ob tem niso izostali niti interesi ekonomskih in finančnih sredin, ki so si obetali porast trgovine in obetajoče investicije. V debato se je aktivno vključila tudi t.i. stroka, v prvi vrsti gradbeni inženirji, ki so se na podlagi dolžine in naklona trase opredeljevali ali za varianto preko Tablje in Vidma ali za varianto preko Predela in Gorice. Trasa železnice pa je presegala domet tehnične stroke, saj je bila odločujočega pomena za bodoči ekonomski in socialni razvoj teritorija, tako podeželja kot urbanih središč. Pri opredeljevanju niso izostali niti argumenti vezani na narodnostna in vojaška vprašanja. Zgodba je svoj epilog dobila leta 1879, ko so predali namenu železniško povezavo preko Tablje, medtem ko je v Gorico prvi parni vlak z onstran Alp prisopihal šele leta 1906. In vendar je ravno ta dogodek ostal zapisan v zgodovini mesta kot eden glavnih dosežkov modernizacije. Po ekonomski krizi leta 1880 je pokrajina, predvsem na prelomu stoletja, s pospešenim ritmom vlagala v izgradnjo javne infrastrukture (cestno, vodovodno in greznično omrežje) ter v melioracijo agrarnih površin na Laškem. Obdobje na novo okušenega blagostanja je bilo sicer kratkotrajno, a vendar dovolj dolgo, da je po travmi prve svetovne vojne v kolektivnem spominu vzknila »felix Austria«.

Ciklus javnosti odprtih srečanj, posvečenih grajski razstavi, se bo sklenil v torek, 1. oktobra, ob 18. uri, ko bo sta v palači Attems-Petzenstein na Kornu Ivan Portelli in Marco Plesnicar dopolnila sliko s predstavivjo šolskega in zdravstvenega sistema. (sq)

VRH - Ponosna na vlogo v OF

Častitljivih devet križev si je nadela Cilka Černic

Na Vrhu je v petek visok življenjski jubilej - devetdeseti rojstni dan - v krogu svojcev praznovala Cilka Černic.

Rodila se je na Vrhu 27. septembra 1923 kot četrta od sedmih otrok. V domačem kraju je obiskovala osnovno šolo in kakor vse ostale otroke je tudi Cilko prizadel fašistični zakon Gentile, ki je odpravil šolanje v slovensčini in vsilil poučevanje v italijanskem jeziku. Po osnovni šoli je v tedanjih težkih časih tudi sama, v bistvu še kot otrok, odšla »služit« na kmetijo v Gradišče ob Soči; tako so pravili delu, ki so ga na večjih kmetijah opravljali otroci in mladostniki, zato da so si prislužili nekaj hrane za preživetje. Pozneje se je kot natakarka zaposlila v gostilni v Opatjem selu.

Tudi za Cilko, kot za ostale Vrhovce, je vojna bila prelomnica. Gibanje proti fašizmu in nacizmu je na Vrhu nastalo že zelo zgodaj in se je na pobudo Osvobodilne fronte zelo zelo okrepiło. Prvi partizani so v mas prizelo na pomlad leta 1942. Novembra istega leta je bil na domačiji pri Laučevih ustanovljen prvi vaški odbor OF. Kmalu je bila v vaši ustanovljena tudi prva karavla z imenom P15, ki se ji je pozneje pridružila še ena; bili sta to najbolj zahodni partizanski karavli in sta delovali vse do konca vojne. V antifašistično gibanje se je vneto vključila tudi Cilka. Postala je kurirka in obveščevalka, kmalu pa tudi tajnica okrožja OF za Komen; v tej vlogi je večkrat tvegala življenje. Tako je bilo tudi tistega dne, ko se je odpravila s svežnjem zapušnih dokumentov na kongres OF, ki je potekal v Pliskovici pri Komnu, ter je le za las in po srečnem na-

CILKA ČERNIC

ključju pobegnila pred Nemci. Po razpadu Italije septembra 1943 je bila sprejeta v vaški odbor OF s činom »zanesljiva«.

Po vojni se je Cilka poročila z domačinom Ludvikom Cotičem - Tincinim. Leta 1948 se jima je rodil prvi sin Romano. Krizna leta sta Ludvika in Cilko prisilila, da sta zapustila ljubljeno Vrhu in se preselila v Argentino; tam se jima je leta 1960 rodil drugi sin, Ludvik. V krizi se je nato znašla tudi Argentina, v naših krajih pa so se gospodarske razmere izboljšale, zato sta se Cilka in Ludvik s sinovoma leta 1962 vrnila in si s prihranki postavila hišo v Poljanu; tam se je Cilka zaposlila na kmetiji Cosolo. Po upokojitvi sta z možem sklenila, da se končno vrneta na Vrhu. Pred nekaj leti je Cilki umrl mož, kljub devetim križem pa ob pomoči sinov še vedno živi sama na Tincini domačiji. Tu so jo v petek obiskali odborniki vaše sekcije VZPI-AN-PI, saj se je Cilka že ob samem nastanku leta 1971 vključila vanjo. Zaželeli so ji vse najboljše in ji podarili Hrovatino-vo umetnino, ki jo namesto običajnega sonca krasi rdeča zvezda. (dam)

GORICA - Andrej Kosič praznoval osemdeseti rojstni dan

Podjetnik in likovni ustvarjalec, ki je zaznamoval svojo Goriško

Beseda Andreja Kosiča ima na Goriškem težo. Njegovo ime je povezano s trgovsko dejavnostjo in z likovno umetnostjo. Oboje je v sebi zgledno združil, tako da vsakič, ko se z njim spusti v pogovor, ceniš njegovo analizo gospodarskih in družbenih dinamik ter hkrati občutljivost za človeško in naravno okolje, ki ga upodablja zlasti kot odličnega akvarelist. Pritegne te še njegov prijazni pogled in odločni stisk roke, ki govori o človeku, ki se je do življenjskih dosežkov dokopal z vztrajnim delom. Andrej Kosič je v minulih dneh praznoval svoj osemdeseti rojstni dan.

Jubilant je »sin« gospodarske uspešnosti goriških Slovencev, ki so znali (še znajo?) najbolje izkoristiti prednosti našega prostora. Podjetnost je podedoval po očetu Benediktu, Rupencu, ki se je po stečaju mirenške čevlarske zadruge, pri kateri je bil zaposlen, leta 1934 odločil za selitev v Ilirsko Bistrico. Tam je odprl obrtno delavnico, zaposlil pet delavcev in skrbel za družino ter sinove vzgajal k marljivemu delu. Po koncu druge svetovne vojne se je Kosičeva družina odločila za vrnitev v rojstne kraje, najprej v Miren, nato v rodno Rupo, nazadnje v Gorico. Tam, kjer se stikata Raštel in Travnik, je Andrejev oče oktobra 1948 odprl svojo prvo prodajalno obutev v mestu; bila je v stavbi, kjer je še danes glavna družinska trgovina. Ob prodajalni je sprva bila tudi obrtna delavnica, a so z leti čevljarstvo opustili in razvili trgovsko dejavnost. Po očetovi volji je trgovino v Raštelu prevzel ravno Andrej. Kar je Benedikt dotlej uresničil, je prešlo v zanesljive roke, ki so družinskemu podjetju omogočile razcvet. V Raštelu so tedaj odprli še trgovino z otroško obutvijo, trgovino s pohištvo ter prodajalno z usnjeno galanterijo in tako dopolnili trgovsko

ponudbo mesta, ki je bilo od šestdesetih let dalje vse bolj privlačno za kupce iz nekdanje Jugoslavije, zlasti seveda iz Slovenije. Posli so cveteli, zato so pri Kosičevih širili dejavnost. Trgovino so odprli na vogalu med ulicama Oberdan in Morelli, nato v Raštelu trgovino K2 Sport, ki je bila zaradi kakovostne ponudbe, dobavljanja opreme za vrhunske športnike in ekipe ter sponzorstev na dobrem glasu daleč naokrog, dalje manjši trgovini s športno opremo v Raštelu, trgovino z otroškimi blagom v Oberdanovi ulici, nazadnje pa še trgovino v novogoriškem komercialnem središču, saj Gorice niso nikoli delili med »novo« in »staro«. K uspešnosti vsake Andrejeve podjetniške poteze so prispevali tudi hčere in sinova, Mirjam, Tatjana, Aleksandra, Benedikt (Beni) in Simon. Ko bi tudi drugi goriški trgovci sledili Kosičevemu zgledu ter iskali kakovost in razlikovanje ponudbe, bi bila Gorica danes drugačna, boljša, trgovsko privlačnejša. Andrej Kosič dobro ve, da se je gospodarska podoba Gorice spreminila. Tudi v njegovem družinskem podjetju so morali narediti korake, ki jih je narekovala splošna kriza. Mestna oblast ni pomagala, saj ji zaradi neposrečenih potez ni uspelo ponovno oživiti Travnika in Raštela. Naš slavljeneč je mestne upravitelje vztrajno opozarjal na pasti urbanistične prenovne centra, a zaman.

Osem križev Andreju Kosiču nikakor ni ukrivilo hrbta. Prepričani smo, da življenjsko silo v njem krepi tudi ljubezen za likovno izražanje, ki se mu z vztrajnostjo posveča že preko šestdeset let. Seznam njegovih razstav je dolg, dolg je tudi seznam nagrad in priznanj. Trajni znamenji je pustil v cerkvi rojstne Rupe, kjer je avtor umetniških vitrajev in križvega pota. Preizkusil se

Andrej Kosič

je tudi v grafiki in abstrakciji, vendar je ostal zavezan figuraliki, krajinarstvu in nabožnim motivom. Kosičevega likovnega dela sicer ni potrebno posebej predstavljati, saj njegove nenavadne akvarele ima v očeh domačih vsak Primorec. V zahtevni tehniki akvarela je mojster kot malokdo, poleg tehnične izdelanosti pa njegova paleta prosojnih barv razodeva tudi lirčni pridih, ki izhaja iz ponotranjenega doživljanja Brd, Krasa, Posočja, Vipavske ...

H kulturni sceni mesta je Andrej Kosič pred nekaj leti prispeval tudi likovno galerijo. Uredil jo je nad trgovino obutev, na prehodu Travnika v Raštel. Odprl jo je ustvarjalcem od blizu in daleč, vsekakor takim, ki so mu po navdihu sorodni. Odprl pa jo je predvsem mestu in tistim ljudem, ki tako kakor on zaznavajo izjemnost goriškega prostora. Za vse to smo mu hvaležni in mu ob življenjskem jubileju segamo v roko z najlepšimi željami. (ide)

GORICA - Divji prašiči vse hujši problem

Je sterilizacija rešitev?

O škodi po divjadi je razpravljalo pokrajinsko tajništvo SSK, ki razmišlja tudi o predložitvi zakonskega osnutka o lovu

Nova zakonodaja, a tudi sterilizacija bi lahko ponudila rešitev problema divjih prašičev, ki povzročajo vse večje preglavice briškim in drugim kmetovalcem na Goriškem. O problemu divjadi je tekla beseda na zadnjem zasedanju goriškega pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti (SSK), ki sta se ga udeležila tudi deželni svetnik Igor Gabrovec in podpredsednica pokrajine Mara Černic.

O problemu ščetinarjev je poročal tajnik števčarske sekcije SSK Marjan Drufovka. Divji prašiči namreč povzročajo največjo škodo ravno briškim vinogradnikom, pod udarom pa so tudi nekateri nižinski deli in Kras. »Vse dosedanje prizadevanje goriške pokrajine, lovskih družin in ostalih subjektov žal ne zadošča. Stanje je namreč izredno, na kar je že večkrat opozoril Gabrovec,« pravi pri SSK in dodajajo, da je nu-

jen korak nova zakonodaja o lovu, saj je sedanja popolnoma neustrezna. »Naredili smo, kar je bilo v naši moči, vendar ugotovljamo, da ne zadošča niti izredni odstrel. Problem je namreč v tem, da meji naša pokrajina s slovenskim delom Brd in Krasa, kjer je lovska zakonodaja različna. Naše zakone bi bilo treba prilagoditi slovenskim, kjer je lov dovoljen skozi celo leto, ob tem pa streljajo lovci tudi na mlajše živali in samice, kar omogoča, da vplivajo na rast populacije divjih prašičev,« je povedala Mara Černic, po kateri so na zasedanju vzeli v poštev tudi možnost sterilizacije. »V Toskani so izvedli nekaj poskusov sterilizacije divjih prašičev, ki bi jih veljalo preučiti. Tam so sicer ustvarili posebno okolje, kjer so živali zlahka ujeli in sterilizirali, kar v naravnem okolju ni tako enostavno. V zadevo se bo mo vsekakor poglobili,« je poudarila Čer-

ničeva. Pokrajinsko tajništvo je sklenilo, da bo preverilo možnost predložitve svojega zakonskega osnutka o lovu, kar pa bi zaradi dolgotrajnega postopka ne zagotavljalo hitrih učinkov. Zato je toliko bolj nujno preveriti izvedljivost ukrepa sterilizacije divjih prašičev, ki bi omejila njihovo prekomerno razmnoževanje.

Pokrajinsko tajništvo je dalje razpravljalo o razvojnih možnostih Krasa. Černičeva se je osredotočila na delovanje Las Kras, ki preko evropskih razpisov deli sredstva za ovrednotenje teritorija, gospodarstva in kulture. »V tem trenutku je vloga Las Kras nenadomestljiva za razvoj kraškega teritorija. Predvsem javne uprave na Krasu in slovenske organizacije civilne družbe morajo upoštevati, da gre za edini inštrument, ki v delno zapolnjuje praznino, ki je nastala po krivični ukinitvi kraške gor-

Divje svinje nadloga za kmete

ske skupnosti,« menijo predstavniki SSK. Goriško tajništvo je še sklenilo, da se bo s prihodnjimi občinskimi volitvami ukvarjala ožja skupina, ki bo pripravila izhodiščne programske točke za volilno kampanjo. Vanjo spada tudi javno srečanje na temo reforme krajevnih javnih uprav v deželi FJK, ki bo v ponedeljek, 7. oktobra, v centru Lojze Bratuž. Gosta večera bosta deželni odbornik za reformo krajevnih uprav Paolo Panontin in deželna odbornica za prostorsko planiranje Mariagrazia Santoro.

Utrinek iz lanske pravljичne sezone

FEIGLOVA KNJIŽNICA V GORICI

Jutri ponovno v pravljčni svet

Prišla je jesen in z njo tudi Pravljčne urice. V pisanem okolju mladinske sobe Feiglove knjižnice, sredi množice knjig, pravljčnih risb in igrač, se bodo spet začela popoldanska potovanja v svet domišljije. Na prvo pravljčno dogodivščino, »Medvedek poseka gozd«, bo otroke odpeljala jutri Martina Humar, nato pa bodo Pravljčne urice, kot že vrsto let, potekale dvakrat mesečno. Pravljčice bodo letos pripovedovale Lucrezia Bogaro in Stefania Beretta (14. oktobra), Martina Šolc (28. oktobra) in Katerina Citter (11. novembra). Zadnjo Pravljčno urico letošnjega leta, »Trije dobri možje in ljubezen«, bo 25.

novembra pred otroškim občinstvom prikazala Mladinska gledališka skupina O'Klapa.

»Knjige otrokom popestrijo dan, ob tem pa je dokazano, da branje pravljic spodbuja otrokov jezikovni razvoj in krepi njegove miselne sposobnosti. Knjige spodbujajo pozornost, okrepijo zmožnost komunikacije in ustvarijo čudovit domišljjski svet ter bogat besedni zaklad,« pravijo v Feiglovi knjižnici in dodajajo: »Vsakdo, ki je v otroštvu dosti bral, se nedvomno spominja prijetnega občutka, ki ga pri naša odkrivanje novih svetov, gusarskih ladij, dinozavrov in začaranih gradov. Potovanje v deveto deželo, za devetimi gorami in devetimi vodami, pa bo še bolj prijetno, če bo vožnja trajala samo par minut do čarobne mladinske sobe Feiglove knjižnice.«

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, Ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.30 - 17.40 »I Puffi 2«; 20.00 - 22.15 »Rush«.
Dvorana 2: 15.00 »Monsters University«; 17.20 - 19.45 - 22.15 »Sotto assedio - White House Down«.
Dvorana 3: 15.00 »Turbo«; 18.00 - 20.00 - 22.10 »Un piano perfetto«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 14.50 - 16.45 - 18.40 »I Puffi 2«; 20.40 »Come ti spaccio la famiglia«.
Dvorana 2: 15.00 - 17.20 - 20.00 - 22.15 »Rush«.
Dvorana 3: 14.50 - 17.20 - 19.45 - 22.15 »Sotto assedio - White House Down«.
Dvorana 4: 16.10 - 18.00 - 20.10 - 22.10 »Universitari - Molto più che amici«.
Dvorana 5: 15.30 - 17.40 - 20.10 - 22.10 »Bling Ring«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 »I Puffi 2«; 20.00 - 22.15 »Rush«.
Dvorana 2: 17.20 - 19.45 - 22.15 »Sotto assedio - White House Down«.
Dvorana 3: 18.00 - 20.00 - 22.10 »Un piano perfetto«.

JUTRI V TRŽIČU: Dvorana 1: 17.30 - 19.50 »I Puffi 2«; 22.00 »Come ti spaccio la famiglia«.
Dvorana 2: 17.20 - 20.00 - 22.15 »Rush«.
Dvorana 3: 17.20 - 19.45 - 22.15 »Sotto assedio - White House Down«.

Dvorana 4: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Universitari - Molto più che amici«.
Dvorana 5: 17.40 - 20.10 - 22.10 »Bling Ring«.

Razstave

V MUZEJU SV. KLARE na Verdijevem Korzu v Gorici je na ogled razstava ob desetletnici prireditve »Okusi na meji« z naslovom »Guardare di gusto« (Pogled z užitkom) v organizaciji kulturnega združenja Prologo; še danes, 29. septembra, 10.30-19.30, do 3. novembra ob petkih, sobotah in nedeljah 10.30-12.30, 16.30-19.30.

RAZSTAVA LOGOTIPOV otroških vrtec večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici je na ogled v Kulturnem domu v Gorici; do 30. septembra ob delavnikih) od 9.30 do 12. ure in od 16. do 18. ure.

DRUŠTVO ARS vabi na odprtje skupinske razstave kulturnega združenja ENDAS iz Tržiča v galeriji ARS na Travniku v Gorici v torek, 8. oktobra, ob 18. uri. Razstavo bo predstavila Maria Grazia Persolja.

SKD TRŽIČ vabi v petek, 4. oktobra, ob 18. uri na odprtje razstave »Podobe iz lesa« Franca Armanija v galeriji Alle antiche mura v Ul. F.lli Rosselli 20 v Tržiču.

Koncerti

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo v Cankarjevem domu v Ljubljani v sredo, 2. oktobra, ob 16. uri Festival za 3. življenjsko obdobje, na katerem nastopajo upokojenski pevski zbori obmejnih držav, med temi tudi društveni ŽePZ goriških upokojencev. Poleg pevk je prostora v avtobusu še za nekaj spremljevalcev. Kdor se želi udeležiti revije, naj se čim prej vpiše. Prijave sprejemajo po tel. 0481-20801 (Sonja K.), 0481-390697 (Marija Č.), 0481-882203 (Eda L.). Odhod avtobusa ob 11. uri iz Doberdoba, s postanki ob 11.15 v Sovodnjah, ob 11.20 v Štandrežu in ob 11.30 v Podgori.

Mali oglasi

SADIKE solate indie in »štandreskih vržot«, biološko pridelane, prodam; tel. 393-2989700.

Izleti

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA organizirajo v soboto, 19. oktobra, enodnevni avtobusni izlet v naravni rezervat lagune v Maranu z zakusko na ladiji in kosilom na oazi. Po povratku bo ogled vinske kleti, kjer bodo ponudili narezek in pokušnjo vin; informacije in vpisovanje po tel. 0481-78398 (trgovina Mila), 0481-78000 (gostilna Peric) in 380-4203829 (Miloš). Avtobus bo ob 7.45 v Štivanu, ob 8. uri pred spomenikom v Jamljah, ob 8.15 v Doberdoku in ob 8.30 pred picerijo Al gambero v Ronkah.

JESENSKA IZLETA »SPOZNAMO OKOLICO« mimo spomenikov, jarkov, kavern in ostankov ob 100. obletnici prve svetovne vojne bosta potekala po Krasu v organizaciji Lokande Devetak 5. oktobra (Martinščina) in 19. oktobra (Brestovec na Vrhu) in ju bo vodil Mitja Juren; ob 8.45 zbiranje, ob 9. uri odhod, ob 10. uri malica z domačimi pridelki, ob 13.30 kosilo v Lokandi Devetak na Vrhu; informacije in obvezna prijava po tel. 0481-882488, 0481-882005; info@devetak.com.

Obvestila

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici obvešča, da bo zaradi izobraževalnega tečaja v četrtek, 3. oktobra, in v petek, 4. oktobra, zaprta.

PIHALNI ORKESTER KRAS iz Doberdoba tudi letos organizira glasbene urice za otroke iz vrtca; informacije po tel. 347-1243400 (Magda).

VADBE V DOMU A. BUDAL V ŠTANDREŽU od 1. oktobra dalje; Pilates: ponedeljek, torek in četrtek 19.00-20.00; Pilates senior (za starejše): sredo 17.30-18.30; spinning: ponedeljek in sredo 20.00-21.00 in 21.00-22.00; zumba: torek in četrtek 20.00-21.00, sredo 19.00-

Avtomobil obtičal v jarku

Med Ločnikom in Mošem se je včeraj popoldne okrog 15. ure zgodila nesreča, v kateri je nastala večja gmotna škoda. Vpletena sta bila avtomobila tipa Fiat Punto in Alfa romeo, ki je v trčenju izgubil kolo in obtičal v jarku. Voznika nista bila poškodovana, okoliščine nesreče preučujejo karabinjerji.

Čistilna akcija preložena

Akcija Očistimo svet, ki jo je nameravalo danes prirediti združenje Legambiente, bo potekala 6. oktobra. Organizatorji so jo prestavili zaradi slabe vremenske napovedi.

Kramolčeva dela na ogled

V KC Bratuž bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo umetnika Božidarja Teda Kramolca. Predstavila ga Tatjana Pregl Kobe, za glasbeni poklon bo poskrbel violinist Aleš Lavrenčič.

Goriški Cinedub včlanjuje

V goriški mediateki se bo jutri začelo včlanjevanje v filmski krožek Cinedub za sezono 2013/2014. Za mladoletne je članarina brezplačna.

Razstava klobukov-unikatov

Na sedežu Pokrajinskih muzejev v grajskem naselju v Gorici bodo jutri ob 16.30 predstavili razstavo klobukov »Pièces uniques«; Dogodka se bo udeležil tudi Moni Ovadia.

Pregled tiska tudi ob dežju

Pregled tiska na pobudo Zelenih in Renata Fiorellija se kot napovedano danes med 9. in 10. uro vrača pred pokrito tržnico v Gorici; v primeru dežja bo pod streho pred glavno pošto.

Šolske vesti

KELTSKA HARFA IN SOLOPETJE na Glasbeni matici v Gorici; informacije na tajništvu v Gorici, Korzo Verdi 51 od ponedeljka do četrтка od 11. do 12. ure in od 15. do 16. ure. Petek zaprto (tel. 0481-531508).

MINI ŠOLA SLOVENŠČINE, ANGLEŠČINE IN ITALIJANŠČINE za otroke od 1. do 5. razreda osnovne šole. Učenje jezika skozi pravljice, besedne igre, glasbo, ustvarjalni gib in likovno ustvarjanje je za otroke na tej stopnji idealen pristop; informacije v Hiši pravljic, tel. 334-1243766 (Martina Šolc) ali hisappravljic@gmail.com.

AŠKD KREMENJAK organizira začetniški in nadaljevalni tečaj diatonične harmonike v Jamljah (večnamenski center Prvomajska ulica 20). Informativni sestanek bo v sredo, 2. oktobra, ob 18. uri. Prisoten bo mentor Andrej Gropajc; informacije po tel. 338-6805242 (Sonja).

DRUŠTVO JADRO IZ RONK prireja 50-urni tečaj slovenskega jezika za odrasle na sedežu društva v Romjanu, Ul. Monte 6 Busi. Informacije nudijo v knjižnici v Ronkah in v centru Informagiovani v Tržiču (tel.0481-494656) ali po tel. 0481-482015. Organizacijsko srečanje bo 7. oktobra, ob 20.30 na sedežu društva Jadro.

Prispevki

V spomin na bivšo profesorico Vido Rijačev v dvoje Čuk darujejo namesto cvetja na grob za Srednjo šolo Ivana Trinka Albina Brisco 75 evrov, Dorina Tommasi 75 evrov, Boris Nanut 75 evrov, družina Paraschos 75 evrov.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 11.30, Roberto Vintin iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Justa, sledila bo upepelitev.

JUTRI V TRŽIČU: 11.50, Angelica Dorja vd. Roman iz bolnišnice v cerkev Sv. Nikolaja, sledila bo upepelitev.

JUTRI V MORARU: 14.55, Franco Tuniz iz hiše žalosti v Ul. Mameli 26 v cerkvi in na pokopališču.

Današnja podoba Londona izvira iz preteklega pestrega dogajanja. Njegova zgodovina je dolga in zanimiva. Navkljub večjim nesrečam in težkim trenutkom je London danes globalno mesto. Gre za svetovno metropolo, prepleteno z tradicijo in sodobnostjo. Za eno najpomembnejših mest na svetu se spodobi, da ima pomemben vpliv na področjih gospodarstva, kulture, športa, umetnosti, izobraževanja, kar London nedvomno ima. Nahaja se na jugovzhodu Anglije, dežele znotraj Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske.

Nekaterih dejstev samega mesta enostavno ne moremo prezreti: mesto London utripa skupaj z skoraj 8 milijoni prebivalcev. Karakterizira ga veliko zgodovinskih kakor tudi modernih znamenitosti. Poseben čar mu dajejo reka Temza, kulturne, rasne, verske in jezikovne raznolikosti. Sam London, kjer je najpomembnejši Osrednji London, ki je finančno središče, ima še drugih 32 okrajev. Prekrivajo ga številne zelene površine in parki: najbolj znan je Hyde Park, ki je v lasti kraljeve družine. Ponaša se s pomembnimi muzeji, galerijami in s 43 univerzami predstavlja najgostejšo koncentracijo vi-

ju loči vijugasto jezero poimenovano Serpentine, ki je nastalo leta 1730, ko so zajezili reko Westbourne, južno od le-tega pa je ovalen kamniti obroč-vodnjak "Diana memorial" posvečen preminuli princesi Diani ter največji mestni gozd-park Holland Park.

Začeli smo v četrti West End s panoramično vožnjo mimo trga Trafalgar Square. Zaradi svoje lege v samem sru mesta se iz središča trga merijo tudi vse razdalje do drugih mest. Na sredi stoji spomenik admiralu Horatiu Nelsonu, ki je 21. oktobra 1805 za Angleže izbojeval pomorsko bitko pri Trafalgarju, v kateri so zmagali Britanci. Trg se pogosto uporablja kot lokacija za politične demonstracije, javne prireditve in praznovanje Novega leta, nadaljevali do Picadilly Cirkusa najbolj poznane osrednjega londonskega trga ter Picadilly street, ki gre od trga proti zahodu mesta pa vse do Predela Westminster.

Tu se na severnem bregu reke Temze nahaja osrednja zgradba političnega življenja v Združenem kraljestvu Westminsterška palača. Srednjeveški del stavbe ali Old Palace, ki je bil v požaru leta 1834 uničen, je bil nadomeščen s danes imeno-

Besedilo Marta Sabadin, fotografije Divna Čuk

sokošolskih ustanov v Evropi. Zelo dobro so razvejane proLmetne povezave, kot je podzemna železnica znamenita underground, za Londončane je to kar The Tube, plovba z ladjo po Temzi in pa mestni nadstropni avtobus rdeči "double decker", kakor tudi taksi, ki ga lahko, ko ga rabiš, z dvigom roke ustaviš. Več kot 15.000 restavracij in 5.000 pubov se nahaja v znamenitih četrtih in ulicah.

Že prvi dan, ko smo prispeli na letališče v Gatwick, nam vreme ni bilo naklonjeno, deževalo je v kombinaciji s hladnim vetrom. V tolažbo nas je lokalni vodnik takoj seznanil, da v Londonu imajo vsak dan štiri letne čase.

Med vožnjo po Londonu, smo že na prvem orientacijskem ogledu z avtobusom po mestu mimo znameniti objektov ter ob razlagi lokalnega vodnika dobili približno predstavbo mesta, doživeli in spoznali londonski delavnik: gnečo ljudi, med temi seveda tudi veliko turistov in zastoje v prometu.

Peš smo si pod dežjem in izpod dežnika od zunaj ogledali najprej elizabetinsko gledališče The Globe iz časa Williama Shakespeara, ki ga je zgradila leta 1599 njegova gledališka skupina in je 14 let kasneje je med predstavo Henrika VIII. pogorelo. Zgradili so novo, v katerem so se predstave odvijale vse do leta 1642, ko so ga zaprli, ker so igre v njem videli kot nemoralne in pohujšljive, danes stoji v bližini moderna rekonstrukcija gledališča, nato še anglikansko katedralo Sv. Pavla, ki je sedež londonskega škofa. Sedanja stavba je nastala v 17. stol. pod vodstvom arhitekta Sir Christopherja Wrena. Domneva se, da je od leta 605 to že peta londonska katedrala Sv. Pavla in vse so bile zgrajene na istem mestu. Visoka je 111 m in je do leta 1962 bila najvišja stavba v Londonu.

Naslednje jutro - odpočiti in siti po obilnem tipičnem angleškem zajtrku, nameščeni smo bili v sedemindvajset nadstropnem hotelu v londonskem predelu Južni Kensington - smo se odpeljali na ogled znamenitosti mesta.

V tem predelu v neposredni bližini hotela sta tudi: Hyde Park poznan kot idealna destinacija za družine in za "govornike" in park Kensington Gardens, ki

vanim New Palace. Ohranila je svoj prvotni slog in status kraljeve rezidence, ki se uporablja predvsem za protokolarne namene. V njej je sedež angleškega parlamenta. Do obsežnejše prenove je prišlo po bombardiranju Londona med drugo svetovno vojno leta 1941. Del kompleksa predstavlja tudi stolp z uro bolj znan kot Big Ben, ki je ikona Londona. Leta 1987 so jo uvrstili v Unescov seznam svetovne dediščine.

Big Ben je ime dobil po Sir Benjaminu Hallu, ki je nadziral dela v stolpu, ko so leta 1856 zaključevali gradnjo. Ime pravzaprav označuje le zvon, celoten stolp pa se imenuje Clock Tower oz. Urin stolp. Stolp je visok 96 metrov in zgrajen v viktorijanskem gotskem stilu. Zaradi sprememb tal je stolp rahlo nagnjen proti severni strani. Ponaša se oz. ogromno uro, ki se jo vidi že od daleč. Uro in kazalec je oblikoval Augustus Pugin, ura pa je začela delovati 7. septembra 1859. Urni kazalec je dolg 2,7 metra, minuti pa 4,3 metra. Sam zvon, ki je uglešen na "ton e", je težek 13,8 tone, trkalo zvona pa 203,2 kg.

Opatija svetega Petra v Westminsteru ali neformalno Westminster Abbey, angleška kronska cerkev je znana kot ena izmed največjih krščanskih cerkva na svetu. Nahaja se zahodno tik od Westminsterke palače. V njeni več kot tisočletni zgodovini so bili okronali britanski kralji in

kraljice, tu potekajo vse kraljeve poroke in pogrebi, je pa tudi tradicionalno mesto, kjer so le-ti pokopani. Grobovi in spomeniki predstavljajo najpomembnejšo enotno zbirko monumentalnega kiparstva v Angliji. V njej sta "dahnila usodni da" tudi princ William in njegova izbranka Kate.

Nato smo se odpravili na ogled priprav za menjavo straže in s sprehodom po St. James Parku, ob spremstvu veric, ki prosto tekajo po parku, prišli do Buckinghamske palače, vsem dobro znana znamenitost, okoli katere se vedno gnete množica turistov, ki je uradno domovanje britanske kraljeve družine v Londonu od leta 1837 in uradna kraljičina rezidenca. Palačo uporabljajo za različne sprejeme in zabave.

Buckinghamsko palačo je leta 1761 kupil Jurij III. iz hiše Hanoverancev za svojo ženo in od takrat je ta palača znana kot

"kraljičina palača" in ima zato zelo bogato zgodovino. Prestala je obe svetovni vojni iČn je bila večkrat obnovljena. Z dograjevanjem so jo od nastanka povečali za dvakrat toliko kolikor je bila njena prvotna velikost. Vsega skupaj ima 775 sob, od tega 19 sob za uradne sprejeme. V kraljevi rezidenzi je zaposlenih okrog 300 ljudi.

Ob vzhodnem robu londonskega West Enda je predel Covent Garden. Tu ima sedež istoimenska operna hiša uradno Royal Opera House, ustanovljena leta 1732, sedanja stavba pa je iz leta 1858. Današnji osrednji trg izhaja iz 17. stoletja okoli katerega so nastajale razne kavarne, v katere so radi zahajali mnogi umetniki. Znan tudi po pokriti tržnici Central Market, ki je zdaj nakupovalno središče, kjer je vse živo in vedno se nekaj dogaja.

Na ogled pomorskega mesta Greenwicha smo se peljali z ladjico po Temzi. Približno tričetrtturna plovba je bila prijetna, bil je namreč sončen dan, in zanimiva, kajti vdolž plovbe smo na obeh bregovih lahko videli zgodovinske objekte in moderne bleščeče nebotičnike Londona predvsem pa nekdašnja skladišča, ki so nastajala, ko je cvetela britanska pomorska trgovina, obnovljena v luksuzna stanovanja.

Leta 1884 je bil Greenwich imenovan za dom časovne cone, ker tu teče ničelni poldnevnik GMT - sicer je to kovinska letev vzdignjena v tla - (ang: Greenwich Mean Time oz. Greenwiški srednji čas). Posledično izhajata Greenwich mesto in točka, iz katere se merijo vsi časovni pasovi na svetu in Greenwich čas pa je enota, ki definira čas rotacije Zemlje od poldneva do poldneva.

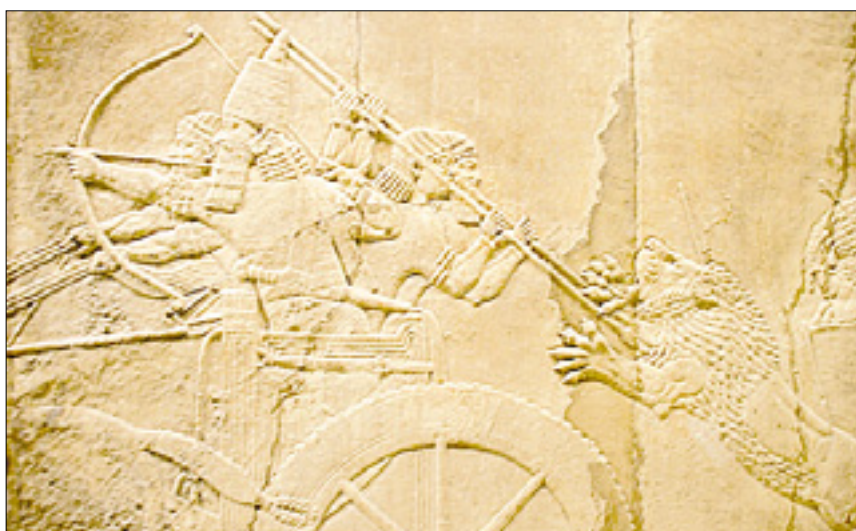

Pod enotnim imenom Kraljevski muzej v Greenwichu so danes združeni: Narodni pomorski muzej - obiskovalcu omogoča spoznati bogato britansko pomorsko tradicijo, ki je bila temeljni kamen nekdanjega britanskega imperija, Kraljičina hiša: to je kraljevska vila iz 17. stol. in prva prava klasicistična stavba v Angliji, danes razstavni prostor za bogato zbirko slik, Kraljevski observatorij, katerega del je planetarij Petra Harrisona - tu so obiskovalcu na ogled prostori, v katerih je v 17. stol. deloval prvi kraljevski astronom, razstavljeni so najrazličnejši navigacijski instrumenti, najpomembnejše pomorske ure ter najstarejše natančne ure, ki so jih uporabili za opredelitev standardnega greenwiškega časa, nenazadnje, v observatoriju je na ogled tudi velikanjski refrakcijski teleskop in najslavnejša ladja na svetu Cut-

illing

kopan je v senzacionalnem mavzoleju, ki ga je konstruirala kraljica Viktorija v Frogmuru v delu Windsorskega domačega parka. V tem času je bilo zgrajeno tudi veliko stopnišče v prostorih državnih stanovanj v gotskem stilu. Na vrhu so postavljeni kipi viteзов in oklepov v naravni velikosti.

Grad Windsor še danes igra pomembno vlogo za kraljico in člane kraljevske družine za zasebne namene, ob vikendih, velikonočne praznike ter za državo samo za državne namene. Vsakega junija se v državnih stanovanjih zberejo člani "Redu hlačne podveze". Procesijo skozi grad v kapelico Sv. Jurija, kjer je obred poteka, vodijo Windsorski vitezi peš. Oblečeni so v svečane obleke z svojimi insignijami in le-ti v kapellici svečano imenujejo nove člane.

Kapelica Sv. Jurija je kraljevska last in ni podrejena škofu ali nadškofu ampak monarhu. Upravlja jo dekan in windsorski kanoniki, ki jih skupaj z uradniki in ostalim osebjem imenujejo Akademija Sv. Jurija. V kapelici potekajo tudi poroke in pogrebne slovesnosti.

Angleška kraljica Elizabeta II. je pomemben simbol državne identitete, v krvnem sorodstvu je z vesemi 62 angleškimi monarhi. Pravico ima, da jo povprašajo za nasvet, pravico da poda pobudo ali posvari. Sedanja vloga vladavine je predstavljanje države doma in po svetu. Dedna krona je zgolj znamenje, v katerem imenu vladajo in upravljajo državo.

Ogledali smo si tudi Britanski muzej, (britanski, ker je na ozemlju Anglije) ki je eden najslavnejših svetovnih muzejev. Leta 1753 ga je ustanovil Sir Hans Sloane zdravnik in znanstvenik. Kasneje je muzej kupila britanska vlada, javnosti pa je bil odprt 15. januarja 1759.

Shranjenih je približno šest milijonov predmetov, ki pričajo o človeški kulturi od začetka do danes. Zaradi pomanjkanja prostora se veliko teh predmetov nahaja v podzemeljskih depojih.

Med pomembnejšimi eksponati so marmornate gravure iz atenskega Partenona, egipčanske mumije in pa kamen iz Rosette. Le-ta je temni granitni kamen, ki je raziskovalcem omogočil razvozlavo heiroglifov. Na njem je vklesana odredba Ptolemeja V. iz leta 196 pred našim štetjem in opisuje različne davke, ki jih je prekladal. Dana so navodila, kako naj posta-

vijo kipe v templjih in da bo odredba objavljena v pisavi božjih besed v egipčanskih hieroglifih, pisavi ljudstva egipčanski demotski pisavi in pisavi vinenskega jezika grščini.

Odkril ga je 15. julija 1799 francoski stotnik Bouchard, ki je sodeloval pri Napoleonovem bojnem pohodu na Egipt v bližini Rosette, danes Rašid v zahodnem delu Nilove delte v Egiptu. Britanci so si pomembno odkritje prilastili in ga odnesli s seboj.

Londona ne moreš zapustiti, da si ne ogledaš mosta čez reko Tower Bridge, kombinacija premičnega in visečega mostu preko reke, v neposredni bližini londonskega stolpa, po katerem nosi ime. Sestavljen je iz dveh stolpov, ki sta na višjem nivoju povezana s sprehajalnimi stezami. Srečo smo imeli, da smo si ga ogledali prav, ko so ga dvignli, da je ladja zaplula na drugo stran, in na severnem bregu Temze zgodovinski istoimenski grad Tower. Sestavljen je iz več zgradb, postavljenih v obzidje z jarkom v obliko dveh koncentričnih krogov. Zgrajen je bil leta 1066, od leta 1100 je služil kot zapor, zgradba centralne palače pa je služila kot rezidenca kraljeve družine, kot orožarna, zakladnica, pisarna javnih evidenc in kot dom draguljev Združenega kraljestva. Obiskovalec se najbolj navduši nad Crown Jewels oziroma kronskimi dragulji, to opaziš, ko vidiš koliko gneče je pred zastekleno vetrino, kjer so razstavljene krone nekdanjih vla-

darjev in sedanje kraljeve družine ter drugi predmeti neprecenljive vrednosti, kot so žezlo, zemeljska kroga in razni kelihi, ki jih rabijo pri kronanju.

Med obvezne ogleda spada tudi znana tržnica antikvarjata Portobello, ki se odvija samo ob sobotah. Sprehodili smo se med stojnicami, ki so bile založene z raznimi starinskimi predmeti.

Več točk je v Londonu, ko dvigneš pogled proti nebu zagledaš 135 m visoko razgledno kolo London Eye, ki se nahaja na bregu reke Temze. Uradno so ga odprili konec 1999, toda zaradi tehničnih težav je začel obratovati marca 2000. Jekleni del tehta 1700 ton, sestavljeno je iz 32-ih zaprtih in s klimo opremljenih jajčno oblikovalnih kabin, ki so pritrjene na zunanji obod razglednega kolesa, vsaka sprejme do 25 ljudi, ki se po njej prosto sprehajajo in občudujejo panoramo mesta z okolico vse do 40 km v daljavo. Premikajo se 26 cm na sekundo, kar pomeni, da za en obrat porabi približno 30 minut. Trenutno najbolj popularna plačljiva turistična atrakcija v Veliki Britaniji in londončani pravijo, da je Eye za London, kar je Efflow stolp za Pariz.

Obisk muzikla je v Londonu skoraj obvezen, saj tovrstne predstave se tu odvijajo v preko tridesetih teatrir. Le izbrati je treba po svojem okusu in seveda ime-

ti srečo, da dobiš vstopnico. Izletniki, ki so se odločili za ogled te glasbene predstave so uživali ob ogledu muzikla Mamma Mia in The Phantom of the Opera.

Ob tako kratkem obisku, zagotovo prekratke, kajti London skriva v sebi še veliko zanimivosti in prav toliko presenečenj smo ogled Londona sklenili z zaključno večerjo v prenovljenem ladjedelnem predelu Dock, ki je postal rezidenčna četrt s pristaniščem za jahte. Potovanje se je odvijalo tako, kot nam je bilo predstavljeno, za podroben ogled Londona in njegovih znamenitost bi potrebovali kar nekaj dni več. Njegova pravljичnost je tudi v tej raznolikosti, tej simbiozi med starim in novim, tem neobremenjenim pogledu v preteklost z zavestjo, da slednja ne sme pogojevati prihodnosti.

Znana tržnica antikvarjata Portobello se odvija samo ob sobotah. Sprehodili smo se med stojnicami, ki so bile založene z raznimi predmeti predvsem starinskimi.

ty Sark - ob prelomu 19. v 20. stoletje so s Kitajske v Anglijo prevažali čaj, je edina ohranjena ladja iz tega obdobja in najhitrejša ladja svoje dobe.

Grad Windsor v angleški grofiji Berkshire je najstarejši in največji grad, ki je stalno naseljeni grad na svetu. Segaj v čas Viljema I. (1066-1087) poznanega kot Viljem Osvajalec. Za izgradnjo gradu je izbral visoko ležeče mesto nad reko Temzo, na robu Saškega lovskega ozemlja. Površina gradu znaša 45 tisoč kv. metrov. Skupaj z Buckinghamsko palačo v Londonu in palačo Holyrood v Edinburgu je ena od treh uradnih rezidenc britanske monarhije. Grad je služil kot v'ojaška utrdba, dom, uradna palača, včasih celo kot zapor. Skozi čas je se konstrukcija spreminjala in razvijala glede na takratno obdobje, okus, potrebe in dohodke monarhov. Del gradu, ki

je viden že od daleč je Krožni stolp, le-ta izrazito loči grad na dva dela: na Spodnje okrožje je kapelico Sv. Jurija in na Zgornje okrožje, v katerem najdemo zasebna kraljevska stanovanja, dvorano Sv. Jurija, ter veliko sobo, katere posebnost so grbi preteklih in sedanjih viteзов.

Edvard III., ki je bil v gradu tudi rojen, je bil prvi monarh, ki je začel z 24-let trajajočim preoblikovanjem gradu iz utrdbe v udobnejšo rezidenco, zgradil veličastno dvorano Sv. Jurija, ki je danes med najbolj bogato okrašenimi v gradu. Služila je kot verski dom za viteze takrat na novo nastalega odreda "Red hlačne podveze", ki ga je ustanovil leta 1348. Vsakoletne in druge redovne slovesnosti pa še danes potekajo v kapelici Sv. Jurija - glavni grajski kapelici, posvečena zaščitnemu svetniku "Redu hlačne podveze" in je ena izmed najboljših primerov gotske arhitekture v Angliji. V kapelici so hranjene grobnice z okostji deseterih britanskih monarhov.

Po odstavitvi Karla I., je grad leta 1642 zaplenil Oliver Cromwell. Do konca civilne vojne mu je služil kot zapor in generalni štab za parlamentarne sile.

Obnovitev monarhije je pomenila veliko spremembo pri obnovi gradu najprej s prihodom na prestol Karla II. Dal je postaviti 5 kilometrov dolg drevored (Long Walk), ki vodi naravnost proti jugu od gradu do Windsorskega parka in potem med vladavino kralja Jurija IV., ki je bil ljubitelj umetnosti in lepih dekoracij. Ena najbolj znamenitih dodatkov Jurija IV., je Waterlooska zbornica.

Največ časa sta v gradu preživela in se mu posvečala kraljica Viktorija in Princ Alberti, ki je leta 1861 umrl za tifusom. Po-

POROČILO FORUMA ZN ZA PODNEBNE SPREMEMBE (IPCC)

Na kocki zdravje našega planeta

Morska gladina se bo do konca tega stoletja po najugodnejšem scenariju dvignila do 40 centimetrov in do okoli 80 centimetrov po črnem. Ogrevanje pa pomeni tudi zakisljevanje oceanov

STOKCHOLM - Temperature se bodo na svetovni ravni do konca stoletja zvišale od 0,3 do 4,8 stopinje Celzija, morska gladina pa naj bi se zvišala od 26 do 82 centimetrov, kažejo izsledki petega velikega poročila Medvladnega foruma ZN za podnebne spremembe (IPCC), ki so ga objavili v Stockholmu. Odzivi pozivajo predvsem k hitremu ukrepanju. Obenem so znanstveniki v poročilu izpostavili, da obstaja izjemno velika (95-odstotna) verjetnost, da je človek vzrok za več kot polovico segrevanja, ki so ga zabeležili v zadnjih 60 letih, poročajo tuje tiskovne agencije.

Poročilo posodablja znanja o znanstvenih, tehničnih in socialno-ekonomskih vidikih podnebnih sprememb. Celotno poročilo bo objavljeno po delih v obdobju med letošnjim septembrom in oktobrom 2014. Prvi del, ki je bil objavljen včeraj, vključuje fizikalne znanstvene osnove. Poročilo prinaša doslej najbolj ostro opozorilo glede posledic podnebnih sprememb.

Evropska komisarka za podnebne ukrepe Connie Hedegaard je ob tem dejala, da ne gre za to, ali verjamemo, da se podnebne spremembe zares dogajajo ali ne. Vprašanje je, ali upoštevamo rezultate znanstvenih raziskav. »Ko bodo vsi znanstveniki s 100-odstotno gotovostjo lahko potrdili obstoj podnebnih sprememb, bo že prepozno. Če bi vam vaš zdravnik rekel, da je 95-odstotno prepričan, da imate resno bolezen, bi takoj začeli iskati zdravilo. Zakaj bi morali sprejeti večje tveganje, ko je na kocki zdravje našega planeta?« je vprašala komisarka.

Klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj se boji, da na najnovejše poročilo IPCC o posledicah podnebnih sprememb ne bo velikih odzivov ne politike ne ljudi. »Zdi se, da smo že popolnoma otopeli in nam ni več mar za populnoma znanost. Varnostna podnebna politika se obnaša popolnoma neracionalno,« je opozorila. Kajfež Bogatajeva, ki je kot članica IPCC prejela tudi Nobelovo nagrado za mir, je za STA izpostavila, da je zadnje poročilo IPCC zaskrbljujoče predvsem v smeri, da so danes že povsod v podnebnem sistemu opazne spremembe in da so te brez primere v novejši človeški zgodovini. Izpostavila je, da živimo v najtoplejšem obdobju v vsaj zadnjih 1400 letih. Zelo jasno izmerjeno je tudi, da vzrok tem spremembam ni v naravnem dogajanju, ampak da je človek s kurjenjem fosilnih goriv in deforestacijo spremenil sestavo ozračja na raven vsebnosti toplogrednih plinov, ki je ni bilo že vsaj zadnjih 800.000 let.

Ob tem klimatologinja meni, da bodo številne od teh sprememb vztrajale stoletja. Že do konca stoletja je neizogiben dvig temperature ob površju za vsaj dve sto-

pinji Celzija, lahko pa doseže tudi blizu pet stopinj Celzija. Omejevanje teh sprememb na varnejšo raven pa bo zahtevalo znatno in stalno zmanjševanje rabe fosilnih goriv.

Tanja Cegnar z Agencije RS za okolje je na novinarski konferenci v Ljubljani glede poročila izpostavila, da segrevanje oceanov, ki lahko sprejmejo veliko več toplote kot ozračje, pomeni širjenje vode ter dvig morske gladine in taljenje ledenikov. Vsako leto se soočamo z velikimi odkloni od povprečnih razmer in z velikimi vremenskimi izrednimi dogodki. »Nobena država ni varna pred tem, je pa velika razlika, kako se lahko države s tem soočajo,« je dejala Cegnarjeva. Pojasnila je, da so se izredni dogodki sicer dogajali tudi v preteklosti, a škode so zdaj bistveno večje, ker se je število svetovnega prebivalstva močno povečalo, imamo veliko več infrastrukture in ker smo se razširili na območja, kjer človeka v preteklosti ni bilo.

Na severni polobli bomo po najbolj črnih scenarijih led na severnem tečaju izgubili že proti sredini stoletja, če se bomo obnašali trajnostno, ga bomo lahko celo ohranili. Najbolj se ogrevajo deli blizu severnega pola, kopno bolj kot morje.

»Pretrajljivo je, kako zelo se bo segrel severni del, in sicer tudi za do 10 stopinj Celzija, če ne bomo ukrepali in bomo izpusti naraščali, kot predvideva najbolj črn scenarij,« je opozorila meteorologinja in dodala, da tudi za naše območje Evrope to pomeni znatno segrevanje in s tem precejšnje težave.

Pri padavinah je negotovosti nekoliko več. Najbližji in najbolj črn scenarij kaže, da bo sredozemski del, ki je zanimiv tudi za nas, ob koncu stoletja prejel nekoliko manj padavin, če pa se bodo izpusti povečevali, bo primanjkljaj bistveno večji. Velik presežek glede na sedanje stanje pa poročilo kaže v tropskem pasu in v bližini zemeljskih polov.

Morska gladina se bo po najugodnejšem scenariju dvignila do 40 centimetrov in do okoli 80 centimetrov po črnem. Ogrevanje pa pomeni tudi zakisljevanje oceanov. »To nas mora zelo skrbeti, saj močno vpliva na plankton. Razlika med optimističnim in pesimističnim scenarijem je tu zelo velika. Zakisljevanje ima lahko velike posledice, saj se spremeni sestava planktona, kar bistveno vpliva na prehranbeno verigo,« je poudarila Cegnarjeva.

Poročilo omenja tudi monsune, katerih cirkulacija bo šibkejša, zajeli bodo večje območje, daljša bo deževna doba, ki bo prinesla več padavin. Pri izrednih dogodkih poročilo izpostavlja več vročih dni, manj snega spomladi, manj mrzlih dni, več toplih noči. »Narava napake pri snoveh, ki

škodijo zaščitnemu ozonskemu plašču, težko odpušča. Meritve kažejo, da se spodnja plast ozračja ogreva, plast, kjer je zaščitni ozonski pas, pa se ogreva, kar spodbuja nastanek ozonske luknje,« je še pojasnila Cegnarjeva.

Dogajanje v svetu določa osnovne podnebne spremembe tudi v Sloveniji. Količina in kakovost hrane v svetu vpliva tudi na nas, saj jo večino uvozimo. Prav tako to vpliva na količino in kakovost pitne vode. Posledica podnebnih sprememb je tudi politična nestabilnost, od sprememb je odvisno svetovno gospodarstvo in razpoložljivost energentov, pa tudi širjenje boleznih pri ljudeh in rastlinah.

Sočasno s poročilom IPCC so na Agenciji RS za okolje včeraj objavili tudi poročilo o podnebni spremenljivosti Slovenije v zadnjih 50 letih. Izsledki kažejo, da se je ozračje v Sloveniji v tem času v povprečju segrelo za 1,7 stopinje Celzija, kar je nad svetovnim povprečjem. Vzhodni del države se je segrel bolj od zahodnega, posamezni meseci pa so dolgoletnega povprečja odstopali tudi za pet stopinj Celzija. Povprečna temperatura zraka je v Sloveniji naraščala 0,34 stopinje Celzija na desetletje.

V večjem delu sveta so se temperature najbolj zviševale v času zime, medtem ko se v Sloveniji temperatura v zadnjih 50 letih najbolj dviguje poleti. Zime pa so se najbolj ogrele na severovzhodu. Jeseni so bile v obdobju 1961-2011 sprva postopno hladnejše, od konca 70. let pa beležijo počasen dvig temperature.

Na izsledke IPCC so se odzvale številne nevladne organizacije. V Grepce Slovenija izpostavljajo, da je edini logični odziv na tako jasna opozorila takojšnje ukrepanje. Focus pa poudarja, da tudi slovenski vladi s tem poročilom zvoni alarm. Pri sestavi poročila je sodelovalo 257 znanstvenikov z vsega sveta. Preostala dela trilogije bodo predstavili naslednje leto. (STA)

POD ZELENO STREHO

Velika okna: razkošje ali nuja?

BARBARA ŽETKO

Tehnologija, materiali in cena energentov pogojujejo naše življenje mnogo bolj, kot si ponavadi predstavljamo. Če nam je lahko razumeti, da se je debelina toplotne izolacije v naših hišah večala vzporedno z naraščanjem cene fosilnih goriv, verjetno ne moremo pričakovati, da slednja vpliva prav tako na tehnologijo oken, ki jih najdemo danes na tržišču in jih umeščamo v naše domove, ter na način njihove uporabe.

Nekoč so si lahko privoščili velika okna in torej veliko svetlobe le premožnejši sloji, revnejši pa so imeli v svojih domovih majhna okna, skozi katera je pronicalo le malo svetlobe. Šele v drugi polovici dvajsetega stoletja, ko se je gradbena tehnologija razvila in so bile cene goriva tako nizke, da si je vsakdo lahko privoščil ogrevanje, so se okna začela večati in posledično je začela biti svetloba v domovih bolj dostopna. Čeprav se na prvi pogled zdi, da nima uporaba kurilnega olja ali plina nobene povezave s svetlobo, je vendar ta odnos zelo tesen. Skozi enoslojna okna, kot so jih uporabljali nekoč, se je namreč izgubljala velika količina toplote, mnogo večja od tiste, ki je prehajala iz notranjosti v zunanost skozi debel kamniti zid. Da bi se branili pred hudim mrazom, so zato ljudje raje uporabljali zidove in čim bolj omejili okna. To je razvidno še danes, če opazujemo stare kmečke hiše. Z lahkoto torej lahko razumemo, kaj je pomenilo v petdesetih ali šestdesetih letih imeti možnost si zgraditi novo hišo, ki je bila končno dobro osvetljena.

Okna so bila torej neke vrste statusni simbol in so od vedno predstavljala kazalec finančne zmogljivosti stanovalcev. Čeprav je bilo to zelo razvidno predvsem v povojnem obdobju, ko se je radikalno spremenila tudi tipologija hiš, so še danes zgradbe z velikimi okni, pa tudi tiste s steklenimi stenami, zelo zaželene.

Iz funkcionalnega vidika je gotovo velika prednost razpolagati z velikimi okni, predvsem ker velika količina sončne svetlobe prinaša stanovalcem boljše počutje. Poleg tega je mogoče dom prezračiti in se torej izogniti pretirani vlagi in morebitnemu nastanku plesni.

Kolikšna pa je najmanjša dovoljena dimenzija oken? Zakoni predvidevajo, da se mora načrtovalec držati določenih predpisov, ki določajo najmanjšo velikost oken v različnih zgradbah glede na njihovo funkcijo. V primeru stanovanj morajo biti okna velika vsaj kot osmina površine notranjega prostora. Če npr. meri naša dnevna soba šestnajst kvadratnih metrov, bo morala obsegati površina okna oz. oken vsaj dva kvadratna metra.

Trenutno je treba za pridobitev gradbenega dovoljenja nujno upoštevati edino ta predpis, čeprav s tem ne moremo vedno zagotoviti, da bodo notranji prostori dovolj osvetljeni. Če se namreč odpirajo naša okna, čeprav dovolj velika, na ozko ulico in se nahajajo naše stanovanje v prvem nadstropju, je očitno, da bomo v temnem zimskem deževnem dnevu morali prižgati luč tako ob devetih zjutraj kot ob dveh popoldne. Če pa se okna našega doma odpirajo na morje ali na gmajno, bomo lahko do konca dneva izkoristili vsu naravno svetlobo in se bomo morali poslužiti umetne le, ko se bo zunaj začelo temniti.

Podobno bodo vplivale na osvetlitev razne naravne ali umetne pregrade, kot so balkoni, ceste, drevesa in podobno, ali celo hribi. Pa tudi vrsta zasteklitve bo predstavljala večjo ali manjšo oviro pri osvetlitvi notranjih prostorov. Zaradi tega moramo upoštevati, predvsem pri obnovi obstoječih objektov, da če po eni strani prihranimo na energiji za ogrevanje, ker smo zamenjali stara dvoslojna okna z novimi troslojnimi, bomo po drugi strani porabili nekoliko več energije za razsvetljavo prostorov, ker se količina naravne svetlobe zmanjša.

Lokacija in orientacija stavbe sta tudi dve zelo pomembni postavki pri načrtovanju stavb. Ne bo nam namreč vseeno, če bomo imeli okna odprta proti severu in bomo razpolagali le s svetlobo, ki odseva od neba, ali če bodo naša okna orientirana proti jugu in bodo torej sončni žarki prodirali direktno v naše prostore. Idealno bi bilo imeti okna na vseh fasadah in skozi ves dan najboljje izkoriščati sončno svetlobo, a to je v večini primerov žal nemogoče.

V trajnostnem gradbeništvu je pomen, ki ga prepisujemo vrsti in količini svetlobe precej velik in se za izračun te poslužujemo nekaterih obrazcev, ki jih je italijansko ministrstvo za javna dela objavilo že v šestdesetih letih. Na te obrazce pa so očitno državni in občinski upravitelji že pozabili, saj ne zahtevajo, da se načrtovalci držijo teh predpisov. Dejstvo je, da je mogoče natančno izračunati, koliko naravne svetlobe prodira v določen prostor. To ni zanemarljivo predvsem pri kupoprodajnih pogodbah, kjer morebitni kupec le s težavo na prvi pogled razume, če bo živel v temni luknji ali v sončnem stanovanju.

Na srečo se lahko danes poslužujemo sodobnih računalniških programov, ki nam točno izračunajo, s katerim kotom bodo sončni žarki vpadali v naše notranje prostore, koliko bodo prodrli v globino in s kolikšno mero naravne svetlobe bomo razpolagali v točno določenem kraju, uri dneva in letnem času. Če se je še do pred dvajsetimi leti zdela arhitektom prava utopija razpolagati s takimi podatki, se danes tega sistema poslužujejo vsi načrtovalci, ki želijo pri projektiranju upoštevati prav vse vidike svetlobe, predvsem fizikalne in trajnostne in, zakaj ne, tudi psihološke. Saj je bistvo arhitekture prav v tem, da se v prostorih dobro počutimo.

Pripadnikom manjšin niso dovolili zbirati podpisov k zahtevi evropskim institucijam

Evropska komisija zavrnila pobudo za novo politiko do jezikovnih manjšin

Pripadniki manjšin ne bodo zbirali podpisov pod peticijo Evropski uniji, naj s posebnim zakonskim ukrepom zagotovi ustrezno zaščito manjšin v vseh državah članicah. Evropska komisija je namreč zavrnila pobudo, ki so jo predstavili letos spomladi v južnotirolskem Brixnu predstavniki zveze manjšin FUEN, Južnotirolske ljudske stranke in Demokratične stranke Madžarov v Romuniji, podprle pa so jo številne pomembne osebnosti, med temi Nobelov nagrajenec za mir Marti Ahtisaari in nekdanji predsednik katalonske vlade Jordi Pujol, pa tudi predstavniki številnih deželnih vlad, med temi ministrica vlade nemške zvezne dežele Schleswig Holstein Anke Sporendonk, in številni evropski poslanci, začeni s predsednikom delovne skupine Evropskega parlamenta za manjšine Madžarom Csabo Tabajdiem.

Pismo Evropske komisije predsedniku zveze FUEN Hansu Heinrichu Hansenu uvodoma opozarja na pogoje, ki jih morajo izpolniti prijavitelji vsake državljanske pobude: ustanoviti morajo odbor in imenovati odgovorne osebe, predlagana pobuda ne sme biti v očitnem nasprotju s pristojnostmi komisije, da predlaga ustrezen pravni akt Unije za doseg ciljev, ki jih določa Evropska pogodba, predlog ne sme biti neprimeren, žaljiv ali lahkoten in ne sme biti v očitnem nasprotju z vrednotami, ki jih navaja 2. člen Pogodbe o Evropski uniji, poznane z imenom Lizbonska pogodba.

Komisija je v svojem pismu »z obžalovanjem sporočila«, da zavrača pred-

log, ker slednji očitno odstopa od pristojnosti Komisije, da predlaga pravni akt v okviru izvajanja evropske pogodbe. Do tega zaključka je komisija prišla po poglavljenih analizi besedila.

Komisija sicer priznava, da je spoštovanje pravic pripadnikov manjšin izrecno navedeno v 2. členu Lizbonske pogodbe, vendar ne v tej pogodbi in niti v pogodbi o delovanju Evropske unije ni nobene pravne osnove, ki bi omogočila sprejemanje pravnih določil v zvezi s promocijo pravic pripadnikov manjšin. Res je sicer, da so institucije Evropske unije zavezane k spoštovanju kulturne in jezikovne raznolikosti in evropska pogodba prepoveduje diskriminacijo glede na pripadnost narodni manjšini, vendar ta določila ne predstavljajo pravne osnove za kakršnokoli aktivno dejavnost institucij.

Komisija v nadaljevanju priznava, da bi lahko nekatere od zahtev, ki jih vsebuje predlog, sodile v okvir pristojnosti Evropske komisije, da predlaga ustrezeni zakonski akt za izvajanje Evropske pogodbe, vsekakor pa pravilnik državljskih pobud ne dopušča samo delnega pristanka na predloženo pobudo.

Komisija torej ugotavlja, da v Evropski pogodbi ni pravne osnove, ki bi omogočila registracijo predloga in dovolila zbiranje podpisov in s tem zavrača zahtevo po registraciji pobude. Ob koncu komisija še dodaja pravni pouk, ki dopušča pritožbo na Evropsko sodišče ali na varuha državljanovih pravic.

Na to stališče komisije se je predsednik manjšinske zveze FUEN Hans Heinrich Hansen odzval z odprtim pismom vsem, ki so pobudo doslej podprli. »V vodstvu zveze FUEN sem že 19 let in nikoli nismo bili tako tako tesno povezani med seboj, kot smo v tem trenutku,« je zapisal. Vsem se je zahvalil za številne izraze podpore, ki jih je prejel v zadnjih dneh in poudaril, da ta sporočila potrjujejo pomen državljske pobude, za katero so se odločili pripadniki manjšin. »Evropski komisiji in Evropskemu parlamentu moramo dokazati, da smo povsem enotni,« je poudaril Hansen, ki je nato napovedal, da bo treba delovati politično in zahtevati pomoč strokovnjakov za zavrnitev utemeljitev, ki jih v svoji zavrnitvi navaja Evropska komisija: »Ne moremo kar tako pristati, da Evropska komisija zavrne naše zahteve, ampak se moramo odločno boriti za svoje pravice, skupaj z vladami, z evropskimi poslanci in drugimi dejavniki, ki nas podpirajo. To moramo narediti na regionalni, državni, in evropski ravni,« je še zapisal.

Hansen je še opozoril, da je ta odločitev komisije zaustavila postopek pri strateškem načrtu manjšin, ki so želele z zbiranjem podpisov opozoriti na manjšinsko problematiko v času kampanje za evropske volitve, vendar pa je sedaj naloga pobudnikov, da dokažejo, da temelji odločitev komisije na izključno politični oceni. Zato je treba odgovorne politične dejavnike opozoriti, da je zavračanje politike za zaščito manjšin dejansko igranje z ognjem: ni namreč mogoče javno obsojati nacio-

Predsednik FUEN Hans Heinrich Hansen

nalizma in obenem zanemarjati manjšin. Tu je Hansen opozoril, da se prav to dogaja z največjo manjšino v Evropi, Romi, Zanj so namenili veliko denarja, vendar vidnih napredkov ni. Še več, v času gospodarske krize narašča diskriminacija.

Prednostna naloga zveze FUEN je krepitev vloge narodnih manjšin kot povezovalcev med kulturami, poleg tega pa tudi boj proti diskriminaciji z namenom, da se vzpostavi medsebojno razumevanje z miroljubnimi rešitvami. »Zato želimo nadaljevati z delom skupaj z vsemi člani-

cam in obrnili se bomo na vse, ki so odgovorni za to odločitev, ki je v nasprotju z idejo Evrope, ter zahtevali, da z nami vspostavimo dialog,« je še zapisal Hansen, ki je ob koncu odprtega pisma poudaril, da dejavnost manjšin temelji na lojalnosti ter zato ne dopušča, da jih komisija obravnava kot otroke, in zaključil: »Prepričani smo, da manjšinam pripadajo pravice v Evropi in imeti moramo možnost, da te pravice zahtevamo.«

FUEN je tudi napovedal formalno pritožbo proti tej odločitvi.

Kaj vsebuje pobuda pripadnikov evropskih manjšin

V Brixnu na Južnem Tirolskem je bilo tistega dne lepo sončno vreme. 21. junija 2013 je bil za nekaj sto pripadnikov manjšin iz vse Evrope praznični dan, saj so takrat predstavili evropsko državljansko pobudo. Zadali so si nalogo, da zberejo milijon podpisov, ki naj bi jih pred evropskimi volitvami, torej maja prihodnjega leta, predložili Evropski komisiji z namenom, da pripravi ustrezen evropski zakonodajni predlog za zaščito manjšin. Gostitelj, predsednik boccenske pokrajine Luis Durnwalder, je želel na ta način zaključiti svoj dolgoletni mandat. Bilo je nekaj glasbe, nekaj govorov, mladi so delili nalepke, nato pa so vsi naenkrat spustili v zrak večbarvne balončke kot nekakšno dobro željo za novo pobudo.

Pa se je zadeva zataknila, kot pišemo v gornjem članku.

Kljub temu je primerno nameniti ta prostor krajšemu opisu pobude, ki je izzvala tako oster odziv Evropske komisije. Pobuda se začena s pozivom Evropski uniji, naj izboljša raven zaščite pripadnikov narodnih in jezikovnih manjšin in naj zato sprejme skupen pravnih določil za izboljšanje ravni zaščite pripadnikov narodnih in jezikovnih manjšin ter okrepi jezikovno raznolikost v Uniji. V uvodu je navedena kratka zgodovina odnosov EU do manjšin, poseben poudarek pa je namenjen členom, ki govorijo o prepovedi diskriminacije, o socialni pravičnosti, o kulturni in jezikovni raznolikosti, pa tudi o dejstvu, da so bile nove članice ob vstopu v EU prisiljene spoštovati standarde zaščite manjšin, ki niso sestavni del evropskih pravnih standardov, kar bi lahko privedlo do nestabilnosti in vsekakor napetosti, kar se je v zadnjih letih ponekod tudi zgodilo. V uvodu je posebno opozorilo namenjeno odnosu do Romov, v korist katerih je EU v zadnjih letih sprejela veliko ukrepov; zaenkrat pa njihove učinkovitosti še ni mogoče oceniti.

Kljub temu pa je evropska politika do manjšin še vedno zelo pomanjkljiva in pripadniki manjšin ocenjujejo, da bi mo-

Praznična razglasitev pobude v Brixnu 21. junija letos

rala Evropska unija narediti več, začeni s pravno osnovo za zaščito manjšin.

Dokument v nadaljevanju obravnava predloge po posameznih področjih.

Jezik, izobraževanje, kultura

To poglavje vsebuje tri zahteve.

Evropska komisija naj oblikuje formalna priporočila v zvezi z zaščito in promocijo kulturne in jezikovne raznolikosti; ta dokument mora vsebovati ukrepe, ki bi preprečili izginotje jezikov in kultur ter bi zagotovili vsem jezikom in kulturam preživetje in razvoj.

Evropska komisija naj popravi programe na področju jezika, izobraževanja in kulture tako, da omogoči tudi majhnim jezikovnim skupnostim, da si zagotovijo ustrezna evropska sredstva. Kriterije, ki danes majhnim jezikom dejansko ne do-

puščajo prijavljanja na take projekte, bi morali nujno odpraviti.

Z namenom, da se olajša izmenjava dobrih praks med posameznimi manjšinskimi skupnostmi, bi morala Evropska unija ustanoviti Center za jezikovno raznolikost, ki bi omogočal dolgoročno načrtovanje zaščitne politike, še zlasti za manjše jezikovne skupnosti, ki so v Evropi najbolj izpostavljene. Finančna sredstva za delovanje tega centra bi morali zagotoviti iz evropskega proračuna.

Regionalna politika

Enakomerni in uravnotežen razvoj vseh evropskih regij je eno temeljnih načel Evropske unije. V zvezi z regionalno politiko vsebuje dokument manjšin dva predloga.

Pri delitvi sredstev za regionalni razvoj bi morali še posebej upoštevati tiste regije, v katerih so prisotne manjšine. Programi naj bi torej spodbujali pluralnost in vrednotili narodne manjšine, ker je to interes družbene-

ga in gospodarskega razvoja. Vkoreninjenje manjšin na njihovo ozemlje je treba obravnavati kot vrednoto, ki pospešuje navezanost prebivalstva na posamezno regijo.

Novi raziskovalni program Obzorje 2020 naj prednostno obravnava vlogo narodnih manjšin in jezikovno različnost v odnosu do demografskih sprememb ter čezmejnega družbenega in gospodarskega razvoja.

Participacija

Pripadniki manjšin ocenjujejo, da bi morala Evropska unija spodbujati participacijo pripadnikov manjšin v političnem življenju.

Še zlasti bi morala evropska komisija v svojih periodičnih poročilih preverjati, koliko dejanske možnosti imajo pripadniki manjšin za izvolitev v Evropski parlament in tu vsebuje dokument predlog o oblikovanju nekega posvetovalnega telesa, ki bi zagoto-

vilo tudi manjšinam, ki zaradi maloštevilnosti ne morejo izvoliti svojih predstavnikov v EP, trajen dialog z institucijami Unije.

Enakopravnost

Na tem področju, ki sodi med prednostne naloge Evropske unije, navaja dokument dva predloga.

Nova direktiva o prepovedi diskriminacije bi morala vsebovati jasnejša določila glede diskriminacije pripadnikov manjšin in bi morala določati tudi sankcije za države, ki bi jo kršila. Proti državam, ki je ne bi spoštovale, naj bi bile možne pritožbe ne glede na dejstvo, ali obstaja dejanski prijavitelj kršitve ali ne.

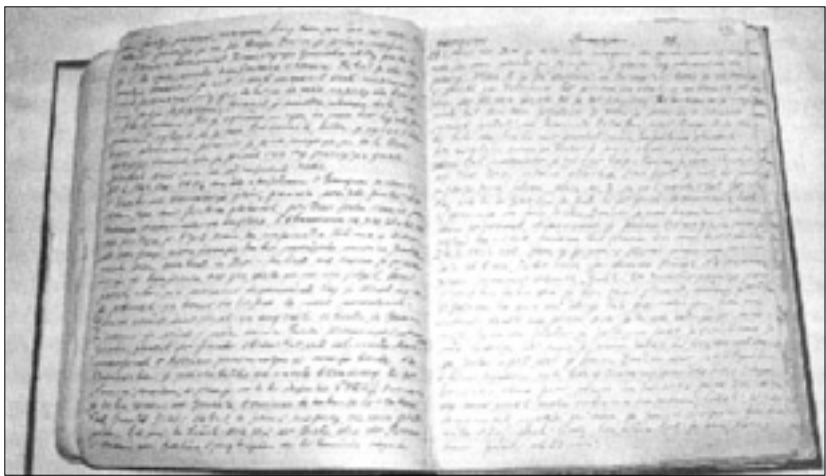
Mediji in avdio-vizuelna produkcija

Veliko manjšin govori jezik, ki je uradni jezik v drugi državi, so pa težave z avtorskim pravom, zato pripadniki manjšin predlagajo enotni evropski trg avtorskih pravic. To bi odpravilo pregrade, ki jih danes še vedno predstavljajo meje med državami.

Ker bo to dolg postopek, bi morali v tem času spremeniti direktivo o avdio-vizuelnih storitvah, ki bi zagotovila manjšinam nemoteno sprejemanje sporedov iz matičnih držav.

Financiranje dejavnosti

V številnih državah prejemajo manjšine sredstva za kulturo, filme, glasbo, knjige, časopise, televizije in razne posege na področju sociale. Ponekod obstaja nevarnost, da ta sredstva prekoračijo raven, ki je v nasprotju z določili o prepovedi državnih pomoči. Pripadniki manjšin predlagajo, da Evropska komisija v direktivi izvzame podporo manjšinam iz omejitev, ki jih vsebujejo konkurenčna določila.

OB LJUBLJANSKI RAZSTAVI O PREKOMORSKIH BRIGADAH

Prehod iz gardnega bataljona v Prekomorje

HELENA TRAMPUŽ

V smeri urinega kazalca: dve strani Trampuževega dnevnika; angleški osebni dokument; Marija Babič Trampuž s hčerko Heleno v Naročju, Trst, sv. Anton 1943; Bruno Trampuž v kraju Oppido Lucano, 1941; fotografija piramide; Prekomorci na vabilu ljubljanske razstave

Ob priliki zanimive razstave o Prekomorcih, ki so jo 15. junija svečano odprli ob prisotnosti predsednika Republike kraljeve vojske v prekomorske brigade, ki ga je doživel in opisal moj oče Bruno Trampuž v svojem vojnem dnevniku, ki je tudi razstavljen.

Očetov vojni dnevnik obsega 5 zvezkov z gosto popisanimi stranmi in zajema obdobje druge svetovne vojne od 2. novembra 1942 pa do maja 1945. Dan za dnem je z veliko potrpežljivostjo in natančnostjo v času svoje vojaščine zapisoval dogodke okrog sebe in predvsem svoja razmišljanja, da se je nabralo 600 strani zanimivih pričevanj. Vsaka stran je skrbno oštevilčena, kot tudi vsak posamezni dan, ki ga je preživel pod različnimi vojaškimi režimi. Nekatere prehode je zgodovinsko uokvirila dr. Marta Verginella v knjigi Suha pašta, pesek in bombe, ki je izšla leta 2004 v Kopru pri založbi Anales, a ostalo je še veliko neobjavljenega.

Na svoje vojaško potovanje se je moj oče odpravil novembra 1942 v italijanski vojaški suknji, ko ga je v vojašnici v Padovi naduti »maresciallo« kljub temu, da ni bil več naborniško mlad in si je pri 33 letih že ustvaril družino, poslal v Tunizijo, kjer je po razpadu Italije postal angleški vojni ujetnik. Iz angleškega ujetništva se je rešil s pomočjo jugoslovanskih častnikov, ki so zbirali Jugoslovane za kraljevi gardni bataljon v Hajfi, od koder se je, dobro informiran, v začetku leta 1944 odločil za prestop v partizane – v prekomorske brigade. Ta prehod je oče zelo natančno opisoval dan za dnem. Skoraj vsi navadni vojaški gardnega bataljona so se odločili za partizane, tisti z višjimi čini pa so se obotavljali

li in celo ovirali prehod vojakom ter jih nagovarjali, da je to samo lažna propaganda. Tudi očetov nadrejeni zdravnik, ga je pregovarjal, naj se ne vpiše. Oče je bil namreč v gardnem bataljonu v službi kot pisar v zdravniški ambulanti.

Konec leta 1943 se je kraljevi gardni bataljon preselil iz Haife v Egipt v bližino Ismailie, kjer so si vojaki postavili šotore. Oče je novo leto preživel v Kairu v Slovenskem domu, kjer so se takrat zbirale slovenske družine. Pilo se je in pelo ter plesalo. Naslednji dan je obiskal tudi zavod slovenskih nun. A imel je povsem druge namene. V Slovenskem domu se je namreč srečal s »črnimi sencami«, kot je imenoval svoj stik s partizani:

»**2.1.1944 162.** Vstal sem zgodaj, ker že ob 8. uri sem imel važen sestanek, interesanten sestanek z našimi brati partizani. Deset nas je bilo, dobili smo navodila, kako in kaj moramo napraviti za vstopit kot prostovoljci v N.O.V. Tu bi moral opisati bolj natančno stanje naše vojne, pa ni treba. Omeniti moram samo to, da vsi zavazniki pripoznajo Tita kot vrhovnega poveljnika N.O.V., samo Hitler v Berlinu ga ne, za Mussolinija ne vem, kje je, Pavelić v Zagrebu ga ne ter Nedić v Beogradu in naša vlada v Kairu. Torej kdo ne pripozna Tita? Fašisti, nacisti, ustaši in vsi njihovi podrepaniki. Prišel je čas, da se primorski fantje na srednjem vzhodu ne bomo več borili za fašiste, ker en sam glas gre iz naših ust: Smrt fašizmu, svoboda narodu.

308

Pred kosilom in po smo se sprehodili po mestu, ki je veliko, strašno veliko mesto. Ulice so lepe in široke, promet z avti pa tak, da je strah iti čez ulico. Ob 22. je bila ura za naš povratek v logor. Obiskal sem še dom in tam dobil še zadnja navodila od črnih senc in s potolaženim srcem prišel opolnoči domov. Šel sem spat.

3.1.1944 163. Za celotno stvar smo natančno vedeli samo v štirih, vsi drugi, ki

so tudi bili v Kairu, pa so vedeli samo toliko, da se bijemo za svobodo. Takoj zjutraj se že sliši, kako vse brenči, tudi častnikom je prišlo na uho, tudi oni so študirali, kaj bo iz vsega tega. Kot prvo imamo samo enega poročnika z nami. Sliši se po logorju samo govoriti o partizanih, eden druge sprašujejo, »ali boš podpisal ti jutri«. Pa ja, da bom. Zvečer je že prišel en angleški major, da poizve kako in kaj. V kino nisem šel, ker sem bil dežuren v ambulanti. Jutri pa začnemo, radoveden sem, kako bo vse to steklo. Opomniti moram, da so vsi oficirji proti nam.

309

4.1.1944 164/1 Fantje so že zvedeli, da sem bil tudi jaz v Kairu in da tudi jaz nekaj vem. Zato se vsi bližnji posvetujejo z mano in me sprašujejo, kdaj bomo začeli s podpisovanjem. Komandant je šel v Kairo. Ob 10. uri sem dobil papir za podpisovanje. Na njem je napisano: Da vstopamo kot prostovoljci v N.O.V. pod komando maršala Tita. Da ne poslušamo več ukazov generala Mihajloviča in še več točk je bilo, a te so glavne. Prosimo tudi angleško oblast za sredstva in pomoč, dokler ne pridemo definitivno v N.O.V.. Za podpisovanje sem imel malo pesla, ker v ambulanti smo se vsi hitro podpisali, potem so se po raznih skladiščih, v nekaj urah sem imel 25 podpisov. Po četah je bilo bolj težko, ker po vsem tem je zjutraj fantom govoril komandant, naj nikar ne verjamejo taki propagandi, naj nič ne podpisujejo, ker vse skupaj je sama prevara. Tega propagandističnega govora so se fantje nekoliko ustrašili. Pa kljub temu na večer smo imeli 240 podpisanih. Šel sem v kino, nato spat.

310

5.1.1944 165/2 Takoj zjutraj je bila lista s podpisi izročena angleški oblasti. Pri zboru ob 8. uri smo vsi nestrpnost čakali, kaj bo rekel komandant, ki se je pozno v noč vrnil iz Kaira, pa rekli so nam samo, da bo spet zbor ob 10. uri. Po osmi uri sem šel kot vsaki dan na delo. Sedel sem za mizo,

pa takoj sem videl, da me zdravnik bolj po strani gleda, kot po navadi. Ko sem hotel izpolniti dva formularja za vstop v bolnico, mi vzame meni nič tebi nič papirje izpod peresa in ju on dokonča. Fašistu nisem hotel ugovarjati, vzel sem kapo in šel na zrak. Ob 10. uri smo v četverokotu čakali, kaj nam bo komandant – Slovenec povedal. Kar je govoril, ni bila nikaka propaganda, govoril nam je kot prijatelj, kot tovariš. Rekel je, da bo tudi on šel z nami, ker tudi njegova kliče narod, govoril je vse nam v prid. On ima čisto vest, zato tako govori, medtem ko se drugi bojijo povratka v domovino, ker imajo črno vest.

311

6.1.1944 166/3 Sv. trije kralji. Tudi danes, kot včeraj, nisem stopil v ambulanto, ker sem si rekel, če me bo potreboval, me bo poklical. Bil sem pred vrati. Ni me klical, ni me rabil, dan računa se bliža. Na smrt jo ima z menoj, ni videl ure, da se oddalim iz ambulante. Včeraj je spraševal ostale, kdo se bo od njih vpisal, vsi so molčali. Rekel je, da on ve, da se bo edino Bruno vpisal. Odgovorili so mu: »Ne, ne gospod doktor. Bruno se je prvi vpisal, a mi vsi smo se za njim.« Odprl je oči tako, da so bile podobne ocvrtemu jajcu. Nobenega dovoljenja ni ne za Kairo ne za Ismailio in v kantini ne dajo vina. Pa fantje so vseeno vsi veselji, častniki pa tuhtajo in študirajo. Seveda njim gre za šestdeset funtov mesečne plače, ki sedaj visijo na nitki. Smrt fašizmu – svoboda narodu. Danes je šel naš poročnik spet v Kairo. Okoli 19. ure se mi približa naš doktor in mi pravi, naj ne mislim, da je on »ljud« z nami, ne, samo jezen je, ker nismo njemu nič povedali o stvari. Jaz pa

312

mu rečem, povedali ali ne povedali, danes bi bili na isti stopnji. Ko sem mu rekel, da bo tudi on v kratkem z nami, me je jezo pogledal in šel v menazo.

7.1.1944 167/4 Danes je pravoslavni Božič, zato imamo tudi mi praznik. Zaradi morebitnih incidentov je točenje vina prepovedano. Poročnik se je vrnil iz Kaira in prinesel v žepu popolno zmago. Predvsem zato ker je tudi dr. Čok v Kairu podpisal za nas. Vseh nas je sedaj okoli 900, brez bataljona, a z mornarico in letalstvom. Že zjutraj je spet šel naš komandant v Kairo, da se pri dr. Čoku prepriča o vsem, tako da jutri prevzame spet on komando, a pod imenom N.O.V., ali pa jo prevzame naš poročnik seveda vedno pod N.O.V.. Tisti ošabni včerajšnji častniki so kar izginili, kot bi jih pometla kraška burja. Tudi naš ošabni zdravniški jud je prišel danes popoldan spet k meni v šotor in mi rekel, oziroma prosil, naj grem napraviti en reverz.

313

Sem šel in zadovoljen sem bil, ker sem spet v službi, da v službi, a pod komando N.O.V.. Tudi danes so šli v Kairo po tistih 20 fantov, ki so v službi na komandi in ki so seveda podpisali za nas. Jutri bom napisal, mnogo, mnogo novih reči, bo mnogo sprememb tudi z vlado v Kairu. Lahko noč in nasvidenje. Smrt fašizmu, svoboda narodu!

8.1.1944 168/5 Sinoči so pripeljali 14 fantov iz Kaira. Tudi komandant se je pozno v noč vrnil iz Kaira, kjer je bil na posvetovanju z dr. Čokom. Nestrpnost smo čakali osmo uro, da bi zvedeli pomembne novice. Spet četverokot, spet nam govori komandant. Govoril je, dobro je govoril. Najprej nam je razložil, da jugoslovanski odbor v Italiji je z nami in z nami je tudi on sam. Rekel je, da smo trenutno vsi tisti, ki smo podpisali skupno pod angleško oblastjo. Dal je vsem rok do 10. ure, naj še dobro premislijo, za podpisat, kot tudi za se zbrisat. Potem, tistih, ki bo več, bodo

314

ostali v logorju, ostali pa bodo šli, kamor jih bo poslala angleška oblast. Med čitanjem poslanice dr. Čoka, ki nam jo je poslal, so navzoči častniki samo z nogu drsali po pesku, igrali so se v pesku, ker sram jih je bilo pogledati in slišati resnico. Poslanica je bila nam v prid, med drugim je bilo zapisano: »Slovenski fantje s Primorske, čas je prišel za vašo odločitve, pristopite kot prostovoljci k N.O.V. pod komando maršala Tita, za se boriti in osvoboditi našo Slovenijo.« Ponovim še enkrat, da sedaj imamo dva častnika: komandanta kapetana Najbergerja in poročnika Melameda. Vsi drugi častniki z vlado v Kairu vred, so proti Titu, torej proti Rusu, Angležu, Amerikancu proti Slovencem. Ponavljam še enkrat, to so zagrizeni fašisti in nacisti. In tej drhali že trideset mesecev služijo naši fantje. Dovolj, dovolj je tega, ker pravica bo zmagala in nas pripeljala v pravo svobodo. Smrt fašizmu, svoboda narodu!«

Kljub temu, da se je večina fantov prijavila za partizane, so morali zapustiti stari logor in si južno od Ismailie na peščenem golem svetu postaviti novo šotorišče. Tako se je začelo za očeta obdobje partizanščine, ki ga je pripeljalo iz Egipta v Južno Italijo, od tam preko Jadranskega morja na otok Vis, dalje v Prkos nad Zadrom, kjer je dočakal konec vojne. A ni še prišel domov. Svojo vojaško kariero je končal v Somboru v Vojvodini, od koder se je septembra 1945 končno vrnil domov.

BENETKE - Razstava v Muzeju Peggy Guggenheim

Živahno pariško prehodno obdobje v mojstrovinah iz zasebnih zbirk

Do 6. januarja 2014 na ogled raznovrstna "postimpresionistična" dela

BENETKE - Dražljiv in (ne)prikrito izzivalen je že naslov: Avantgarde v Parizu fin de siecle. In že na predstavitvi razstave je izzval vprašanja. Z odgovori in rahlo polemiko. V beneškem Muzeju Peggy Guggenheim so namreč pripravili razstavo slikarjev, ki smiselno dopolnjujejo obdobje od impresionizma do prelomnega kubizma. Razstavo, ki je za občinstvo na ogled od včeraj, je pripravila Vivien Greene, sicer strokovnjakinja za umetnost zadnjih desetletij 19. in prvega dela 20. stoletja v newyorškem muzeju Solomon R. Guggenheim.

Naslov je bil izbran zavestno, v pričanju, kot je povedala na petkovi predstavitvi, da je obdobje, v katerem so ustvarjali izbrani umetniki, bilo res avantgardno. In to v najširšem pomenu besede. Ob splošnem umetniškem vrenju in prenavljanju, ki ga je doživljal Pariz na prelomu 19. in 20. stoletja, je mislila predvsem na političen položaj, ki so ga pretresali nemiri in protesti. Zavrgla je teze nekaterih uveljavljenih strokovnjakov, češ da so izbrani slikarji tiste dobe postimpresionisti, po njenem je treba govoriti o neoimpresionistih, simbolistih in pripadnikih gibanja Nabis.

Cigava dela bodo do 6. januarja 2014 visela na stenah prostorov, ki jih beneški Guggenheim namenja občasnim razstavam? Nekaj imen je splošno znanih, drugi, kot je priznala Vivien Greene, so bili doslej neupravičeno prezrti. S podnaslovom Signac, Bonnard, Redon in njihovi sodobniki je nazorneje opredelila vsebino razstave. Ki ima še eno posebnost, ta pa je istočasno hiba in odlika. Razstavljena dela prihajajo namreč iz zasebnih zbirk. Samo strokovnjakinja, kot je Greenova, je zardil direktor beneškega muzeja Philip Rylands, vedela za vse dragocenosti, ki so zakrite po zasebnih domovih. Umetniška dela, med katerimi je največ olj, vendar je kustosinja v izbor zavestno vključila veliko grafik (tedaj se je namreč ta tehnika začela uveljavljati), prihajajo iz evropskih zasebnih zbirk, predvsem iz francoskih in švicarskih. To je nedvomno velika prednost te razstave, saj si je nekatera dela skorajda nemogoče ogledati. Hiba je v tem, da so v izbor prišle «zasebne» mojstrovine, tako da so nekatera ključna za razumevanje obdobja – kot je npr. olje Georgesa Seurata Nedeljski popoldan na otoku Grande Jutte, ki ga hranijo v čičaškem umetnostnem inštitutu – izostale.

V razmeroma tesnih razstavnih prostorih so dela razobežena po sklopih. V prvih dveh so na ogled olja nekaterih znanih predhodnikov, ki so za izbrane umetnike bili med drugimi Monet, Sisley, Degas, Renoir in Berthe Morisot. Nato je kustosinja razvrstila dela pripadnikov gibanja Nabis, med katerimi je uvodoma izpostavila Mauricea Denisa, sicer tudi ustanovitelja in glavnega teoretika skupine. V ta razdelek, kjer je na ogled več grafik v različnih tehnikah, je uvrstila tudi Pierrea Bonnarda in številne druge. Med simbolisti so v ospredju predvsem dela Odilona Redona, medtem ko sta med – številnejšimi – neoimpresionisti izpostavljena bolj poznan Paul Signac in precej neznan Maxmilien Luce. Med nameni razstave, je še povedala Greenova, je tudi opozarjanje na doslej premalo upoštevane likovnike, v tem primeru je ob Luciju še Félix Valloton, cenjen predvsem kot grafik. Beneški Guggenheim je - tudi kot založnik - pripravil zanimiv katalog, ki utemeljuje izbiro del in naslova razstave. (bip)

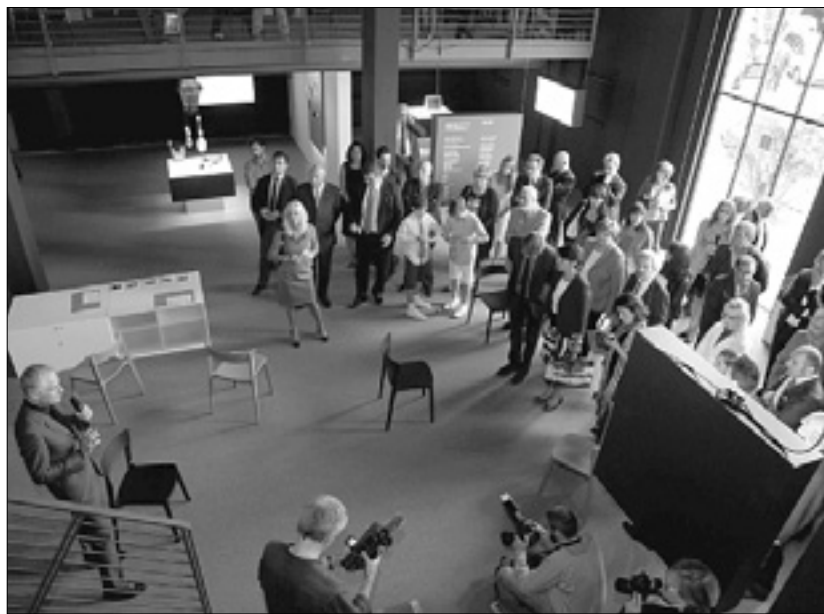
Razstavljena "postimpresionistična" dela so razvrščena v neoimpresionizem, simbolizem in gibanje Nabis

VIDEM - Pohištveni sejem bo odprt do 7. oktobra

Že 60. sejem Casa Moderna

S posebno razstavo so se spomnili tudi začetkov v letu 1953 in razvoja tega sejma skozi šest desetletij

Z včerajšnjega odprtja 60. pohištvenega sejma Casa Moderna v Vidmu

VIDEM - Do 7. oktobra je na videmskem sejmišču možen ogled najboljše, kar na pohištvenem področju prinašajo tako italijanska kot druga podjetja. Včeraj so namreč odprli že 60. sejem Casa moderna, ki je za občinstvo ob delavnih odprt od 15. do 21. ure, v soboto in nedeljo pa od 10. do 21. ure. Obiskovalcem se predstavlja približno 500 proizvajalcev, ob šestdesetletnici tega sejma pa so pripravili tudi posebno razstavo »Domestiche Rivoluzioni«, s katero se s pomočjo fotografij, filmov, predmetov in besedil spominjajo razvoja tega sejma, ki se je leta 1953 začel kot stalni sejem furlanske obrti v prostorih stare bolnišnice v središču Vidma in se nato postopoma razvil v najpomembnejšo sejmsko prireditev na videmskem sejmišču. In kot je ob odprtju poudarila predsednica sejmske ustanove Videm Gorica Luisa De Marco tudi v kriznem obdobju predstavlja gonilo gospodarskega razvoja in podjetništva.

BENEČIJA - Prejšnjo nedeljo snemali oddajo Si viaggiare TG2

Nadiške doline spet na državni TV

Snemalci RAI v različnih krajih Benečije - Oddajo bodo na drugi mreži italijanske televizije predvajali novembra

BENEČIJA - Nadiške doline se bodo spet pojavile na italijanski državni televiziji. Snemalna ekipa RAI je prišla namreč prejšnjo nedeljo v Benečijo in opravila posnetke za oddajo v okviru rubrike Si viaggiare TG2 (vsak petek ob 13.45 in ob sobotah ob enih ponoči), ki je posvečena turizmu, znanim in manj znanim krajem. Oddajo naj bi na drugi mreži italijanske televizije predvajali novembra.

Snemalci so bili v Gorenjem Tarbiju, kjer so si ogledali razpršeni hotel. Šli so v Kravar, kjer so snemali v prelepi cerkvi svete Lucije, Petar Qualizza pa je Rai-evo ekipo peljal v Čisnje. V Topolovem je snemalce pričakala Donatella Ruttar, v Bijarču pa Marina Cernetig.

Na posnetkih se tako prepletajo arheologija, zgodovina in umetnost, lepota okolja in njegova zapuščina, pa tudi kaj se skuša v teh dolinah napraviti za gospodarski razvoj in zato, da imajo kako perspektivo za bodočnost.

Da bodo po celi Italiji lahko spoznali te kraje, pa se je treba zahvaliti deželni ustanovi Turismo FVG in združenju Pro loco Nediške doline. (NM)

Posnetek s snemanja oddaje v Benečiji

Nagrada Maksa Fabianija ljubljanskim urbanistom

ŠTANJEL - Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, ustanova Maks Fabiani in občina Komen so včeraj v Štanjelu podelili nagrado za posebne dosežke na področju urbanizma. Letos so nagrado za posebne dosežke na področju prostorskega planiranja prejeli pripravljavci občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana, in sicer Mestna občina Ljubljana za vodenje, financiranje in koordinacijo priprave urbanističnega načrta, ter izdelovalci Ljubljanski urbanistični zavod, Urbanistični inštitut RS in biro Oikos, ki se ukvarja predvsem z varstvom okolja.

V torek spet S-prehodi

KOPER - Vračajo se »S-prehodi« po skupnem čezmejnem območju. Tudi to sezono vam bosta Špela Lenardič in Mitja Tretjak na televiziji Koper Capodistria predstavljala uspešne primere sodelovanj na najrazličnejših področjih, kulturnih prepletanj in gospodarskih vezi. V poletnih mesecih so se odpravili na Matajur. Krožna pot treh občin tam odslej še tesneje povezuje prijatelje iz obeh strani nekdane meje. Ti se radi srečujejo v koči Planinske družine Benečije, od koder se pogled razprostira daleč do morja. Pod mogočnim simbolom beneških Slovencev leži Čedad. Mesto se je ob 150-letnici rojstva Ivana Trinka temu slovenskemu čedrmacu posebej poklonilo. Prva oddaja bo v torek, 1. oktobra, ob 18. uri na TV Koper Capodistria.

Na Radiu Trst A ob torkih kontaktna oddaja za najmlajše

TRST - Jesenska radijska sezona je ba Radiu Trst A prinesla veliko novosti. Ena od teh je tudi kontaktna oddaja, ki je namenjena najmlajšim poslušalcem. Prav otroke vabijo, da ob torkih okrog 14.10 vklopijo radijske sprejemnike in si preskrbijo telefone, da bodo lahko klicali v oddajo. Zakaj? Ker ob torkih na Radiu Trst A potujejo. In s čim, boste rekli? Z... Radiovlakom! Radiovlak je poseben vlak, ki sploh ne onesažuje, saj potuje s pomočjo najčistejše in najučinkovitejše energije, to je naše domišljije. Predvsem pa za Radiovlak velja, da nima omejenih postorov. Nanj lahko stopi vsak in to zastonj. Edino, kar boste morali dokazati strojevodji Katerini in vlakovodji Alenki, je, da ste radovedni, da radi preživljate svoj čas v prijetni družbi in da radi klepetate. Če se vam zdi, da so to tudi vaše lastnosti, si torej preskrbite še kanček poguma in budilko, ki bo zazvonila v torek okrog 14.10, ko boste lahko stopili na naš in vaš Radiovlak.

slofest

Zveza slovenskih kulturnih društev
se iskreno zahvaljuje

podpornikom, nastopajočim, prostovoljcem in vsem, ki ste na katerikoli način pripomogli k uresničitvi Slofesta.

MotoGP: v »pole« Marquez in Lorenzo

MADRID - Španec Marc Marquez (Honda) je bil najhitrejši v kvalifikacijah pred današnjo dirko za VN Aragonije (ob 14.00), 14. postajo sezone svetovnega prvenstva v motociklizmu. Drugo startno izhodišče v razredu MotoGP si je privozil svetovni prvak Jorge Lorenzo (Yamaha), tretjega pa še en Španec Dani Pedrosa (Honda). Marquez je za sedmi »pole position« v sezoni postavil tudi rekord steze v Alcanizu, ki zdaj znaša 1:47,804 minute.

Messi z natrgano stegensko mišico

ALMERIA - Argentinski nogometni zvezdnik Lionel Messi se je na ligaški tekmi med Barcelono in Almerio poškodoval. Dosegel je sicer prvi zadetek za Katalonce, ki so na koncu zmagali z 2:0, a je moral že v 20. minuti z igrišča zaradi poškodbe. Po prvih informacijah iz kluba gre za natrgano stegensko mišico. Zaradi poškodbe je nekoliko zbledel Messijev osebni rekordni dosežek: po številu golov v španski ligi se je izenačil s Cesarjem Rodrigueзом na 5. mestu strelcev vseh časov z 223 goli. Prvi je Telmo Zarra z 251 goli.

NOGOMET - A-liga Milan zmagal z golom Valterja Birse

Vesetje Valterja Birse po голу ANSA

MILAN - Z golom primorskega nogometaša Valterja Birse (v 46. minuti), doma iz Šempetra, je Milan z 1:0 premagal Sampdoria, pri kateri je v drugem polčasu igral tudi mladi Tržačan Andrea Petagna. Poleg prvega slovenskega zadetka Milana je slovenski nogometaš postregel z nekaj prodornimi podajami, še enim močnim strelom na vrata, ki ga je vratar s težavo odbil. Skratka: Birsa je doživel svoj večer. Napoli je z 2:0 večeraj premagal v gosteh Genoa. Oba gola je v prvem polčasu dosegel Pandev.

Danes: 12.30 Torino - Juventus, 15.00 Atalanta - Udinese, Cagliari - Inter (v Trstu), Catania - Chievo, Sassuolo - Lazio, Verona - Livorno, 20.45 Roma - Bologna, jutri 20.45 Fiorentina - Parma.

GAICOIGNE - Nekdanji zvezdnik angleške nogometne reprezentance Paul Gascoigne trdi, da so mu računalniški hekerji z bančnega računa ukradli okoli 50.000 funtov.

RELI V POREČU - Na reliju Croatia, ki je poleg evropskega in hrvaškega prvenstva štel tudi za točke slovenskega DP, je zmagal Čeh Jan Kopecky (Škoda Fabia S2000), najboljši Slovenec je bil na skupno sedmem mestu Aleks Humar (Renault Clio R3).

V SLOVENIJI: KOPER PREMAGAL MARIBOR - Nogomet: Krka - Olimpija 1:0, Domžale - Gorica 1:1, Rudar - Celje 1:0, Zavrč - Triglav 2:1, Luka Koper - Maribor 2:1. **Rokomet, moški:** Izola - Maribor 23:26, Ormož - Slovan 30:27, Krško - Ivancna Gorica 26:26, Sevnica - Krka 20:33; **ženske:** Ajdovščina - Tržič 29:22, Ptuj - Piran 18:48. Koper - Zagorje 26:31.

CELJANI OK - Rokomet, liga prvakov: Celje - Sankt Peterburg 29:22.

SP V FIRENCAH - Mladinci

Zmaga Nizozemcema

FIRENCE - Nizozemec Mathieu Van der Poel, vnuk nekdanjega francoskega šampiona Raymonda Poulidorja, je večeraj slavil zmago na cestni dirki mladincev. Sprint za drugo mesto je dobil Danec Pedersen, tretji je bil Albanec Nika. Najboljši slovenski kolesar je bil Matjaž Kolar Šafarič (26.) Nizozemka Marianne Vos si je priborila drugi zaporedni naslov svetovne prvakinja. Druga je bila Švedinja Johansson, tretja pa Italijanka Rossella Ratto.

TUDO TO SE DOGAJA

Rusom ukradli kolesa

FIRENCE - Ruska kolesarska ekipa Katjuša, za katero sicer pedala vrti tudi Slovenec Simon Špilak, je na SP v Firencah ostala brez vseh koles. »Policija preiskuje krajo. Danes (večeraj) ponoči so nam ukradli vsa kolesa. Tako da jutri (danes) ne bomo startali,« je na Twitterju zapisal Aleksander Kolobnev, dobitnik srebrne medalje na SP 2007 in 2009.

ODBOJKA - Danes ob 18. uri finale evropskega prvenstva

Italija za zlato z Rusijo

V včerajšnjem polfinalu »azzurri« boljši od Bolgarov, Rusi od Srbov

KOEBENHAVN - V današnjem finalu evropskega odbojarskega prvenstva za moške na Danskem (ob 18. uri) se bosta pomerila olimpijski prvak Rusija in druga z zadnjega prvenstva Italija, ki je včeraj v polfinalu zaslužen s 3:1 (19:25, 25:22, 25:15, 25:22) premagala Bolgarijo. »Azzurri« so po slabšem začetku in razmeroma gladko izgubljenem prvem nizu zaigrali zelo dobro in nato zanesljivo osvojili naslednje tri nize. Izkazali so se z veliko zaigranostjo, predvsem pa so v kritičnih trenutkih pokazali veliko več zbranosti kot Bolgari in bili na koncu boljši v vseh statističnih podatkih, kar še posebej velja za blok.

Med »azzurri« je bil tudi včeraj najuspešnejši mladi Luca Vettori (**na posnetku Ansa**), ki je dosegel 21 točk, izkazal pa se je tudi center Emanuele Birarelli s 15 točkami, od katerih je 3 dosegel z blokom. Z včerajšnjo zmago se je Italija uvrstila že v svoj deseti evropski finale in drugi zapored.

V prvem včerajšnjem polfinalu je Rusija premagala Srbijo s 3:1 (25:19, 24:26, 25:23, 25:15), ki tako ne bo mogla braniti evropskega naslova, ki ga je osvojila pred dvema letoma na Dunaju. Najboljši igralec srečanja je bil Nikolaj Pavlov, ki je dosegel 19 točk.

Pred finalnim srečanjem bo danes ob 15. uri še tekma za tretje mesto med Srbijo in Bolgarijo.

KOLESTARSTVO - Sklepni del svetovnega prvenstva

V dežju Nibali?

Italijan favorit na mokrem cestišču - Drugače pa Cancellara ali Sagan

FIRENCE - Kolesarsko svetovno prvenstvo v Firencah bo svoj vrhunec doživel danes (start ob 10.00) s člansko cestno dirko. V italijanskem taboru si želijo, da bi jim uspelo dirko zaključiti s slavjem Vicenza Nibali, a tekmecev za zlato ne manjka. Mrzlica je že zajela Toskano, kjer pričakujejo milijon in pol gledalcev, ki jih bodo Firenze z okolico le težko sprejele. Organizatorji so tokrat poskrbeli za izredno težko traso, dolgo kar 272 kilometrov s 3000 metri višinske razlike, na kateri računajo na domače slavje. Stavijo predvsem na Nibali, ki je letos slavil na Giru, izpustil francosko pentljo, nedavno pa je bil na Vuelti drugi. Poznavalci kot drugega italijanskega aduta izpostavljajo Filippa Pozzato.

A spisek izzivalcev in favoritov je dolg. Kolesarski strokovnjaki napovedujejo, da glede na traso dirke med favorite nesporno sodi Švicar Fabien Cancellara, ki je v Toskani že osvojil bron v kronometru, pa Španec Alejandro Valverde,

branilec naslova iz Valkenburga 2012 Belgijec ki je v vse boljši formi, pa Slovak Peter Sagan ter britanska zmagovalca Toura zadnjih let Bradley Wiggins in Christopher Froome. Na startu so praktično vsi najboljši.

Tekma se bo odločala v končnici. Zadnji krog, dolg skoraj 17 kilometrov, bodo kolesarji prevozili desetkrat. Nekateri so mnenja, da spominja na sklepni del dirke Milano - San Remo. V končnici je na vrsti strm vzpon, nato še pet kilometrov do cilja.

Taktik bo nedvomno veliko. Nibali in kolesarji njegovega kova vedo, da se bodo morali pred ciljem znebiti sprinterjev, a Sagan Gilbert in družina ciljajo prav na to, da bi na vzponu ostali v vodilni skupini. »Mi ne bomo lovili nikogar. Tekmeci naj lovijo nas. Nibali ni le tekmovalac za etapne dirke, kot Contador, ampak lahko zmaguje tudi na enodnevnih. Vsekakor je naš najmočnejši član,« pred dirko pravi dvakratni svetovni prvak Paolo Bettini, ki je v Italiji zdaj prevzel selektorsko vlogo.

Nibali naj bi šlo na roko tudi vreme, saj naj bi v nedeljo v Firencah deževalo. »Sam sicer ne bom plesal za dež, a v takih pogojih sme običajno še malo boljši,« je pred dirko še pristavil Nibali.

Kaj pa Slovenci? Na več kot 270 kilometrov dolgi progi v članski kategoriji bo glavni slovenski adut Janez Brajkovič, ki mu bodo pomagali Grega Bole, Borut Božič, Kristijan Koren, Matej Mugerli in mladi Jan Polanc.

»Glavni favorit je Slovak Sagan (na sliki),« je včeraj napovedal predsednik kolesarskega kluba Eppinger Ivo Doglia. Odbornik lonjerske Adrie Radivoj Pečar je bolj previden: »Na taki progi ni nikoli pravega favorita«

»Naš« ogled proge ...

Današnja dirka članov se bo začela v Lucchi. Zaključila se bo, po 272,26 kilometra, v Firencah.

V prvih sto kilometrih, od Lucche do Firenc, je le en zahteven vzpon, pri San Barontu. Ko bodo kolesarji dospeli v Firence, jih bo čakalo deset krogov po šestnajst kilometrov vsak. Krožna proga je živčna in ne dopušča trenutka miru. Takoj po cilju je oster ovinek na levo. Cestišče je široko. Kolesarji bodo šli mimo boxov ekip in nato se bo začel prvi vzpon na Fiesole. Vzpon ni zahteven, ampak je naklon stalen in konstantno je treba potiskati na pedale. Pri vrhu se cestišče zoži. Na vrhu, v središču Fiesola, je nameščena tribuna in velik ekran. Tu se konča prvi vzpon. Takoj zatem je zelo oster ovinek na levo. Sledi še nekaj zahtevnih ovinkov, nato pa se cesta razširi. A oddih traja malo. Sledi vrsta ovinkov, na enem so navijači izobesili transparent »Trattoria al curvone«. Proga je

nato valovita z nekaterimi ne preveč zahtevnimi ovinki. Po zavoju na desno se prične ulica Salvati in okoli petsto metrov dolg vzpon. Naklon je takoj 16%. Sledi široko cestišče in hiter spust. Tri kilometre pred koncem, po ovinku na levo, je še zadnji kratek vzpon. Nato spust z nekaterimi zahtevnimi ovinki, kot npr. eden na mostu čez železnico. Do zadnjega kilometra je cesta valovita. Od rdečega trikotnika, ki označuje zadnji kilometer, pa je cesta popolnoma ravninska brez ovinkov. Kdor je v vodstvu lahko nadzoruje zasledovalce. Slednji pa lahko močno potisnejo na pedale, seveda če imajo še dovolj moči, in ujamejo ubežnika. Večina kolesarjev si je že pred časom ogledala teh zadnjih šestnajst kilometrov, zato natanko vedo kako lahko kolesarijo in kje lahko napadejo. Vse načrte in strategije pa lahko pomeša vreme. Napovedi niso najboljše. V slučaju, da postane cestišče mokro, bodo lahko le najbolj drzni drveli med spustom. Med temi je prav gotovo Nibali, ki ga prav zaradi tega vsi uvrščajo v ožji krog favoritov. (E.B.)

KOŠARKA - Breg izgubil v uvodnem krogu deželne C-lige v Lignanu

Tržič zaslužen

Alen Semec (Breg)

KROMA

Breg - Falconstar Tržič 66:85 (15:31, 33:44, 45:67)

Breg: Gregori, Metz 22 (3:4, 5:8, 3:2), Geleni 8 (1:4, 2:4, 1:5), Crismani 5 (2:2, -, 1:3), Semec 11 (3:4, 4:4, -), Spigaglia 5 (3:4, 1:5, 0:1), Mattiassich, Kos 10 (-, 2:9, 2:7), Grimaldi 5 (1:2, 2:3, -). PON: v 25. min. Grimaldi.

»Že pred tekmo smo dobro vedeli, da je pred nami močan nasprotnik,« je po tekmi dejal predsednik ŠD Breg Walter Mocor, ki je nato dodal: »Častno smo se borili, za nas pa je bila usodna prva četrtina, ko nismo začeli najbolj zbrano in nasprotnik je to izkoristil. Pri tržiški ekipi namreč igra

cel kup zelo izkušenih košarkarjev, med katerimi izstopata Laezza in Coli, ki sta igrala tudi v A-ligi. Zaradi tega bo Falconstar v letošnji sezoni glavni kandidat za napredovanje v višjo ligo.«

V drugi četrtini so se skušali košarkarji Brega zbrati in reorganizirati. Delno jim je uspelo. Začetni zaostanek pa je bil le prehud zalogaj, tako da so tržiški košarkarji uspeli do konca obdržati »varnostno razdaljo«. Najboljša strelca nasprotnikov sta bila Graziani in Coli, ki sta zbrala po 15 točk. Brežani so si že v uvodnih četrtinah nabrali cel kup osebnih napak, kar je negativno vplivalo na potek srečanja.

Tea Ugrin ambasadorka športa

Italijanski državni prvakinja v športni gimnastiki, tržaški Slovenki Tei Ugrin (članica tržaškega kluba Artistica '81), so včeraj v Rimu podelili priznanje državnega olimpijskega komiteja CONI ambasadorke športa med mladimi. 14-letno Teo, ki je zmagala na državnem prvenstvu v Anconi, sta spremljala tržaška trenerja Diego Pecar e Teresa Macri.

NOGOMET - V promocijski ligi nova zmaga ekipe kriškega društva

Trojček kriške Vesne

Vesna - Trieste Calcio 1:0 (0:0)

Strelec: Dragosavljević v 78. min.
Vesna: E. Carli, G. Kerpan, A. Ros-sone, Božič, Škrbina, Pin, Dragosavljević (od 85. Furlan), A. Kerpan (od 70. Vitali), Bubnich (od 61. Maddalena), Muiesan, Giannone. Trener: Zanuttig.

Trieste Calcio: Manosperti, Del Moro, Cerar (od 74. Zucchini), Sardo (od 75. Miot), Godas, L. Fantina, Podgornik, Gajčanin, Cannone, Del Vecchio (od 55. C. Fantina), Kurdi. Trener: De Bosicchi.

Rdeč karton: v 84. L. Fantina (dvojni opomin).

Navijači kriške Vesne so se veselili tretje zaporedne zmage »plavih«, ki resnici na ljubo, niso prikazali lepe igre. Več priložnosti so celo imeli gostje, ki so v drugem polčasu zadeli vratnico (v 49. minuti). Vsaj trikrat pa je odločilno posredoval domači kapetan, vratar Edvin Carli.

Začetek tekme ni bil najbolj obetaven. Četrť ure je minilo v znamenju premoči Trieste Calcio, pri katerem sta igrala tudi nekdanja nogometaša Vesne, Srb Gajčanin in Luis Fantina, brat Christiana, ki je vstopil na igrišče v drugem polčasu. Nekdanji igralec Krasa se včeraj ni izkazal. Podobno ni blestel niti MVP včerajšnjega srečanja, Dejan Dragosavljević. Do 78. minute so se številni spraševali, ali je srbski nogometaš kriškega kluba sploh na igrišču. V pravem trenutku pa je zaustavil žogo pred šestnajstmetrskim prostorom, se obrnil, sprožil močan strel, ki je poletel neubranljivo v sedmiko. Na tribuni se je oglasil zborček »Ale Vesna ...«. Do konca tekme se rezultat ni več spremenil, saj so gostje ostali šest minut pred koncem z možem manj na igrišču. Srbski sodnik je pokazal rdeč karton mlajšemu Fantini.

Po tekmi so se Zanuttigovi fantje veselili novega uspeha, tretje zaporedne zmage. »Bomo smo dovolj prisebni, da smo igrali zbrano vse do konca tekme. Dali smo vse od sebe in na koncu je bil trud poplačan,« je dejal kapetan **Edvin Carli**. Spremljevalec Vesne **Fabio Urlini** je kritično ocenil nastop plavih: »Nismo igrali dobro. Igra je bila umazana in malo je bilo lepih akcij. Na koncu smo zmagali, ker smo do konca verjeli in si želeli treh točk.«

V nasprotnem taboru so bili igralci in vodstvo kluba precej razočarani. »Sodeč na priložnosti, bi si zaslužili zmago. Kot dobro vemo, pa v nogometu ne zmagava vedno najboljši. Vsekakor so se nogometaši Vesne potrudili. Mi pa smo popustili v odločilnem trenutku,« je po tekmi dejal nekdanji nogometaš Krasa **Christian Fantina**, ki zaradi bolečin v hrbtu tekme ni začel v prvi enajsterici.

Ostala izida: Sevegliano - Pro Cervignano 2:2, Sangiorgina - Isonzo 2:0.

Na naši spletni strani www.primorski.eu je pod člankom Športna sobota priložen videointervju s kapetanom kriške Vesne Edvinom Carlijem. (jng)

V Križu je bilo včeraj popoldne veliko ostrih dvobojev. Sodnikova piščalka je ostala večkrat nema

KROMA

NOGOMET - V 1. amaterski ligi na gostovanju v Trstu

Zamujena priložnost

Primorec igral neodločeno in zgrešil enajstmetrovko - Ferletič odločilen za Mladost, poraz Primorja

1. AMATERSKA LIGA

Costalunga - Primorec 1:1 (0:0)

Strelec: Debernardi v 55. iz 11-m
Primorec: Sorrentino, Di Gregorio (Lodi), A. Cappai, R. Castrillon, Mascarin, Debernardi, Školnik, Menichini, Ruzzier (Lauro), D'Avanzo, M. Castrillon (Sau), trener Biloslavo.

Trebenški Primorec je spet zamudil veliko priložnost, da bi osvojil tri točke. V gosteh pri ekipi Costalunge je bil absolutni gospodar na igrišču, imel številne priložnosti za gol, zadovoljiti pa se je moral s točko. Igralci trebenskega moštva bi lahko že prvi polčas sklenili vsaj z enim zadetkom prednosti. Poleg številnih zelo ugodnih priložnosti za gol so z Menichinijem zgrešili tudi enajstmetrovko. Primorec je z napadalno igro nadaljeval tudi v drugem polčasu in v 10. minuti zaslužen povedel: domači branilci so v kazenskem prostoru zrušili na tla Miguela Castrillona in sodnik je drugič pokazal na belo točko. Enajstmetrovko je uspešno izvedel Debernardi. Gostje so nadaljevali z napadi in si pravili najmanj še tri priložnosti za gol. Ko je vse kazalo, da bo trebensko moštvo odneslo domov vse tri točke, je Costalunga v sodnikovem podaljškju po napaki Primorčeve obrambe dosegla izenačujoči zadetek. (lako)

Ostala izida: Turriaco - Begliano 3:1, Isontina - Mariano 1:2.

3. AMATERSKA LIGA

Mladost - Fiumicello 1:0 (1:0)

Strelec: Matej Ferletič v 23. min.
Mladost: D. Devetak, D. Peric (od 90. Bellini), Magaglio, Bagon, Patessio (od 70. Pison), Bressan, E. Kogoj, Ferletič, Cadez (od 77. Vižintin), M. Peric, Skarabot.

Doberdobski plavo-rdeči so še drugič zapored zmagali. Odločilni gol je v prvem polčasu s prostega strela dosegel Matej Ferletič. V prvem polčasu sta si bili moštvi precej enakovredni. Priložnosti so se vrstile tako na eni kot na drugi strani. V drugem polčasu pa so domačini igrali zelo zbrano in so dokazali, da so boljše ekipe. Gostje so zaradi izključitve ostali tudi z možem manj na igrišču. Mladost bi lahko dosegla še drugi gol, toda Bressan je zgrešil najstrožjo kazen.

Audax - Primorje 2:0 (1:0)

Primorje: Giadirri, De Marco (od 52. Persi), Doliani (od 55. Siloci), Jarc, Issich, Zidarich, Romano (od 81. Paoletti), Mescia, Danieli, Castiglione, Mihic. Trener: Ravalico.

Slab začetek Primorja, ki se je vrnilo iz Gorice praznih rok. Poraz je bil za služen, saj je bila premoč domačinov očitna. V prvem delu so bili vedno prvi pri žogi in bi lahko povedli že na začetku tekme. Prvi gol je padel v 35. minuti, ko je bil Jarc nepazljiv na nasprotnikovega napadalca. Niti po prejetem голу ni bilo reakcije. Prvi strel v okvir vrat je izvedel Castiglione iz prostega strela šele v 38. minuti. Tudi v dru-

ŠPORTEL - Jutri Prva oddaja s Tavčarjem in našo košarko

Jutri (začetek ob 18.00) bo po televiziji Koper-Capodistria znova šla v eter športna oddaja Športel, ki jo vodi Igor Malalan. Uvodna oddaja bo namenjena košarki, in sicer poglavju o združevanju oziroma novem sodelovanju med Jadranom, Borom in Bregom. Gostje v studiu bodo predsednik Jadrana Adriano Sos-si, načelnik Bregove košarkarske sekcije Boris Salvi in predsednik KK Bor Bruno Kneipp. V studiu bo o pravkar končanem EuroBasketu spregovoril športni komentator Sergio Tavčar.

Obvestila

AŠZ GAJA - orientacijski odsek prireja v danes, 29. septembra v Dolini tekmo v orientacijskem teku po vaških ulicah in okolici, veljavno za deželno prvenstvo »Mestna jedra«. Poleg agonističnih kategorij bodo na voljo tudi dve začetniški kategoriji z lažjimi in krajšimi progami za začetnike in rekreativce. Zbiranje od 8:30 dalje pred občinskim športnim centrom Silvano Klabjan, prvi start bo ob 10.00. Prijave so možne še danes zjutraj, do 9.30 oz. do razpoložljivosti kart. Vse informacije na spletni strani www.origaja.it.

ŠZ JADRAN sklicuje v četrtek, 3. oktobra, ob 19.0 v prvem in ob 19.30 v drugem sklicanju volilni občni zbor v dvorani Zkb na Opčinah.

AŠD BREG sporoča urnike otroške telovadbe in rekreacije za odrasle v športnem centru Klabian v Dolini. Otroška telovadba se bo začela v soboto, 5. 10., ob 9.30. Večerna rekreacija za odrasle pa v petek, 4. 10., ob 21.00. Jutranja rekreacija za odrasle pa v četrtek, 3. 10., ob 8.30. Informacije: 3473591855 (Boris).

ŠD BREG sporoča, da bo v letošnji sezoni rekreacija za košarkarje ob četrtrkih, od 21.00 do 22.30 v telovadnici Roli v Naselju Sv. Sergija. Prvo srečanje bo v četrtek, 03.10.

SK DEVIN vabi na Društveni praznik v nedeljo, 6. 10., v Lovsko koč v Gorjanskem od 12.00 dalje. Predstavili bomo dejavnost in prihajajoči zimski sezoni, tečaje na plastični stezi in na snegu, smučarski sejem in druge pobude.

ŠD KONTOVEL - odsek za ritmično gimnastiko vabi deklice od drugega letnika vrtca do drugega razreda osnovne šole na treninge ob ponedeljkih in četrtrkih od 16.30 do 17.30 v telovadnici na Kontovelu.

ŠPORTNA ŠOLA TRST obvešča, da bo telovadba za otroke od 6. do 8. leta ob ponedeljkih od 17.30 do 18.30 na Stadionu 1. Maj in četrtrkih od 17.00 do 18.00 v telovadnici v Lonjerju. Informacije v uradu Stadionu 1. Maj, tel. 040-51377 ali e-pošta: urad.bor@gmail.com.

ŠZ BOR obvešča, da se bo telovadba za odrasle začela jutri, v ponedeljek, 30. septembra. Urnik: ponedeljek in petek 9.00-10.00 in 10.00-11.00 s prof. Drasičem ter torek in četrtek 17.30-18.30 s prof. Meulio. Informacije v uradu Š.Z. na Stadionu 1. Maja, tel. 040-51377, urad.bor@gmail.com.

AŠD MLADINA organizira smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini z društvenimi učitelji: pričetek v torek, 1. oktobra, od 16. do 18. ure in nadaljevalni tečaj v sredo, 2. oktobra, od 16. do 18. ure. Informacije na tel. 347-0473606.

ASD SHINKAI KARATE CLUB obvešča, da se bodo treningi začeli 1. oktobra v zgonski telovadnici, torek/petek otroci, sredo/petek odrasli. Info: 3346218712, 3473955129, www.shinkaikarate.it.

PREDSMUČARSKA TELOVADBA SPDT - Smučarski odsek SPDT obvešča, da se v sredo, 2. oktobra začenja predsmučarska vadba za odrasle, ki bo v telovadnici šole Codermatz v ulici Pindemonte 11 v Trstu, z začetkom ob 20.30. Za informacije in prijave pokličite na tel.št. 3356123484.

ŠD ZARJA obvešča, da se bo s 1. oktobrom pričela splošna rekreacijska vadba, ki jo bo vodila prof. Silva Meulja ob torkih in četrtrkih od 20. do 21. ure v športnem centru Zarja v Bazovici. Informacije na tel. 333-1755684 (od 19. do 21. ure).

AŠD SK BRDINA prireja ob petkih v prostorih telovadnice v Repnu od 20.30 do 22.00 »rekreacijo za odrasle« s pričetkom 4. oktobra. Informacije in vpisovanje v večernih urah na tel. št. 349-7338101 (Tatjana), 347-4421131 (Valentina).

Domači šport

DANES

Nedelja, 29. septembra 2013

NOGOMET

ELITNA LIGA - 15.30 v Korenu: Virtus Corno - Kras
PROMOCIJSKA LIGA - 15.30 v Štandrežu: Juventus - San Giovanni

1. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Ogleju: Aquileia - Sovodnje; 15.30 v Dolini: Breg - Gradese

2. AMATERSKA LIGA - 15.30 na Proseku, Rouna: Alabarda Calcio - Zarja

3. AMATERSKA LIGA - 15.30 na Padričah: Gaja - Lucinico

DEŽELNI NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Repnu: Kras - Muggia

NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Pavii di Udine: Union 91 - Juventus

NAJMLAJŠI - 10.30 v Špetru ob Soči (San Pier): Isonzo - Juventus; 10.30 v Gorici, Ul. Colonia: Azzurra - Sovodnje; 10.30 na Rouni na Proseku: Kras - Cgs

KOŠARKA

DEŽELNA C-LIGA - 17.00 v Lignanu, Drevored Europa: San Daniele - Bor Radenska

ODBOJKA

MEMORIAL LAURE MAVER - 10.00 v Trstu, 1. maj: Zalet veteranke - Virtus, sledi Zalet - Ankanan; 15.00 za 3. mesto, sledi finale

ESTETSKI ŠPORTI

1. FESTIVAL ZŠSDI - 16.00 na Opčinah, Pikelc: nastopajo ŠD Polet, ŠZ Olympia, ŠZ Bor, ŠD Cheerdance Millenium in KSD Vipava

ORIENTACIJSKI TEK

10.00 v Dolini, start v športnem centru Silvana Klabiana, organizator ŠZ Gaja

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM Na kanalu 103

20.00 Tv Kocka
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Lynx Koncert, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.20 Show: Ballando con le stelle **7.00** 8.00, 9.00 Dnevnik **7.05** Nan.: 14° Distretto **8.20** Dok.: Quark Atlante – Immagini dal pianeta **9.05** Dreams Road **10.00** Paese che vai. Luoghi, detti, comuni **10.30** A Sua immagine **10.55** Maša, sledi Angelus **12.20** Linea Verde Estate **13.30** 16.30, 20.00 Dnevnik **14.00** Talk show: Domenica in... L'Arena **16.35** Show: Domenica in **18.50** Kviz: L'eredità **20.40** Igra: Affari tuoi **21.10** Nad.: Un caso di coscienza **23.20** Speciale Tg1

Rai Due

7.00 Risanke **9.35** New Art Attack **10.00** Dok.: Voyager Factory **10.10** Dok.: Ragazzi, c'è Voyager **10.50** Dok.: A come Avventura **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** Dnevnik **13.45** Quelli che aspettano... **15.40** Show: Nicola Savino in Quelli che il calcio **17.10** Športna rubrika **18.10** 90° minuto **19.35** Nan.: Squadra Speciale Cobra 11 **20.30** Dnevnik **21.00** Nan.: NCIS **22.40** La Domenica sportiva

Rai Tre

7.20 Nad.: La grande vallata **8.15** Film: Ercole contro Roma **9.45** Tgr Speciale Ambiente Italia – Puliamo il mondo **12.00** Dnevnik **12.25** TeleCamere **12.55** Prima della prima **13.25** Passepartout **14.00** Dnevnik **14.30** Aktualno: In \\u00BD Ora **15.05** Kolesarstvo: SP **17.25** Film: Un vero amore per Leah **18.10** Nan.: Squadra Speciale Vienna **18.55** 22.45 Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Rubrika: Blob **20.10** Talk show: Che tempo che fa

23.00 Show: Sostiene Bollani

Rete 4

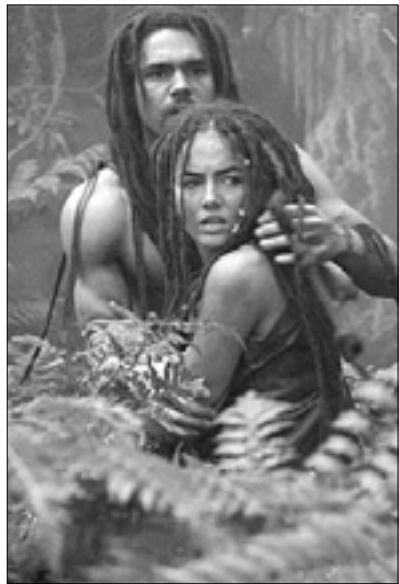
7.10 Media Shopping **7.40** Superpartes **8.45** Nan.: Vita da strega **9.20** Le storie di viaggio a... **10.00** Sv. Maša **11.00** 12.00 Rubrika: Pianeta mare **11.30** Dnevnik **13.00** Dok.: Life – Uomo e natura **13.40** 14.40 Donnavventura **14.00** Dnevnik **14.55** Film: Don, un cavallo per amico **16.00** Film: I berretti verdi **18.55** Dnevnik in vremenske napovedi **19.35** Nad.: Il comandante Florent **21.30** Nad.: Tempesta d'amore **23.15** Film: Il pianista

Canale 5

6.00 Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.00** Dnevnik **9.05** Nad.: Elisa di Rivombrosa **10.20** Resn. show: The Chef - Scelgo e creo in cucina **11.30** Le storia di Melaverde **12.00** Melaverde **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Show: Larca di Noè **14.00** Show: Domenica Live **18.50** Kviz: Avanti un altro! **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Paperissima Sprint **21.10** Talent show: Io canto **0.20** Show: X-Style

Italia 1

7.00 Superpartes **7.35** Nan.: Hannah Montana **8.25** Nan.: Tutto in famiglia **8.50** Film: Beethoven 5 **10.45** Motociklizem: Moto3, VN Aragonije, prenos dirke **12.00** Dnevnik **12.15** Motociklizem: Moto2, VN Aragonije, prenos dirke **13.10** Sport Mediaset – XXL **14.00** Motociklizem: MotoGP, VN Aragonije, prenos dirke **15.00** Fuori giri **15.50** Film: Piccolo grande amore **18.00** Nad.: Mike & Molly **18.30** Dnevnik **19.00** Nan.: Così fan tutte

19.30 Film: 10.000 A.C. **21.25** Adam Kadmon

La 7

7.00 7.55 Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Film: I tre moschettieri **11.40** Nad.:

VREDNO OGLEDA

Cuore d'Africa **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Film: Il sentiero della violenza (vestern) **16.30** Nan.: The District **18.10** Film: La libreria del mistero **20.00** Dnevnik **20.30** Linea gialla remix **21.00** Nad.: Grey's anatomy **23.45** Nad.: Saving Hope

Tele 4

6.30 Ricette di Giorgia **7.00** Voci in piazza **12.30** 19.45 Qui studio a voi stadio **18.00** Ricette di Giorgia **18.20** Tanta salute **19.00** Cartellino rosso **23.00** Dnevnik **23.15** Rotocalco Adnkronos **23.30** Trieste in diretta

Slovenija 1

7.00 Risanke **10.15** Nan.: Dedek v mojem žepu **10.45** Sledi **11.20** Ozare **11.25** Obzorja duha **12.00** Odd.: Ljudje in Zemlja **13.00** Poročila, šport in vremenska napoved **13.30** Legende velikega in malega ekrana **14.30** Slikovitih 55 **15.40** Film: Majhni glasovi **17.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **17.20** Dok. odd.: Skrivnosti reke Apaporis **18.35** Risanke **18.55** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **19.25** Zrcalo tedna **20.00** Slovenska popevka 2013 **22.10** Intervju **23.05** 0.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved **23.35** Slovenski magazin

Slovenija 2

7.40 Skozi čas **8.40** Globus **9.40** Slovenski magazin **10.10** Turbulenca **10.45** Glasbena matineja **12.20** Odbojka: EP, Srbija – Rusija, pon. **14.30** Kolesarstvo: SP, cestna dirka, člani, vključitev v prenos **17.00** Žogarija **17.55** Odbojka: EP, finale, prenos **19.50** Zrebanje Lota **20.00** Dok. odd.: Ham, vesoljski potnik št. 65 **20.50** City folk **21.20** Dok. odd.: Nepreštetni ljudje **22.55** Kratki film: Lojze se je zbudil tako, kot ponavadi **23.20** Aritmija

Slovenija 3

6.10 Primorska kronika (pon.) **6.30** 7.05, 8.10, 21.30 Žarišče **6.35** Poslanski premislek **6.50** 14.50, 18.15 Tedenski pregled **7.35** 12.20, 15.40 Svet v besedi in sliki **10.25** Kronika **11.00** Pogovor s predsednico vlade **12.05** Utrip **13.30** Prvi dnevnik **16.00** Satirično oko **16.45** Na tretjem... **17.30** Poročila **17.45** Kronika **19.00** Dnevnik **20.00** Tedenski izbor **20.35** Zrcalo tedna **21.15** Tedenski napovednik

Koper

14.00 Čezmejna Tv **14.10** Vsedanes - Svet **14.20** Il Caravaggio a Roma **14.50** „Q“ **15.35** Mediteran **16.05** Folkfest 2013 **16.55** Potopisi **17.25** Le parole più belle **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Pesem Kamna **19.00** 22.15 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Avtomobilizem **19.50** Kino Premiere **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Odbojka: EP **22.30** Lynx Magazin **23.30** Slovenia Magazine

Tv Primorka

15.00 16.30 Tv prodajno okno **15.30** Kmetijska oddaja **17.00** Žogarija na Ptuiju **17.30** Povest o sveti Heleni in sveti Marjeti **18.30** Besede miru **19.00** Pravljica **19.15** Duhovna misel **19.30** 22.00 Tedenski pregled **20.00** Na Postojnskem **20.30** Tradicionalna briška poroka **21.00** Moje fotografije **22.30** Glasbeni večer, Tv prodajno okno, Videostrani

POP Pop TV

7.00 Risane, otroške in zabavne serije **10.45** Nan.: Morske deklice - H2O **11.10** Film: Nedolžen **13.00** Nad.: Razočarane gospodinje **13.50** Serija: Ljubezen skozi želo-dec **14.25** Serija: Jamie – obroki v pol ure **14.55** Serija: Kuharski dvoboj tortic **15.55** Serija: Nigellissima **16.30** Film: Princessin zaščitni program **18.15** Ana kuha **18.55** 24UR – novice **20.00** Serija: Gostlina išče šefa **21.05** Film: Ti, ti lažnivec (kom., i. J. Carrey) **22.45** Film: Zlobna sestra

Kanal A

6.00 Risanke in otr. nanizanke **8.25** Serija: Navihanci iz Benidorma **8.50** Serija: Zakladi s podstrešja **9.45** ŠKL – Šport mladih **10.40** Tv Prodaja **10.55** Astro Tv **12.00** Motociklizem: VN Aragonije, prenos dirke **15.20** Film: Priskoči! **17.05** Serija: Merlinove pustolovščine **18.00** Volan **18.35** Nan.: Nove pustolovščine stare Christine **19.10** Pazi, kamera! **20.00** Top Gear: 50 let Bondovih super avtov **21.20** Top 4 s Tjašo Kokalj **22.20** Svet – Povečava **22.50** Film: Rezilo

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 ; Sv.maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00, 10.50, 14.10 Music box; 10.15 Iz domače zakladnice; 11.10 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Obzornik – gost Anton Petje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Istrska srečanja; 15.30 Z goriške scene; 16.00 Šport in glasba; 17.30 Z naših prireditvev; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 5.50, 8.45, 9.00 Radijska Konika; 6.40 Pesem tedna RK; 7.00, 9.00, 19.45 Jutranja Kronika; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00 Vremenska napoved; 8.30 Jutranjik; 9.10 Prireditve danes; 9.30 Torklja; 10.30 Poročila; 11.00 Primorski kraji; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Opoldnevnik; 14.30 Na športnih igriščih; 15.30 DIO; 17.30 Vreme in ceste; 19.00 Dnevnik; 20.05 Okrog osmih; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 KOKTA.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 7.15, 8.15, 10.30, 12.30, 17.30, 19.30 Dnevnik; 8.00, 14.30 Pesem tedna; 8.30 Il giornale del mattino; 9.00, 10.35, 13.35, 19.00, 20.30, 22.00 Glasbena lestvica; 9.30 Sonoramente classici; 10.15, 19.20 Sigla single; 11.00 La biblioteca di Babele; 11.30 La Slovenia in 15 punti da vedere e assaporare; 12.00 Ora musica; 13.00 Temo scuola/Luoghi e tradizioni/Speciali/Detto tra noi in musica; 15.00 E... state freschi – Hot hits; 17.00, 23.00 Pic-Nic elettronica; 18.00 Album charts; 20.00 Luoghi e sapori; 21.00 My chance on air; 21.30 Sonoricamente Puglia, 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 7.15 Obvestila; 8.05 Igra za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05, 12.10 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.20 Za kmetovalce; 14.30 Reportaža; 15.30 DIO; 16.30 Siempre primeros (pon.); 18.15 Violinček (pon.); 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd. v angl. in nem.; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30 Vremenska napoved; 7.00 Jutranja Kronika; 8.25 Vreme, temperatura, onesnaženost zraka; 8.45 Koledar prireditvev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Naval na šport; 9.35, 16.08 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedljski gost; 11.35, 14.20 Obvestila; 12.00 Centrifuga (pon.); 13.00 Športno popoldne; 13.10 Predstavitev oddaje s pregledom novic; 14.35 Odskočna deska; 15.30 DIO; 16.30 Mladi in legende... na en koš; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov dneva; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Generator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Drugi val.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Napoved sporeda; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Evangelicansko bogoslužje; 11.00 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska tega tedna;

14.35 Nedeljsko operno popoldne; 15.30 DIO; 16.00 Sporedi; 16.05 Musica noster amor; 18.05 Spomini, pisma in potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obisk kraljice; 20.00 Vokalno-instrumentalna glasba; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHZ).

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Teden boste začeli z optimizmom. Z obveznostmi se boste spopadali samozavestno, včasih celo pretirano svojeglavo. Ljubezen: obdobje pred vami bo polno dinamike in čustev.

BIK 21.4.-20.5.: Na delovnem mestu se bo zgodila sprememba, ki pa ne bo sledila pričakovanim smernicam. To vas bo popolnoma obremenilo, vaša koncentracija bo močno padla.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Pred vami so težji dnevi. Primanjkovalo vam bo energije, zato boste slabe volje. Dobro se boste počutili le v domačem okolju. Poskušajte se oddaljiti od stresnih okoliščin.

RAK 22.6.-22.7.: Močna tekmovalnost bo v prihodnjem tednu izrazita na področju vaših interesov. V iskanju dobrih rezultatov boste zapostavili ljudi, ki si tega ne zaslužijo, sami pa tega ne boste opazili.

LEV 23.7.-23.8.: Sonce bo vstopilo v vašo tretjo hišo. Začutili boste željo po znanju in se učenju tudi posvetili. Čutili boste močan stik z notranjim jazom, kar vas bo navdalo z dobro samopodobo.

DEVICA 24.8.-22.9.: Na delovnem mestu se boste znašli pred oviro, ki je na začetku ne boste znali premagati. V reševanje problema boste morali vložiti veliko energije in pokazati močno voljo.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Nekdo, ki si je v zadnjem času poskušal pridobiti vašo naklonjenost in zaupanje, bo poskušal vplivati na vas. Temu se na vsak način izognite in pretrgajte stike s to osebo.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Odprite se osebi, ki ji že nekaj časa ne pokažete pravih čustev. Bodite iskreni in se ne skrivajte za lažno osebnostjo. Le tako boste dosegli tisto, kar poskušate.

STRELEC 23.11.-21.12.: Raven vaše energije se bo dvignila, vi pa se boste počutili kot prenovljeni. Na delovnem mestu boste polni zagona, prav tako se boste odlično ujeli s kolektivom.

KOZOROG 22.12.-20.1.: V priateljstvu je pred vami velika sprememba. Ali bo pozitivna ali negativna, bo odvisno od teške odločitve. V službi boste postavljeni pred izziv, ki bo zahteval timsko delo.

VODNAR 21.1.-19.2.: Popolnoma boste odtujeni od realnosti in brez občutka za ljudi okoli sebe. Denar: veliko energije boste vložili v urejanje financ, zato boste premalo časa posvetili družini.

RIBI 20.2.-20.3.: Kljub uspehu na delovnem mestu se vaše splošno razpoloženje ni izboljšalo. Problem tiči v nerešeni težavi, ki jo ohranite z neko osebo. Pogovor bo rešil trenutni nesporazum.

Rai Nedelja, 29. septembra
Rai Movie

Will hunting. Genio ribelle

ZDA 1997

Režija: Gus Van Sant

Igrajo: Matt Damon, Robin Williams in Ben Affleck

Will Hunting je zaposlen pri uglednem Massachusetts Institute of Technology. Kljub izredni inteligenci, se posveča čiščenju univerzitetnih prostorov in pospravljanju čilnic. Vse do trenutka, ko čisto naključno profesor Lambeau odkrije njegovo neverjetno nadarjenost za reševanje še tako zapletenih matematičnih nalog. Presenečeni docent nemudoma pošlje Willa Huntinga k prijatelju psihologu.

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM Na kanalu 103

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželni Tv Dnevnik, sledi Čezmejni TV-Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** La prova del cuoco **13.30** 17.00 Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Show: Verdetto finale **15.20** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Nad.: Un caso di coscienza **23.20** Aktualno: Porta a porta

Rai Due

7.00 Risanke **8.05** Sorgente di vita **8.35** Nad.: Heartland **9.05** Nad.: Settimo cielo **10.00** Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Detto fatto **16.15** Nan.: Ghost Whisperer **18.15** Dnevnik **18.45** Nad.: Squadra Speciale Cobra 11 **19.35** Nan.: NCIS **20.30** 23.15 Dnevnik **21.00** Nan.: Una mamma imperfetta **21.10** Resn. show: Pechino Express obbiettivo Bangkok **23.30** Show: Made in Sud

Rai Tre

6.00 Dnevnik **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Reportaža: Mi manda Rai Tre **11.10** Elisir **12.00** Dnevnik **12.45** 20.15 Pane quotidiano **13.10** Nad.: Terra nostra **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Tgr Piazza Affari, sledijo rubrike **15.00** Nan.: Le nuove avventure di Flipper **15.45** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **18.55** 0.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.35** Nad.: Un posto al sole

21.05 Report **22.50** Sfide

Rete 4

6.20 Rubrika: Media shopping **6.50** Nan.: Chips **7.45** Nan.: Charlie's Angels **9.00** Nan.: Siska **10.00** Nan.: Carabinieri **10.50** Ricette all'italiana **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.00** Nan.: Detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.00** Dnevnik **14.45** Lo sportello di forum **15.30** Nan.: Flikken – Coppia in giallo **16.35** Nan.: My life **16.55** Film: Perry Mason – Partitura mortale **18.55** Dnevnik **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.25** Aktualno: Quinta colonna – Il Quotidiano **21.10** Aktualno: Quinta colonna

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.40** La telefonata di Belpietro **8.50** Talk show: Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum (v. R. Dalla Chiesa) **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.10** Nad.: Il segreto **16.55** Talk show: Pomeriggio Cinque **18.50** Kviz: Avanti un al-

tro! **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Show: Striscia la notizia – La Voce dell'irruenza **21.10** Serija: Squadra Antimafia

23.15 Film: Ocean's Eleven – Fate il vostro gioco

Italia 1

6.55 Nan.: Friends **7.50** Nan.: La vita secondo Jim **8.45** Nad.: Tutto in famiglia **9.45** Nad.: Royal pains **10.35** Nad.: Dr. House – Medical division **12.25** Dnevnik in sport **13.40** Nan.: Futurama **14.10** Simpsonovi **14.35** Nan.: What's my destiny Dragon ball **15.00** Nan.: Naruto **15.25** Nan.: Si salvi chi può **15.35** Nan.: Two broke girls **16.00** Nan.: How I met your mother **16.55** Nad.: Community **17.50** Nad.: Mike & Molly **18.30** Dnevnik **19.20** Nan.: Così fan tutte **19.25** Nan.: CSI – Miami **21.10** Show: Colorado

La 7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **13.30** 20.00 Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nan.: Le strade di San Francisco **16.30** Nan.: The District **18.15** Nan.: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Piazzapulita

Tele 4

7.00 8.30 Deželni dnevnik **7.25** Aktualno: Salus Tv **7.40** Dok.: Borgo Italia **8.05** Dok.: Luoghi magici **12.45** Aktualno: Musa Tv **13.00** Ricette di Giorgia **13.20** Dnevnik **13.45** Rubrika: Qui studio a voi stadio **16.30** Dnevnik **17.00** Trieste in diretta **18.00** Calcio.Puntozero **19.00** Aspettando la Barcolana **19.30** 20.30 Dnevnik **20.00** Il caffè dello sport **21.00** Film: La mia geisha **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved **23.30** Trieste in diretta

Slovenija 1

6.20 Utrip **6.35** Zrcalo tedna **6.55** Dobro jutro **10.10** 15.50, 18.40 Risanke in odd. za mlade **12.00** Odd: Ljudje in zemlja **13.00** 15.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.35** Polnočni klub (pon.) **15.10** Dober dan, Koroška **16.45** Dobra ura **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **18.30** Infodrom **18.55** Dnevnik, kronika, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Studio City **22.00** Odmevi **22.40** Vreme, Kultura, Šport **23.05** Podoba podobe **23.40** Knjiga mene briga

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **8.20** Otroški infokanal **9.00** Zabavni infokanal **11.30** Dobro jutro **14.25** 19.00, 23.50 Točka **15.50** Med valovi **16.20** Kaj govoriš? **16.35** Dok. odd.: Šifra – Aljaški psi **17.35** Dober dan, Koroška! **18.05** Prava ideja! **18.30** To bo moj poklic **19.50** Žrebanje 3x3 plus **6** **20.00** Film: Dediščina Evrope **21.30** Nad.: Vera **23.00** Slikovitih 55

Slovenija 3

6.00 9.00, 19.55, 21.55 Sporočamo **6.35** 13.00 Svet v besedi in sliki **7.00** Izbor, SVS

8.00 9.30, 10.30, 15.30, 17.25 Poročila **9.10** 21.30 Žarišče **9.40** Tedenski izbor **11.25** Zrcalo tedna **12.00** 15.45 Satirično oko **13.15** Utrip **13.30** Prvi dnevnik **15.05** Poslanski premislek **16.35** Tedenski napovednik **17.50** 19.30, 21.45 Kronika **18.40** 21.25 Beseda volilcev **19.00** Dnevnik **20.00** Aktualno **20.30** 22.55 Na tretjem... **22.00** Tednik **23.20** Odmevi

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Vsedanes – Šola **15.00** Ciak Junior **15.30** Lynx Magazine **16.30** Vesolje je... **17.00** Avtomobilizem **17.15** Ora Musica **17.30** Istra in... **18.00** 23.00 Športel **18.35** Vremenska napoved **18.40** 22.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** 22.30 Šport **20.00** Mediteran **20.30** Artevisione **21.00** Meridiani **22.15** Kino premiere **23.30** Melodije v parku časa

Tv Primorka

8.35 9.00, 10.30, 16.30, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** 16.45 Pravljica **9.30** 18.30 Naš čas **11.00** Novice, Videostrani **17.30** Mozaik za gluhe in naglušne **19.30** Dnevnik, vremenska napoved, kultura, napovedujemo... **20.00** Znanstveni večer **21.00** Predstavlja: Slovska mladinska kuharska reprezentanca **21.30** Dnevnik Tv Primorka, Vreme, Kultura **22.00** Glasbeni večer

POP Pop TV

6.00 Risanke **8.30** 16.45 Nad.: Vihar **9.25** 10.35, 11.45 Tv Prodaja **9.40** 14.55 Nad.: Ljubljena moja **10.50** 15.50 Nad.: Rožnati diamant **12.00** 17.55 Nad.: Divja v srcu **12.55** Nan.: Trafika **13.30** Nan.: Naša mala klinika **14.25** Nan.: Mladi zdravniki **17.00** 24 ur popoldne **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Serija: Gostilna išče šefa **22.00** 24UR - zvečer **22.30** Nad.: Nepremagljivi dvojec **23.25** Nad.: Kaliforniciranje

Kanal A

6.55 Risanke **7.50** Nan.: Jimova družina **8.20** Faktor strahu ZDA **10.00** 17.05 Nan.: Puščica **10.55** Astro TV **12.25** Tv prodaja **12.55** Nan.: Policisti v Los Angelesu **13.45** Nan.: Šola za pare **14.20** 19.25 Nan.: Veliki pokovci **14.50** Film: Ti, ti lažnivec **16.30** 18.00, 19.55 Svet **16.35** Nan.: Bedarije mojega očeta **19.00** Nan.: Dva moža in pol **20.05** Film: Najvišja obsodba **21.55** Film: Lepota po ameriško (dram.)

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 9.00 Tre-tji polčas; 10.00 Poročila; 10.10 Zbori v gledališču; 11.00 Poletni Studio D; 13.20, 17.10 Music box; 13.30 Kmetijski tednik (pon.); 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Obzornik; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga: Franja Bojc Bidovec: Ni neskončnih poti – 11. nad.; 18.00 Hevreka; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 5.30 Jutranja Kronika; 5.50, 8.45 Radijska Kronika; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Prireditve danes; 10.00 Pod dresom; 11.00 Poletna pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Z vročega asfalta; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Radijski dnevnik; 21.00 Lepo je bilo; 21.30 Gremo plesat; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promenada.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.00 Dobro jutro; 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.00

IRIS Ponedeljek, 30. septembra
Iris, ob 20.55

Volter

Španija 2006

Režija: Pedro Almodovar

Igrajo: Penelope Cruz, Carmen Maura, Lola Duenas in Blanca Portillo

Še ena Almodovarjeva strogo žensko obarvana zgodba. Še enkrat postavljena v Madrid in hkrati v njemu tako priljubljeno Mančo. Ko se neke spomladanske nedelje Raimunda vrne z dela, v kuhinji najde mrtvega moža. Hčerka ji prizna, da ga je ubila ona, saj se je znova napil in jo nadlegoval. Takoj za tem Raimunda izve še za tetino smrt. Storila bo vse, samo da zaščiti svojo hčerko, zato se tudi ne more udeležiti pogreba v Manči. V rodno vas se vrne samo Sole, ki sliši govorice, da se je v zadnja leta tetinega življenja vrnila njena mama, ki je v resnici preminula pred par leti.

Sosedje govorijo o materinem duhu in ko se Sole vrne v Madrid, v prtljajniku najde duh svoje mame, ki jo od tega trenutka spremlja na vsakem koraku. Ne samo njo, ampak tudi sestro Raimundo.

Vse to pa je šele začetek zapletene a preproste, ganljive a krute zgodbe o ženskem delu Raimundine družine.

Calle degli Orti Grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Appuntamenti; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 La traversa; 9.35, 22.30 Storie di bipedi umani e non...; 10.15, 19.15 Sigla Single; 10.25 Programi; 10.35, 20.30 Glocal; 13.00 Ballando con Casadei; 13.35 Ora musica; 14.00 Evropa; 14.35 Saranno suonati; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.00 Sconfinando; 20.00 La musica scelta da Radio Capodistria; 23.00 Osservatorio; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slovenskega tiska; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Dobra glasba, dober dan; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih, Iz sporedov; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DiO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.29 Informativna odd. v angl. In nem.; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 6.30, 17.30 Novice; 5.30, 7.00 Jutranja kronika; 6.00 Novice, promet; 6.15 Vreme po Sloveniji; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30, 8.25 Vremenska napoved; 8.00, 9.05, 11.00, 11.45 Ime tedna; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15, 17.45 Na val na šport; 9.35, 16.33 Popevki tedna; 10.10 Botrstvo; 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 11.45 Ime tedna; 13.00 Danes do 13.00; 13.30 Spored; 14.00 Kulturnice; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivuje; 15.30 DiO; 16.45 Twit na i; 18.00 Telstar; 18.50 Sporedi; 19.00 Radijski dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Top albumov; 21.00 Razmerja; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3

10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.20 Spored; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Kulturna ponora; 12.05 Arslove spominke; 13.05 Pogled v znanost; 13.30 Ženske v svetu glasbe; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DiO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Nove glasbene generacije; 17.30 S knjižnega trga; 18.00 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 19.00 Literarni nokturmo; 19.10 Medigra; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Radijska igra; 23.00 Jazz avnija; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-20.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sol in poper. (105,5 MHz).

VREDNO OGLEDA

Primorski dnevnik

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2013 220,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2013

220,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasi@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 21%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z

ITALIJA - Odstop ministrov Ljudstva svobode na poziv Silvia Berlusconi je sprožil vladno krizo

Berlusconi: Letta je kriv za višanje davka Iva

Letta: Ljudje bodo zavrnili makroskopsko laž

Epifani (DS): Poteza, ki uničuje delo vlade - Kritičen tudi Cicchitto (LS) - Napolitano: Ne potrebujemo stalnih volilnih kampanj

RIM - Berlusconi je rekel, Alfano pa ubogal, tako je v Italiji včeraj pod večer izbruhnila vladna kriza. Voditelj Ljudstva svobode Silvio Berlusconi je namreč v tiskovni noti pozval ministre svoje stranke k odstopu zaradi petkovskega dogajanja na seji vlade, pri čemer je Berlusconi predsednika vlade Enrica Letto obtožil, da je zamrznil delovanje vlade in tako povzročil, da bo prišlo do povišanja davka na dodano vrednost Iva. Na seji bi bili namreč morali sprejeti odlok o prestavitvi davka Iva, a so sklep preložili, saj je Letta zaradi Berlusconijevih groženj in napovedi parlamentarcev LS o odstopu zahteval preverjanje vlade v parlamentu. Prestavitve sklepa o davku Iva bo po Berlusconijevem mnenju privedlo do povišanja tega davka, kar pa je huda kršitev dogovorov, na katerih sloni Lettova vlada, ki jo kot znano sestavljata tako LS kot Demokratska stranka, katere član je premier Letta, poleg tega je to tudi v nasprotju s programom, ki ga je Letta predstavil v parlamentu in bi tudi kršilo obveze LS do volivcev. Zato je nesprejemljiv ultimatum, ki sta ga premier in njegova DS posredovala vladnim zaveznikom, je zapisal Berlusconi, na njegov poziv pa se je kmalu odzval tajnik LS in podpredsednik vlade Angelino Alfano, ki je preko svojega tiskovnega urada napovedal odstop ministrov Berlusconijeve stranke, saj ni več pogojev, da bi ostali v vladi.

Čim je izvedel za skorajšnji odstop, je premier Letta takoj telefoniral predsedniku republike Giorgiu Napolitanu, morda bo na Kvirinalu šel že danes ali jutri. Drugače pa mora po njegovem mnenju do raz-

Silvio Berlusconi

ANSA

jasnitve stališč priti v parlamentu, na odprt način in pred državljani, do povišanja davka Iva pa je, tako Letta, prišlo zaradi odstopa parlamentarcev LS. Glede Berlusconijevih očitkov o povišanju omenjenega davka pa je premier v tiskovni noti sporočil, da bodo Italijani »tako makroskopsko laž, tak poskus sprevačanja resnice« znali vrniti pošiljatelju. Podminister za gospodarstvo Stefano Fassina pa je posvaril pred političnim kaosom zaradi vladne krize dva tedna pred predstavitvijo zakona o stabilnosti javnih financ: zaradi tega kaosa, tako Fassina, bi utegnili priti celo do evropske »komisarske uprave« Italije s prihodom t.i. »evropske trojke«.

Takoj se je odzval tudi tajnik DS Guglielmo Epifani, za katerega je odstop mi-

Enrico Letta

ANSA

nistrov Berlusconijeve stranke dodatna poteza, ki uničuje delo vlade: »Neodgovornost dosega raven, ki je ni mogoče ocenjevati racionalno,« je dejal Epifani, zelo ostra pa je bila tudi druga vidna predstavnica DS, predsednica deželne vlade FJK Debora Serracchiani, ki je ministre iz vrst LS označila za neodgovorne, saj jih italijanski državljani ne zanimajo. Vladne krize pa se veseli voditelj Severne lige Roberto Maroni, ki je zahteval takojšnje volitve in oblikovanje stabilne vlade, ki bi bila prijateljska severa in bi reševala probleme podjetij. Presenetljivo pa se je na odstop ministrov odzval vidni predstavnik LS Fabrizio Cicchitto, za katerega bi bili morali o taki odločitvi najprej razpravljati znotraj stranke.

Do vladne krize prihaja po daljšem obdobju napetosti, ki je sledilo dokončni obsodbi Silvia Berlusconi, ki jo je izreklo kasacijsko sodišče, senatni odbor za izvolitve pa bi moral 4. oktobra odločiti o odstranitvi vodje LS iz parlamenta. Seje se Berlusconi ne namerava udeležiti, saj že ve, kako se bo zaključila, pravi in v obrambnem spisu zahteva tudi odstranitev tistih članov odbora, ki so se že izrekli o zadevi.

Dan, v katerem je prišlo do vladne krize, pa se je začel z obiskom predsednika republike Giorgia Napolitana v Neaplju, kjer je dejal, da Italija potrebuje parlament, ki naj razpravlja in deluje, ne pa takega, ki se bo od časa do časa razpusil. Država potrebuje kontinuiteto in reševanje konkretnih problemov, ne pa stalne volilne kampanje, je dejal Napolitano, ki je tudi napovedal, da je že pripravljeno besedilo, ki ga bo naslovil na parlamentarce in v katerem je govor o vprašanju pomilostitev. Besedila Napolitano še ni poslal v parlament, saj čaka na trenutek večje sproščenosti, v katerem bi njegov dokument bolj pozorno preučili. Po Napolitanovih besedah mora Italija nuditi zadovoljiv odgovor na vprašanje prenatrpanosti zaporov, zato se sprašuje, ali bi parlament ocenil kot potrebno vzeti v pretres ukrep o pomilostitvi. Besede predsednika republike so pozitivno ocenili v LS, na popolnoma drugačen način pa so se nanje odzvali v Gibanju petih zvezd, kjer menijo, da bi tak ukrep o pomilostitvi rešil Berlusconi, Italija pa bi se izognila plačevanju kazni Evropski uniji zaradi neznosnih razmer v italijanskih zaporih.

Plin in elektrika bosta od 1. oktobra cenejša

RIM - Številnim vestem glede morebitnega povišanja davka na dodano vrednost za 1 odstotek se je včeraj pridružila dobra vest. Pristojna državna oblast za energijo je namreč določila, da bo plin od 1. oktobra stal manj, in sicer -3 odstotke. Ravno tako bomo odšteli manj denarja za električno energijo, se pravi -0,8 odstotka. Italijanske družine bodo torej plačale 41 evrov manj letno, točneje 37 evrov manj za plin in 4 evre manj za električno energijo.

Karabinjerji v Neaplju zaplenili 280 ton hrane

NEAPELJ - Karabinjerji oddelka NAS iz Neaplja so po 30 dneh nadzora nad številnimi javnimi lokali včeraj zaprli 48 lokalov, prijavili oblastem 400 ljudi in zasegli 280 ton hrane, ki ni bila primerna za prodajo. Hrano so namreč hranili nepravilno, v umazanih prostorih in tako naprej. Karabinjerji so kontrolirali 1.300 lokalov, od skladišč do restavracij, pekarn in marketov. Nepravilnosti so zabeležili v bistvu v vsakem tretjem lokalu: vsaj 390 so jih prijavili, 48 pa so jih zaprli. Izdali so za 630 tisoč evrov glob.

Opozorila Izraelcem in Palestincem

NEW YORK - Predstavniki bližnjevzhodne četverice (Združeni narodi, Evropska unija, ZDA, Rusija) so v petek na srečanju v New Yorku pozvali Izraelce in Palestince, naj se držijo dogovorjenega roka devetih mesecev za doseg dogovora za sobivanje. Obenem so poudarili, da si bodo tudi sami prizadevali za to cilj. Dialog med Izraelom in Palestinci se je po več letih zastoja obnovil julija. Obe strani sta se nato že nekajkrat sestali, cilj pa je, da v devetih mesecih dosežeta dogovor, ki bi omogočil sobivanje dveh držav, Izraela in Palestine.

Nov močan potres v Pakistanu

ISLAMABAD - Jugozahod Pakistana, kjer je v torkovem potresu umrlo več kot 500 ljudi, je včeraj stresel nov potres. Po podatkih Ameriškega inštituta za geofiziko je dosegel magnitudo 6,8, po podatkih pakistanskih seizmologov pa 7,2. Nov potres je po navebah lokalnih oblasti terjal najmanj 12 smrtnih žrtev. Žarišče potresa je bilo v okrožju Avaran v provinci Balučistan. »To ni bil popotresni sunek. To je bil nov potres,« pa je povedal vodja pakistanskega seizmološkega centra Zahid Rafi.

Provinco Balučistan je v torek stresel potres z magnitudo 7,7, v katerem je življenje izgubilo več kot 500 ljudi. Tudi takrat je bilo žarišče v Avaranu. Reševalne ekipe se še vedno trudijo doseči težje dostopne predele, da bi pomagale žrtvam. Po navebah vlade reševanje otežujejo varnostne grožnje in logistični zapleti.

NEW YORK - Soglasno sprejeta resolucija v Varnostnem svetu ZN

O uničenju kemičnega orožja v Siriji

Zadovoljstvo stalnih članic VS, ki so se o besedilu dogovorile že v četrtek - Resolucija vsebuje tudi posredno grožnjo o možni uporabi sile

NEW YORK - Dober mesec dni po napadu s kemičnim orožjem v Siriji je Varnostni svet Združenih narodov potrdil resolucijo o uničenju kemičnega orožja v tej bližnjevzhodni državi. Resolucija, ki je bila sprejeta soglasno, tudi obsoja napad pri Damasku in poziva h kaznovanju odgovornih.

Prav tako pa tudi potrjuje načrt za politično tranzicijo v Siriji iz leta 2012 in poziva k sklicu mednarodne konference takoj, ko bo to možno. »Ta zgodovinska resolucija je po dolgem času prva novica, ki vzbuja upanje za Sirijo,« je kmalu po glasovanju v New Yorku sporočil generalni sekretar ZN Ban Ki Moon in dejal, da računajo, da bo mednarodna konferenca o Siriji sredi novembra v Ženevi.

O besedilu resolucije so se že v četrtek dogovorile stalne članice Varnostnega sveta ZN (ZDA, Rusija, Kitajska, Velika Britanija, Francija), v petek pa se ji je soglasno pridružilo še preostalih deset voljenih članic. Še preden je bila lahko resolucija sprejeta, je moral izvršni odbor Organizacije za prepoved kemičnega orožja (OPCW) v Haagu potrditi načrt za pridružitve Sirije h Konvenciji o prepovedi tega orožja. Tiskovni predstavnik OPCW Michael Luhan je novinarjem v Haagu povedal, da bodo predhodnico na teren v Sirijo poslali že prihodnji teden, s čimer se bo začela misija uničenja okrog 1000 ton kemičnega orožja v Siriji do sredine leta 2014.

Z resolucijo VS se je začel uresničevati dogovor med ameriškim državnim se-

kreterjem John Kerryjem in ruskim zunanjim ministrom Sergejem Lavrovom v Ženevi, ki je vsaj začasno odpravil nevarnost ameriškega vojaškega posredovanja v Siriji zaradi napadov s kemičnim orožjem 21. avgusta v predmestju Damaska.

Ameriški predsednik Barack Obama je resolucijo pred glasovanjem označil za veliko zmago mednarodne skupnosti, namestnik Lavrova Sergej Ribjakov pa za zmago Rusije, ker resolucija ne vsebuje avtomatičnega sprožila za sankcije ali uporabo sile, če se njena določila ne bodo izvajala. Francoski zunanji minister Laurent Fabius je po glasovanju ocenil, da si Varnostni svet končno spet zaslužil svoje ime.

Resolucija obsoja napad s kemičnim orožjem pri Damasku in poziva h kazno-

vanju odgovornih. Vsebuje tudi grožnjo, da bo VS ZN v primeru, da Sirija ne bo izpolnila njenih določil, sprejel ukrepe v skladu s 7. poglavjem ustanovne listine ZN, ki omogoča uporabo sile. Za to bi bila sicer potrebna druga resolucija. Ruski zunanji minister Lavrov je pojasnil, da bi VS ZN sprejel »ukrepe, ki bi bili sorazmerni s kršitvami, ki bodo morale biti stoddostno dokazane«. Prav tako je opozoril, da resolucija velja tudi za sirske opozicije.

Visoka zunanjepolitična predstavnica EU Catherine Ashton je sprejeto resolucijo označila za »velik korak na poti k trajnostnemu in enotnemu mednarodnemu odzivu na krizo v Siriji«. Resolucijo o Siriji je pozdravila tudi Kitajska, a je zunanji minister Wang Yi izpostavil, da mora VS ZN »ravnati z občutkom odgovornosti do Sircev, sveta in zgodovine ter zagotoviti, da bi kakršnakoli odločitev, ki bi jo sprejel, lahko prestala preizkus zgodovine«.

Po drugi strani je od nasprotnikov režima Siriji preden se slišati kritike. Po ocenah nekdanjega sirskega ministra za kulturo Riada Nasana Age sprejeta resolucija ne kliče na odgovornost za zločine. »Kot je videti, daje resolucija legitimacijo ZN ubijanju Sircev z vsakršnim orožjem, razen s kemičnim in jedrskim orožjem,« je dejal.

Nevladna organizacija za varstvo človekovih pravic Human Rights Watch (HRW) meni, da sprejeta resolucija ne prinaša pravice žrtvam pokola na stotine otrok in številnih drugih krutih zločinov. Po mnenju direktorja organizacije Philippa Bolo-piona bi morali ZN predati Sirijo Mednarodnemu kazenskemu sodišču in sprejeti usmerjene sankcije proti odgovornim za množične pokole. (STA)

Varnostni svet je resolucijo sprejel soglasno

ANSA

GLEDALIŠČE

SLOVENIJA

PORTOROŽ

Avditorij

V soboto, 28 septembra, ob 20.30 »Bi-la sva mlada oba«. Narodnozabavni mjuzikel z glasbo ansambla bratov Avsenik, najuspešnejše slovenske glasbene skupine, ki še vedno nosi rekord največkrat predvajane skladbe na svetu. Režija Jaša Jamnik; igrajo Nataša Tič Ralijan, Gojmir Lešnjak Gojc, Maruša Majer, Žiga Udir in Tadej Pišek.

NOVA GORICA

SNG Nova Gorica

Veliki Oder

Danes, 29. septembra, ob 17.00 Aleksander Nikolajevič Ostrovski: »Gozd«. V sredo, 2. oktobra ob 20.00 William Shakespeare, Thomas Middleton: »Timon Atenski«. / Ponovitve: od četrteka, 3. do sobote, 5. oktobra ob 20.00. V sredo, 16. oktobra, ob 20.00 Eugène Ionesco: »Morilec«. / Ponovitve: v četrtek, 17. oktobra, ob 20.00.

LJUBLJANA

SNG Drama

Veliki oder

Jutri, 30. septembra, ob 19.30 Rudi Šeligo: »Svatba«. / Ponovitve: v sredo, 2., v četrtek, 3. in v sredo, 9. oktobra, ob 19.30. V ponedeljek, 7. oktobra, ob 19.30 William Shakespeare: »Hamlet«. / Ponovitve: v torek, 8. ob 11.00 in ob 19.30. V četrtek, 10. oktobra, ob 17.00 Dušan Jovanović: »Boris, Milena, Radko«. / Ponovitve: v petek, 11., v soboto, 12. in v ponedeljek, 14. oktobra, ob 19.30. Mala drama V četrtek, 10. oktobra, ob 20.00 Evripid: »Alkestida«. / Ponovitve: v petek, 11. in v soboto, 12. ob 20.00 ter v torek, 15 in v petek, 18. oktobra, ob 20.00.

Slovensko Mladinsko Gledališče

Danes, 29. septembra, ob 18.00 Oscar Wilde: »Ribič in njegova duša«. Režija: Ivan Peternelj.

V torek, 1. oktobra, ob 20.00 Oliver Frljič: »Preklet naj bo izdajalec svoje domovine!« / Ponovitve: v sredo, 2., ob 19.00, v četrtek, 3. in v petek, 4. okotobra, ob 20.00.

V petek, 4. oktobra, ob 20.00 / Spodnja dvorana / Maruša Geymayer-Oblak: »Tri prste pod popkom« / Ponovitve: v soboto, 5. oktobra, ob 20.00.

MGL

Veliki oder

Jutri, 30. septembra, ob 18.30 / Komedija / Carl Sternheim: »Iz junaškega življenja meščanov«. / Ponovitve: v sredo, 2. oktobra, ob 18.30, v četrtek, 3. in v petek, 4. oktobra, ob 18.30.

Mala scena

Jutri, 30. septembra, ob 9.00 / Komedija / Gregor Fon: »Pes, pizda in peder«. V sredo, 2. oktobra, ob 20.00 Komedija / George Axelrod: »Sedem let skomin« / Ponovitve: od četrтка, 3. do sobote, 5. ter od ponedeljka, 7. do torka, 8. oktobra, ob 20.00.

ŠKOFJA LOKA

Kulturni dom

V soboto, 12. oktobra, ob 20.00 Iztok Mlakar: »Sljehrnik«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Miela

V petek, 4. oktobra, ob 19.00 »Paint the World release party« Večer s tržaško power metal sceno. Nastopajo: Sinheresy, Final Fantasy, Silentlie in Steel Demons. V torek, 5. novembra, ob 20.00 »Trieste is Rock predstavlja« rock'n'roll ve-

čer: The Quireboys, Bonafide in Gonzales.

V četrtek, 15. novembra, ob 20.00 »Trieste is Rock predstavlja« symphonic / epic / heavy metal večer. Nastopajo : Kamelot, ReVamp In Tellus Requiem.

OPČINE

Liverpool pub (ulica degli Alpini 18)

■ Oktobeerfest 2013

Danes, 29. septembra, ob 20.00 nastopajo Cartoon Network.

V petek, 4. oktobra, ob 20.00 nastopajo Krugel

V soboto, 5. oktobra, ob 20.00 nastopajo Brazos

V nedeljo, 6. oktobra, ob 20.00 nastopa Lorenzo Pilat, sledil bo Jack rabbit Slim dj set.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG Opera - Balet

V torek, 1. oktobra ob 19.30 Giuseppe Verdi: »Rigoletto« Opera v treh dejanjih. / Ponovitve: v četrtek, 3. in v petek, 4. oktobra ob 19.30.

V soboto, 5. oktobra, ob 19.30 Giuseppe Verdi: »Nabucco« / Ponovitev: v petek, 25. oktobra.

Cankarjev dom

Jutri, 30. septembra, ob 19.30 Nastopaja Jevgenij Kisin - klavir.

Gala Hala

V petek, 11. oktobra, ob 20.00 Nastopajo: The Ocean (Nem), Shining (Nor), Tides From Nebula (Pol), Hacride (F).

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Galerija Narodnega doma na ogled je skupinska razstava fotografij mladih slovenskih fotografov pod imenom

»Fotomorgana«. Razstavljajo Maja Ali-begović, Matija Brumen, Jasna Jernejšek in Špela Škulj.Razstava bo na ogled do 20. septembra, od ponedeljka do petka od 15.30 do 19. ure.

Salone degli Incanti - Bivša Ribarnica na ogled je zadnji fotografski projekt Jannisa Kounellisa. Razstava bo odprta do 6. januarja 2014.

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, Ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železniske postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več informacij: tel.:040-3794185; fax: 040312756.

GORICA

Kulturni dom (ul. Brass, 20 – Italija) Jutri, 23. septembra, bodo v galeriji goriškega Kulturnega doma ob 18.00, javnosti predstavili logotipe otroških vrtcev Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici. Za čudovito oblikovane mozaične osebne izkaznice, ki bodo krasile pročelja vseh šestih otroških vrcev z Goriškega, bodo odslej bogatejši otroški vrtec Kekec iz Števerjana, otroški vrtec Mavrica iz Bračana, otroški vrtec Sonček iz ul. Max Fabiani v Gorici, otroški vrtec Pikapolonica iz Pevme, otroški vrtec Pika Nogavička iz Štandreža ter otroški vrtec Ringaraja iz ul. Brolo v Gorici.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi: je na ogled stalna razstava »Vojsčaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16.00 in 18.00; informacije na tel. 0481-966904.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom: v torek, 24. septembra, ob 18.00 bo odprtje dokumentarne razstave ob 70. letnici padca italijanskega fašizma.

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

TRNOVCA

Galerija center Škerk: do 27. oktobra je na ogled razstava »Prva svetovna vojna pri nas. Zamolčani«. preko 250 originalnih fotografij in razglednic, uniforme in dokumenti, topografske karte in drugi takratni vojaški in civilni predmeti. Obrtniški izdelki vojakov in drugi zgodovinski material. Urnik: odprto vsako soboto in nedeljo, od 10.30 do 18.00.

KOBARIID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan, od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

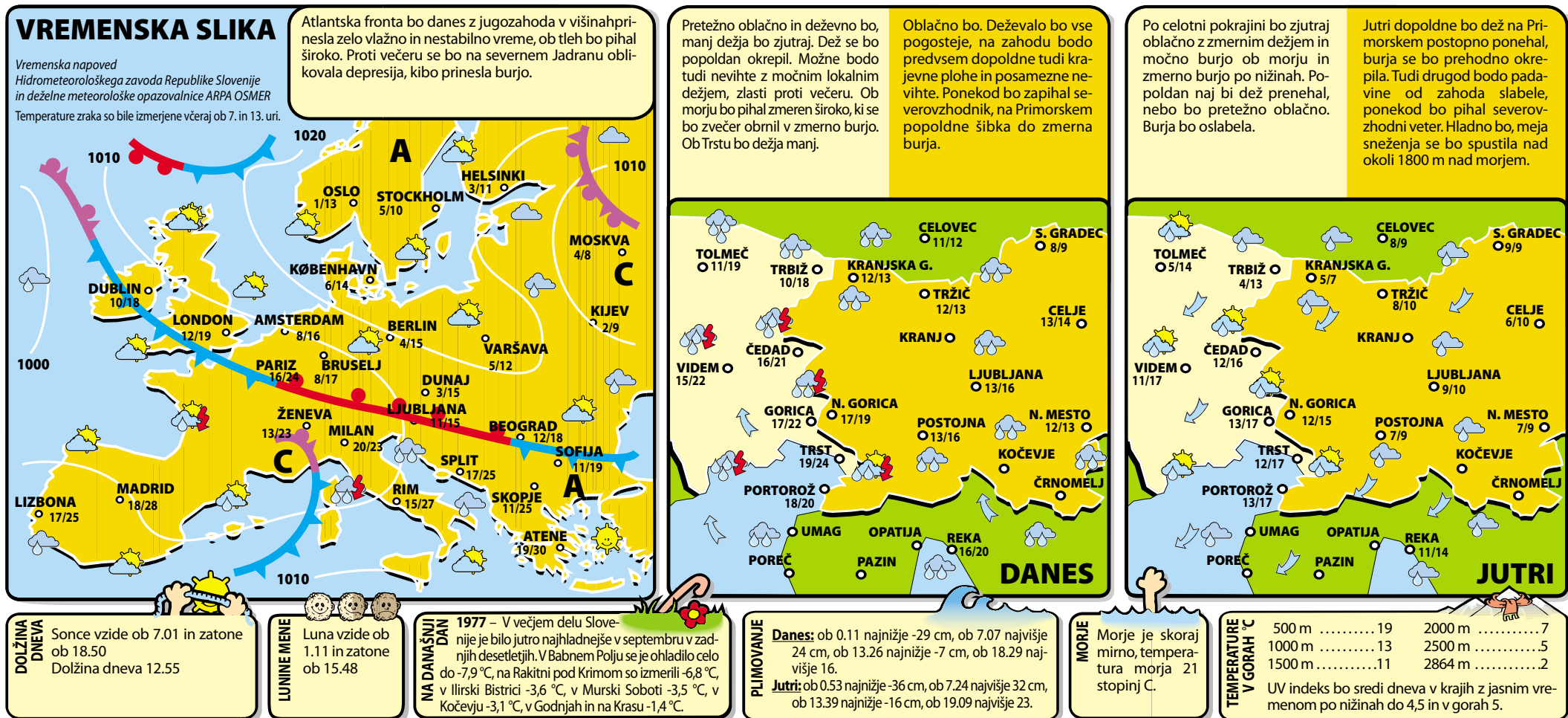
Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

SLIKOVNA KRIŽANKA - Slovenski književniki

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI
NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

				SESTAVIL LAKO	RAST KALČKA	NEPROFE-SIONALKA	IZREZ FILMSKEGA PRIZORIŠČA	PTIČ IZ REDA UJED		POZDRAV V SLOVO	ORAČ	GIACOMO LEOPARDI	AZIJSKA DRŽAVA Z GL. MESTOM MASKAT	GOSTINSKI DELAVEC	KARBIDOVKA	STAR AVSTRIJSKI NOVEC	ŽENSKO LJUBKOVAL-NO IME	IVO ANDRIČ
				RIMSKI DRŽAVNIK, ... STAREJŠI					JAZONOVİ POMORŠČAKI									
				RIMSKI BOG LJUBEZNI					HRVAŠKA POKRAJINA DEJAVNOST NA MORJU									
				RDEČA ZEMLJA V TROPSKIH OBMOČJIH								GRŠKA BOGINJA MODROSTI						NIZEK ŽENSKI PEVSKI GLAS
				SOSEDA SLOVENIJE IN AVSTRIJE								SLOV. SMU-ČARKA BOKAL GIORGIO ARMANI						
				OKRAJŠAVA ZA TELEFON EKIPA (ANGL.)				NEKD. ŠVED-SKI TENISAČ MED NOSOM IN BRADO					MAK. GLASB. DŽAJKOVSKI SLAVNA OSEBNOST					
				KATRAN			KUPON BREZ SO-GLASNIKOV			ANGLEŠKA PLOŠČINSKA MERA	MENIČNO JAMSTVO					CESARE TARUFFI		
				SREDNJE VELIK LOVSKI PES							PREB. DRŽAVE SEV. AMERIKE					MLAJŠA KA-MENA DOBA		
							SL. GLASBE-NIK (LOJZE) KROŽNO GI-BANJE PLINA					ATLETINJA TAVČAR						SPODNJI DEL PROSTORA
BERI PRIMORSKI DNEVNIK	ITALIJANSKO MESTO SV. ANTONA	SUROVINA ZA IZDELAVO BARVIL IN ZDRAVIL	VEST (ZASTARELO)	SAMOSTAN-SKI BRAT MESTECE PRI BOČNU		TABORIŠČE ZA AVTOMO-BILISTE LEP MOŠKI								NAŠA NIKALNICA KRAJ PRI OPATUJI		NAŠA PROSVETNA DELAVKA ŠVAB		ALBERT CAMUS
SLIKA POKRAJINE S ŠIRŠIM RAZGLEDOM							MESTO V SE-VERNI ITALIJI						PRAVOSLAV-NA PODOBA					
NEPREMOČ-LJIVA ŠPORTNA VETROVKA							BOKSAR CASSIUS CLAY						IZBRUH BOLEZNI					
							IZENAČEN POLOŽAJ V ŠAHU			SLOVENSKA SMUČARKA MAZE	ČLOVEK SKRAJNIM NAZOROV							
ORIENTALSKI BLAZINJAK							NAJSTAR. KA-MENA DOBA				PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	VOLNENA ODEJA				KEM. ZNAK ZA IRIDIJ		GOBICE, SPRH V USTIH
							KONEC (ANGL.)					SLOV. PEVEC PESTNER				PAS PRI KIMONU		
VZDEVEK OLIVERJA MLAKARJA				ITAL. KIPAR (BENVENUTO) CARLOS SANTANA						ORIS, OSNUTEK ORANJE					AMERIŠKI PEVEC REDDING			
															ROJSTNI KRAJ SLIKARJA RAFAELA			
ITALIJANSKI PESNIK MONTI								DEL VEČJE CELOTE										
ITALIJANSKA CESTNA SLUŽBA					DEL TEDNA				FRANCOSKA IGRALKA (LESLIE)				KDOR UPODABLJA Z BARVAMI					

SLOVARČEK - KIRIL = makedonski glasbenik Džajkovski • LATERIT = rdeča zemlja v tropskih krajih • MADER = nekdanji avstrijski smučar • OBI = širok svilen pas pri japonskem kimonu • ORA = mestece pri Bočnu

Število žrtev zrušenja stavbe v Mumbaiju narašča

MUMBAI - Število smrtnih žrtev zrušenja stanovanjskega bloka v indijskem Mumbaiju se je povzpelo na 28. Kot se bojijo oblasti, je pod ruševinami zgradbe ujetih še okoli 30 ljudi. Po navedbah oblasti je v zgradbi mestne uprave v vzhodnem predmestju Mumbaija živelo 22 družin. Objekt se je zrušil v petek zgodaj zjutraj. Do večera so reševalci iz ruševin uspeli rešiti skoraj 50 preživelih.

V zadnjih mesecih se je v Mumbaiju ali njegovi okolici zrušilo že pet stanovanjskih blokov, vključno z zrušenjem, ki je aprila terjalo 74 življenj. Nesreče kažejo na slabo kakovost gradnje in kršitve gradbenih pravil, ki jim botrujejo množično povpraševanje po stanovanjih in močno razširjena korupcija.

Raziskava: Polovica britanskih pilotov že zaspala v kabini

LONDON - Več kot polovica pilotov britanskih letalskih družb je že kdaj zaspala v pilotski kabini, kaže raziskava. Še huje je, da jih je skoraj tretjina, ko so se zbudili, ugotovila, da spi tudi njihov kopilot. Raziskavo so opravili po incidentu, o katerem je poročala britanska uprava za civilno letalstvo. V času, ko je z letalom upravljal avtopilot, sta namreč v pilotski kabini neimenovane letalske družbe hkrati zaspala tako pilot kot kopilot airbusa A330. Incident se je zgodil 13. avgusta. Eden od pilotov je po incidentu poročal, da sta z drugim pilotom prejšnji dve noči spala le po pet ur.

GRČIJA - Gre za kriminalno organizacijo Za zapahi voditelj neonacistične Zlate zore

ATENE - V Grčiji so včeraj aretirali vodjo skrajne desničarske neonacistične stranke Zlate zore Nikolaosa Mihaloliakosa (na arhivskem posnetku Ansa v sredini skupaj z ženo in sodelavci) in več njenih drugih vodilnih članov. Med aretiranimi naj bi bili tudi poslanci. Po poročanju grških medijev je tožilstvo po večdnevni preiskavi prišlo do zadostnih dokazov, da se Zlato zoro obravnava kot kriminalno organizacijo. »Sodstvo bo opravilo svojo nalogo. Institucije v tej državi delujejo,« je na televiziji povedal tiskovni predstavnik vlade Simos Kedikoglou.

56-letni Mihaloliakos je bil aretiran skupaj s poslancem Zlate zore Iliasom Kasidiarisom in še dvema članoma stranke. Nalogi za aretacijo naj bi bili izdani še za najmanj pet

drugih poslancev in več deset drugih članov stranke, ki ima v grškem parlamentu 18 sedežev.

56-letnemu Mihaloliakosu in ostalim članom Zlate zore policija poleg članstva v kriminalni združbi očitata še uboj, povzročitev telesne poškodbe, izsiljevanje, podtaknitev razstreliva in pranje denarja. Med drugim naj bi člani stranke izsiljevali za denar lastnike trgovin in priseljence.

To je prvič po ponovni vzpostavitvi demokratične ureditve v Grčiji leta 1974, da je bil aretiran kak vodja politične stranke.

Zlato zoro se povezuje z umorom 34-letnega levičarskega hip hop peva Pavlosa Fisasa, ki je bil 18. septembra ubit z nožem pred kavarno v četrti Keratsini na zahodu Aten. Umoril ga je domnevni član Zlate zore.

ZNANOST Ljubezen ima znanstveno osnovo

NEW YORK - Ameriški znanstveniki so nedavno prišli do novih spoznanj o zaljubljenosti. Tako so npr. odkrili, da zaljubljen človek doživlja enake evforične občutke kot uporabnik kokaina in da zaljubljenost vpliva na intelektualni del možganov. Raziskave so prav tako pokazale, da se človek zaljubi zgolj v petini sekunde.

Rezultati raziskave znanstvene ekipe pod vodstvom profesorice Stephanie Ortigue z ameriške univerze Syracuse kažejo, da pri zaljubljenem človeku istočasno v paru deluje 12 predelov možganov, zaradi česar se sproščajo kemične snovi, kot so dopamin, oksitocin, adrenalin in vazopresin, ki povzročajo občutek evforičnosti.

Pri sveže zaljubljenih parih so znanstveniki odkrili tudi višjo stopnjo živčnega faktorja (NGF) v krvi, ki ima pomembno vlogo v družbeni kemiji ljudi ali pri fenomen, ki ga poznamo kot ljubezen na prvi pogled. »Ti rezultati potrjujejo, da ima ljubezen znanstveno osnovo,« pravi Ortigueva.

Na vprašanje ali se zaljubi srce ali možgani, profesorica z ameriške univerze ne pozna natančnega odgovora. Ortigueva sicer pravi, da so rezultati pomembni predvsem za nevroznanost in raziskave o mentalnem zdravju, saj bodo zdravniki lahko bolj razumeli bolesto zaljubljenosti ljudi. "Z razumevanjem vzroka za zaljubljenost ter za trpljenje lahko uporabimo nove oblike zdravljenja," pravi vodja raziskave.

FUKUŠIMA - Okvara v jedrski elektrarni Ustavili sistem čiščenja radioaktivne vode

TOKIO - V japonski jedrski elektrarni Fukušima so včeraj, le nekaj ur po začetku delovanja, zaradi okvare ustavili sistem za prečiščevanje kontaminirane vode. Sistem, ki odstranjuje radioaktivne snovi iz vode, naj bi igral ključno vlogo v boju elektrarne proti radioaktivni vodi, ki se nabira pod kompleksom.

Sistem so zagnali v zgodnjih jutranjih urah po lokalnem času, a so ga že po nekaj urah zaustavili. Ugotovili so namreč, da tekočine, ki naj bi odstranjevala radioaktivne delce, ne izpira pravilno, je v sporočilu zapisal upravitelj poškodovane elektrarne Tepco. Kaj je napačno povzročilo, še preiskujejo.

V elektrarni, ki je bila močno poškodovana v potresu in cunamiju marca 2011, so sicer trije tovrstni sistemi. Prva dva so začeli poskusno uporabljati marca, a so ju ustavili junija, potem ko so ugotovili, da rjavenje na enem povzroča uhajanje vode, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Z napravami želi Tepco prečistiti vodo, s katero hladijo reaktorje.

Visoko radioaktivna voda uha-ja iz elektrarne in dnevno kontaminira več sto ton podtalnice ter se izliva v morje. (STA)